HALK AĞZINDAKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ

DOÇ. DR. YUNUS İNANÇ

CANTAŞ

HALK AĞZINDAKİ BAZI KELİMELERİN
MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ
DOÇ. DR. YUNUS İNANÇ

Mizanpaj
Ahmet Yanar

Baskı
Yılmaz Basım (Sertifika No: 49749)

Kapak Baskı
Salkım Ofset

ISBN: 978-605-2088-46-3
Haziran 2023, İstanbul

CANTAŞ

Sertifika No: 52354
Esenevler Mah. Atmaca Sok. No: 3/A
Ümraniye / İstanbul
Tel: 0 216 344 98 87
WhatsApp: 0530 258 60 58
iletisim@cantasyayinlari.com
http://www.arapcadagitim.com/

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ 5
1. TÜRK DİL KURUMU VE DERLEME SÖZLÜĞÜ 9
2. DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ 16
3. TÜRKİYE TÜRKÇESİNDE YAYGIN SES OLAYLARI 25

HALK AĞZINDAKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ (SÖZLÜK)

A 33
B 61
C 73
Ç 91
D 97
E 112
F 122
G 134
H 155
I 187
İ 192
K 198
L 219
M 220
N 249
Ö 253
P 255

R 258
S 259
Ş 287
T 295
U 312
Ü 314
V 316
Y 319
Z 321

GİRİŞ

Diller arası kelime hareketliliği dillerin en doğal özelliğidir. Bir doğa olayının önüne geçmek ve onu durdurmak nasıl mümkün değilse kelime hareketliliğinin de önüne geçmek veya onu durdurmak mümkün olmasa gerektir. Doğa olaylarının coğrafî sınırları tanımaması durumu kelimeler için de geçerlidir. Kelimeler de haritalarda çizilen sınırları aşan bir güce sahiptir. Bu nedenle söz konusu hareketliliği iyi veya kötü şeklinde bir değer yargısıyla ilişkilendirmek yerine kaçınılmaz bir olgu olarak görüp buna göre konumlanmak daha doğru olacaktır. Birbirleri ile etkileşim içinde bulunan milletler zaman zaman etki gücü ve oranı siyasî, askerî, iktisadî veya dinî sebeplere bağlı olarak değişen bir hareket yönüne şahit olmuşlardır. Bu nedenle söz konusu kelime hareketliliği tek taraflı olmayıp çoğu zaman karşılıklı kelime alışverişi şeklinde gerçekleşmiştir. Diller arası etkileşim, planlı olarak yürütülen ve istendiği vakit etki gücü, oranı ve hızı artırılıp azaltılabilecek kontrollü bir hareket değildir.

Diller arası kelime alışverişinin söz konusu olduğu durumlarda bir dönemle sınırlandırılabilecek baskın unsurdan veya hâkim güçten bahsetmek ve bu etkileşimi güçlü ve etkin olandan zayıf ve pasif olana doğru zorlayıcı bir etki olarak değerlendirmek çok doğru olmasa gerektir. Kökleri binlerce yıl öncesine dayanan Türkçenin, Türklerin değişik kültürlerle teması dolayısıyla pek çok dille etkileşim içerisine girdiği ve söz (kelime) alışverişinde bulunduğu yönündeki görüş bütünüyle kabul edilebilir. Ancak zaman zaman bu etkilenmenin tek yönlü olduğuna ve dönemin baskın kültürlerinin etkisiyle Türkçeye yabancı dil ögeleri doluştuğuna dair görüşe[1] temkinli yaklaşmak gerekmektedir. Zira sadece belirli bir zaman dilimi merkeze alındığında tek yönlü bir etkilenmeden söz etmek mümkün olsa da geriye dönüp geniş çaplı bir değerlendirme yapıldığında yönü zaman zaman değişen bir etkiden bahsetmek daha doğru olacaktır.

Bu çerçevede kadim dilimiz Türkçe de tarih boyunca diğer dillerle etkileşim hâlinde olmuş, başka dillerden kelime almış, onlara kelime vermiştir. Başta Arapça ve Farsça olmak üzere Fransızca, Rusça, İtalyanca, Rumca, Ermenice

1 Şükrü Haluk Akalın, "Atatürk Döneminde Türkçe ve Türk Dil Kurumu", *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi* 607 (2002), 1.

gibi diller Türkçenin kelime alışverişi yaptığı diller olmuştur. Geçmişte, sözü edilen kelime geçişlerinin bir vakıa olduğu görülmüş ve bunun zararlı bir durum olmadığı belirtilmiştir. Genç Kalemler dergisinin ikinci cildinin 29 Mart 1327 tarihli ilk sayısında yer alan ve Ömer Seyfettin'e atfedilen "Yeni Lisan" başlıklı yazıda Ömer Seyfettin diller arası geçişkenlikle ilgili olarak şunlara yer vermiştir: "Biz Asya'dan Garba, Anadolu'ya hicret etmişiz. Din ve edebiyat bize Arabî ve Farisî öğretmiş. Hatta bir zamanlar lisanımız Farisî olduğu gibi, bir padişahımız da Arapçayı bize umumî ve millî bir lisan olarak kabul ettirmeye kalkışmış. Hicretimizin ilk asırlarında Arabî ve Farisî birçok kelimeler lisanımıza girmiş. Bunun katiyen zararı yok."[2] Bu yüzden bu çalışmada dilimize benzer kültürlerden giren kelimelerin bizim kendi öz varlığımız gibi kabul edilmesi gerektiği düşüncesini hareket noktası olarak belirlediğimizi ve söz konusu kelimeleri bu noktadan hareketle araştırma konusu ettiğimizi belirtmekte yarar olduğu kanaatindeyiz.

Bu çalışmada Türkçeye Arapçadan geçen ve ağız kategorisinde değerlendirilen kelimelerle ilgili köken analizi yapılacaktır. Ancak Arapçadan Türkçeye geçen, güncel Türkçe sözlüklere bakıldığı zaman rahatlıkla ulaşılabilen, yazı ve konuşma dilinde kullanılan, söyleniş ve yazılışı çoğunluk tarafından bilinen kelimelerden ziyade geçiş esnasında çeşitli değişimler geçiren ve yöreden yöreye farklı kullanımları olan, bir yörede kullanılırken diğer yörede kullanılmayan, daha kapsamlı bir ifadeyle ağız çerçevesine giren kelimeler ele alınacaktır. Çalışma halk ağzından derlenmiş kelimelerin yer aldığı Derleme Sözlüğü ile sınırlandırılmıştır. Bu itibarla ağız kavramı ve Türkiye'deki ağız çalışmaları konuları üzerinde kısaca durmak yerinde olacaktır.

Ağız, bir dilin bir şive içinde mevcut olan ve söyleyiş farklarına dayanan küçük kollara, bir memleketin çeşitli bölge ve şehirlerinin kelimeleri söyleyiş bakımından birbirinden ayrı olan konuşmalarına verilen ad olarak tanımlanmıştır.[3] Anadolu ağızlarında diğer dillerden geçen çokça kelimenin bulunduğu bilinmekte ve geçmişten beri söylenmektedir.[4] Türkiye Türkçesi ağızlarının

2 İsmail Parlatır, Nurullah Çetin (ed.), *Genç Kalemler Dergisi* (Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1999), 75; Ömer Seyfettin, *Dil Konusunda Yazılar*, ed. Muzaffer Uyguner (Ankara: Bilgi Yaayınevi, 1989), 113-118.

3 Nurettin Demir, "Ağız Terimi Üzerine", *Türkbilig* 4 (01 Haziran 2002), 105.

4 Hasan Eren, "Anadolu Ağızlarında Rumca, İslâvca ve Arapça Kelimeler", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten* 8 (01 Haziran 1960), 296.

derlendiği Derleme Sözlüğü'nde de Anadolu ağızlarındaki komşu dillerden kalma alıntılara ilişkin çok önemli veriler bulunmaktadır.[5] Anadolu ağızları ile ilgili yapılan çalışmaların ilk bibliyografyasını Sadeddin Buluç hazırlamıştır.[6] Buluç 1940 yılına kadarki çalışmaların listesini çıkarmıştır. Daha sonra bu çerçevedeki en önemli çalışmalardan biri Tuncer Gülensoy tarafından hazırlanmış ve çalışma 1981 yılında basılmıştır.[7] Bir diğer çalışma da Leyla Karahan tarafından hazırlanmış ve 1996 yılında basılmıştır.[8]

Türkiye Türkçesi içinde yer alan ağızlarla ilgili araştırmaların önemli bir kısmını Doğu kökenli kelimeler oluşturmaktadır. Zira Doğu kökenli kelimeler Türkçenin kelime hazinesi içerisinde diğer alıntı kelimelere kıyasla sayısal çoğunluk ve kullanım sıklığı bakımından ayrı bir yere sahiptir. Doğu kökenli sözcüklerle kastedilen Arapça ve Farsça kelimelerdir. Yazı dilinde bu dillerden geçmiş kelimelerin yaygınlığı bilinen bir durumdur. Öte yandan aynı dillerden kelimeler Türkçenin ağız kategorisinde de önemli bir yere sahip olmuştur. Söz konusu dillerden Türkçeye geçip ağızlarda varlığını sürdüren bu kelimelerin birçoğu çeşitli ses değişimleriyle asıllarındaki yapılarından uzaklaşıp Türkçenin ses özelliklerine uyum sağlamışlar ve yeni bir kalıba bürünmüşlerdir.[9] Bu çerçevede Türkçenin ses bilgisi kurallarının Türkçe sözcüklerde olduğu gibi Doğu kökenli sözcüklerde de oldukça sık işletildiği, Anadolu ağızlarındaki Doğu kökenli sözcüklerin bazı ses değişimleri bakımından yazı dili Türkçesine oranla daha fazla farklılaşma gösterdiği ifade edilmiştir.[10]

Halk ağzındaki kelimelerin etimolojik tahlili ile ilgili de çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bunların çalışmamızı doğrudan ilgilendirmesi bakımından en önemlisi Andreas Tietze tarafından yapılmıştır. California Üniversitesi öğretim üyelerinden Prof. Andreas Tietze Anadolu ağızları üzerinde çeşitli çalışmalar

5 Hasan Eren, "Anadolu Türkçesinde Yabancı Ögeler", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten* 51/2003/2 (01 Ocak 2006), 159.

6 Sadeddin Buluç, "Anadolu Ağızları Bibliyografyası", *Türkiyat Mecmuası VII-VIII*, (1942 1940), 327-333.

7 Tuncer Gülensoy, *Anadolu ve Rumeli Ağızları Bibliyografyası* (Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1981).

8 Leyla Karahan, *Anadolu Ağızlarının Sınıflandırılması* (Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1996).

9 Murat Küçük, "Anadolu Ağızlarındaki Doğu Kökenli Sözcüklerin Ses Bilgisi Açısından Görünümleri -Ünsüzler-", *Türkoloji Dergisi* 20/2 (01 Ağustos 2013), 41.

10 Küçük, "Ses Bilgisi", 72.

yapmış ve halk ağzındaki Romanca, İslâvca, Arapça ve Farsça kelimeler üzerinde incelemelerde bulunmuştur. Bu incelemelerinden ilki Rumca üzerinde olmuş ve bu çalışmasını 1955 yılında *Griechische Lehnwörter im anatolischen Türkisch* adıyla yayımlamıştır. Tietze bu yazısında Türk Dil Kurumu tarafından basılan *Türkiye'de Halk Ağzından Söz Derleme Dergisi*'ne dayanarak Anadolu ağızlarında kullanılan Rumca kelimeler üzerinde durmuştur. 1957 yılında ise aynı çerçevede Anadolu ağzındaki İslâvca kelimeler üzerinde yaptığı çalışmasını *Slavische Lehnwörter in der türkischen Volkssprache* adıyla yayımlamıştır. Son olarak 1958 yılında *Direkte arabische Entlehnungen im anatolischen Türkisch* adındaki yazısında halk ağzındaki Arapça kelimeler üzerinde durmuştur.[11]

Tietze'nin bu çalışmalarının tamamı *Anadolu Türkçesindeki Yunanca, İslavca, Arapça ve Farsça Ödünçlemeler Sözlüğü* adıyla basılmış ve Türkçeye tercüme edilmiştir.[12] Fakat Tietze bu çalışmalarında daha öncesinde yayımlanan ve Anadolu ağızlarında kullanılan diğer dillerden geçmiş kelimeler üzerinde yapılmış birtakım yazı ve yayınlardan yararlanmadığı, önceki pek çok çalışmayı göz önünde bulundurmadığı gerekçesiyle eleştiri konusu edilmiştir.[13] Öte yandan Tietze'nin 1967 yılında birleştirilmiş olarak yayınlanan söz konusu çalışmalarında Türk Dil Kurumu'nun yayınlamış olduğu *Türkiye'de Halk Ağzından Söz Derleme Dergisi*'nin 1939-1957 yılları arasındaki birikimi esas alması, birinci cildi 1963, ikinci cildi 1965 ve üçüncü cildi 1968'de *Türkiye'de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü* adıyla çıkan ve o günkü şartlarda güncel olan birikimi esas almaması da önemli bir eleştiri konusu olarak dile getirilmiştir.[14]

11 Eren, "Anadolu Ağızlarında Rumca, İslâvca ve Arapça Kelimeler", 295.

12 Andreas Tietze, *Anadolu Türkçesindeki Yunanca, İslavca, Arapça ve Farsça Ödünçlemeler Sözlüğü*, ed. Mehmet Ölmez (İstanbul: Simurg, 1999).

13 Eren, "Anadolu Ağızlarında Rumca, İslâvca ve Arapça Kelimeler", 297.

14 Eren, "Anadolu Türkçesinde Yabancı Ögeler", 158, 159.

1. TÜRK DİL KURUMU VE DERLEME SÖZLÜĞÜ

Türk dilinin günümüze kadarki geçirdiği süreçlerde atılan adımların en önemli kurumsal tarafını Türk Dil Kurumu temsil etmiştir. Bu bakımdan Türk Dil Kurumu'nun kuruluş aşamasında yaşananlara göz atmak üzere yaklaşık yüz yıl öncesine doğru dönmekte yarar vardır.

23 Temmuz 1928'de kurulan ve Dil Encümeni adıyla da anılan Dil Heyeti yazı ve harf inkılabı konularında öne çıkmış, latin alfabesi ve yeni Türkçe dil bilgisi konularında önemli çalışmalarda bulunmuştur. Yazı devriminden sonra Dil Heyeti dağılmamış, yeni üyelerin katılmasıyla genişletilmişti. 1928 yılı sonunda yazı sorunundan dil sorununa geçilmiş, terimlerin Türkçeleştirilmesi sorununu görüşmek üzere Prof. Dr. Neşet Ömer'in başkanlığındaki on beş üyeden oluşan heyet çalışmalara başlamıştır.[15] Dil Heyeti'nin çalışmalarıyla ortaya çıkan ve yirmi beş bin kelimeden oluşan *İmlâ Lûgatı* 12 Aralık 1928 tarihinde basılmıştır. Bu imlâ kılavuzundaki önsözde Türkçedeki kelimeler şöyle sınıflandırılmıştır:

- ► Halkça benimsenen sözler.
  - Türkistan'dan gelen ve Türk aslından olan sözler.
  - Anadolu kıyıları ile Rumeli'nin ele geçmesi sonucu olarak Türkçeye giren sözler.
  - Batı kökenli olan sözler.
- ► Yazarlarca kabul edilip halkça benimsenmeyen sözler.
  - Arap ve Fars aslından olup halk dilinde yaşayan sözlerin yerini tutmak üzere eski yazarlarca kullanılan sözler.
  - Türkçeleri bulunmadığından dolayı eski ve yeni Türk yazarlarınca kabul edilen Arap ve Fars kökenli sözler.
  - Yeni bilim kollarıyla ilgili terimler için Arapça köklerden Türk bilginlerince türetilmiş sözler.
  - Ya hiç Türkçeleri olmayan ya da Arapça köklerden yapılan sözlerin daha kolay anlaşılan Fransızca, Almanca ve İngilizceden alınmış karşılıkları.[16]

15 Akalın, "Atatürk Döneminde Türkçe ve Türk Dil Kurumu", 28-33.
16 Akalın, "Atatürk Döneminde Türkçe ve Türk Dil Kurumu", 33, 34.

Ümmet toplumundan ulus toplumuna geçişte tarih ve dil birliğinin sağlanması gerektiği düşüncesinde olan Gazi Mustafa Kemal, tarih ve dil konularında araştırma yapmak üzere birer cemiyet kurulması düşüncesindeydi. Bu itibarla Türk tarihi ile ilgili bilimsel çalışmalar yapmak üzere önce 19 Nisan 1931'de Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti kurulmuştur. 2-11 Temmuz 1932 tarihleri arasında da I. Türk Tarih Kurultayı toplanmıştır. Tarih meselesiyle uğraşmaya başlamasından sonra Atatürk'ün Türkçeye olan ilgisi artmıştır. Ona göre yeni bir tarih yeni bir dille ortaya konulmalıdır. Kurultayın hazırlıkları sırasında dil sorunu da gündeme gelmiştir. Tarih Kurultayı'nı büyük bir dikkatle takip eden Atatürk, bildirilerin sunulması esnasında dil sorununa yeniden eğilme fırsatı bulmuştur. Başlangıçta dil sorununun Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti bünyesinde ele alınması düşünülmüş ancak bunun başlıbaşına ve müstakil bir kurum tarafından üzerinde durulması gereken bir konu olduğu görülmüştür. Atatürk'ün Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti gibi bir de ona kardeş bir dil cemiyeti kurulması ve adının da Türk Dili Tetkik Cemiyeti olmasını söylemesi üzerine "dil cemiyeti"nin kurulması için ilk adımlar atılmıştır.[17] 12 Temmuz 1932'de daha sonra Türk Dil Kurumu adını alacak olan ve amacı "Türk dilini tetkik ve elde edilecek neticeleri neşretmek" olan Türk Dili Tetkik Cemiyeti resmen kurulmuş olur.[18]

Cemiyetin kurulmasının ardından Birinci Türk Dil Kurultayı 26 Eylül-4 Ekim 1932 tarihleri arasında Dolmabahçe Sarayı'nda toplanmıştır. Cemiyet, 17 Ekim 1932 günü bir açıklama yapmış ve bu açıklamada pek çok konunun yanında halk ile aydınlar arasındaki mahiyet bakımından iki ayrı dilin varlığının sona erdirilmesi ve millî bir dil yaratılması gerektiği, bu amacı gerçekleştirmek için de Türkçeye yabancı olan unsurların yazı dilinden atılması gerektiği belirtilmiş, bunun için yazılı kaynakları ve halk ağzında yaşayan dil malzemesini araştırarak geniş derleme ile büyük bir Türk Lûgati'nin hazırlanması, bu lügatın Türk lehçelerini de içine almasının sağlanması gerektiği belirtilmiştir.[19] Bundan kısa bir süre sonra 21 Kasım 1932 tarihinde kabul edilen 13507 sa-

17 Akalın, "Atatürk Döneminde Türkçe ve Türk Dil Kurumu", 35, 36; Saim Sakaoğlu, "Türk Dili Tetkik Cemiyetinin Kuruluşu ve Atatürk", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten* 39/1991 (01 Ocak 1994), 21.

18 Akalın, "Atatürk Döneminde Türkçe ve Türk Dil Kurumu", 37; Sakaoğlu, "Türk Dili Tetkik Cemiyetinin Kuruluşu ve Atatürk", 23.

19 Akalın, "Atatürk Döneminde Türkçe ve Türk Dil Kurumu", 39.

yılı *Söz Derleme Talimatnâmesi* ve ardından yayımlanan diğer beyannamelerle daha sonra Dil Devrimi olarak adlandırılacak çalışmalar başlamıştır.[20]

Bu çerçevedeki en önemli çalışmalardan biri de kelime derleme faaliyetleridir. Halk ağzından söz derleme işi 1933 yılının ilk ayında başlamış ve İkinci Türk Dil Kurultayı'nın yapıldığı 18 Ağustos 1934'e kadar dikkate değer bir kelime hazinesine ulaşılmıştır. Bu tarihte biriken fiş sayısı 130000'i bulmuştur.[21] İkinci Türk Dil Kurultayı'nda Türk Dili Tetkik Cemiyeti'nin adı Türk Dili Araştıma Kurumu'na çevrilmiştir.[22] 24 Ağustos 1936 yılında toplanan Üçüncü Türk Dil Kurultayı'nda ise kurumun adı Türk Dil Kurumu'na dönüşmüştür.[23]

Türk dilinin kelime hazinesi açısından en temel kaynaklardan biri olan Derleme Sözlüğü'nün hazırlanması süreçlerini başlangıçta Türk Dili Tetkik Cemiyeti ve Türk Dili Araştıma Kurumu adlarıyla faaliyet gösteren ancak son olarak ismi Türk Dil Kurumu'na çevrilen kurum yönetmiştir. Derleme Sözlüğü *Türkiye'de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü* adıyla basımı yapılan, günümüzde de elektronik ortama aktarılan oldukça kapsamlı bir sözlüktür. Derleme Sözlüğü'nün giriş kısmında yer alan bilgilere göre sözlükte 1932 yılına kadar yazı dilimize girmemiş ve 1932-1960 yılları arasında yurdumuzun türlü bölgelerinde halk ağzından derlenmiş olan Türkçe veya türkçeleşmiş sözler vardır. Eser ilki 1932-1934 yılları arasında, ikincisi de 1952-1959 yılları arasında gerçekleştirilen iki büyük derlemenin ürünüdür. İlk derleme 1932-1934 yıllarında yapılmıştır ve altı ciltlik *Söz Derleme Dergisi* bu derlemenin sonucu olarak çıkmıştır. İkinci derleme ise 1952-1959 yıllarında yapılmıştır. İkinci derlemenin birinci derlemeden birkaç kat daha verimli olduğu belirtilmiştir.[24]

Sözü edilen birinci ve ikinci derlemelerin nasıl yapıldığına detaylıca bakmakta yarar vardır. Derleme Sözlüğü'nün ilk cildinde bu süreç detaylıca anlatılmıştır. 12 Temmuz 1932'de kurulan ve daha sonra Türk Dil Kurumuna dönüşecek olan Türk Dili Tetkik Cemiyeti'nin birinci kurultayından sonraki temel gündem maddelerinden biri halk ağzından söz derleme işi olmuştur.

20 Akalın, "Atatürk Döneminde Türkçe ve Türk Dil Kurumu", 40.

21 Akalın, "Atatürk Döneminde Türkçe ve Türk Dil Kurumu", 42; Sakaoğlu, "Türk Dili Tetkik Cemiyetinin Kuruluşu ve Atatürk", 29.

22 Akalın, "Atatürk Döneminde Türkçe ve Türk Dil Kurumu", 44.

23 Akalın, "Atatürk Döneminde Türkçe ve Türk Dil Kurumu", 50, 51; Sakaoğlu, "Türk Dili Tetkik Cemiyetinin Kuruluşu ve Atatürk", 24.

24 *Türkiye'de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü* (Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1993), I/V.

Türk Dili Tetkik Cemiyeti'nin yurdun en ücra köşelerine kadar ulaşmaya ve bütün yurttan söz derlemeye gücü yetmeyeceğinden bu sürece devlet kurumlarının dâhil edilmesi uygun ve gerekli görülmüş ve 21 Kasım 1932 tarihinde 13507 sayılı kararname ile "Türkiye Cumhuriyeti dâhilinde söz derleme işlerini yoluna koymak üzere" bir *Söz Derleme Talimatnâmesi* uygulamaya geçirilmiştir.[25]

Söz konusu talimatnameye göre halk dilinde yaşayan Türkçe kelimeleri derlemek için Türk Dili Tetkik Cemiyeti'ne yardımcı olmak üzere her ilde valinin başkanlığında bir *"derleme heyeti"* kurulmuştur. Heyete Türk Dili Tetkik Cemiyeti il kurulu üyelerinin yanında il belediye başkanı, ildeki en büyük komutan, il milli eğitim müdürü, sağlık müdürü ile lise, öğretmen okulu, orta okul, sanat, ticaret ve tarım okulları müdürleri üye olarak katılmışlardır. Her ilçe merkezinde de illerdeki sözü edilen yöneticilerin ilçe birimlerindeki üst sorumlularından birer *"derleme şubesi"* kurulmuştur. İl, ilçe merkezleri ile bucak ve köylerdeki okulların her biri okul müdürleri ve baş öğretmenlerin başkanlık edeceği birer "*derleme ocağı*" sayılmıştır. İl Merkez Derleme Kurulu, şube ve ocaklardan gelen derlemelerle kendi derlemelerini Cemiyet'in genel merkezinden verilecek yönergeye göre tasnif ederek Türk Dili Tetkik Cemiyeti Genel Yazmanlığı'na göndermek ve haftalık durum değerlendirmesini Bakanlığa bildirmekle görevlendirilmiştir. Görev dağılımı ve işleyiş usulü bu çerçevede şekillenen derleme faaliyeti 1933 yılında bütün yurdu kapsayacak şekilde başlamıştır. Derleme seferberliği Türk Dili Tetkik Cemiyeti'nin bastırdığı fişlerin doldurulması suretiyle yapılmıştır. Bu seferberliğe görevli memurların dışında isteyen herkes katılmıştır. 1934 yılı itibariyle 153.500 fiş toplanmıştır. 1935 yılında başlayan çalışmalarla işte bu 153.500 fişten faydalanılarak *Söz Derleme Dergisi* meydana getirilmiş ve 1939-1951 yıllları arasında 4 cilt olarak basılmıştır. 1709 sayfadan oluşan bu 4 ciltte halk ağzından derlenmiş 25-30 bin kelime yer almıştır. Birinci derleme çerçevesinde yapılan girişimlerin ürünü olan *Söz Derleme Dergisi* üzerindeki çalışmalar 1957'de sona ermiştir.[26]

Birinci derlemenin sonucu olan *Söz Derleme Dergisi* her ne kadar çok değerli bir çalışma olsa da daha sonraki süreçlerde yeterli olmadığı ve tashih gerektiren yönlerinin olduğu görülmüştür. Zira sonradan yapılan incelemelerle

25 *Derleme Sözlüğü*, 1/VIII.

26 *Derleme Sözlüğü*, 1/IX.

anlaşılmıştır ki çalışmada halk ağzında yaşayan pek çok kelime eksik kalmış, gerek kelimelerde ve gerekse kelimelerle ilgili kaydedilen anlamlarda bazı yanlışlar yer almış ve çalışmada halk ağzında yer aldığı halde alfabede bulunmayan harfleri içeren kelimelere yer verilmemiştir. Bu ve benzeri eksikliklerin telafi edilmesi ve yanlışların düzeltilmesi için ikinci bir derleme faaliyetine girişilmesine karar verilmiştir.[27]

İkinci derleme faaliyeti için birinci derlemedeki örgütsel şema çalıştırılmamıştır. Bir bakıma resmi makamlar işe koşulmamış ve resmi bir görevlendirme yolu tutulmamıştır. Yeni adıyla Türk Dil Kurumu, maksadını ifade eden bir duyuru yayınlamış ve bu çalışmada yer almak isteyenlere yönelik bir çağrıda bulunmuştur. Derleme faaliyetine katılmak isteyenlerin adreslerini bildirmeleri halinde kendilerine çalışmada kullanacakları şablon fişlerin örnek nüshasını göndermiştir. İkinci derleme çalışması üç aşamalı olarak yürütülmüş ve 1952 yılı başından 1959 sonuna kadar olmak üzere yaklaşık olarak sekiz yıl sürmüştür. Toplanan fişlerin sayısı birinci derlemedekinin üç katını bulmuş ve 450.000'e ulaşmıştır. Toplanan yeni fişlerle daha önce tamamlanan Söz Derleme Dergisi'nde yer alan hatalar düzeltilmiş, yeni kelimeler eklenmiştir. Var olan kelimelerin anlamlarına yeni anlamlar ilave edilmiş ve kullanım yerleri ile ilgili güncel bilgilere yer verilmiştir. İlk baskıda A ile başlayan maddelerin 84 sayfa, ikinci baskıda ise 444 sayfa tutması güncellenen eserin boyutunu göstermektedir.[28] Günümüzde basılı halde bulunan, tam adı *Türkiye'de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü* olup *Derleme Sözlüğü* kısa adıyla bilinen, 11 cilt ve bir de ek olmak üzere toplamda 12 ciltten oluşan sözlük 1933-1959 yılları arasındaki bu iki derleme seferberliğinin sonucudur.

Derleme Sözlüğü'nün hazırlanmasının amacı ile ilgili olarak ifade edilenlere bakıldığında diğer sözlüklerinkinden farklı bir hazırlanış amacı öne çıkmaktadır. Derleme Sözlüğü'nde diğer sözlüklerin aksine derlenen kelimelerin yazıda ve konuşmada kullanılmasının amaçlanmadığı belirtilmiştir. Öte yandan halk ağzından derlenen kelimeleri dil meraklılarının bilgisine sunmak, sınırlarımız içinde söylenen sözlerin tanınmasını sağlamak ve bunlar üzerinde yapılabilecek her türlü bilimsel araştırmaya yol açmak düşüncesinin ön plan-

27 *Derleme Sözlüğü*, 1/IX.

28 *Derleme Sözlüğü*, 1/X.

da olduğu ifade edilmiştir.[29] Sözlükte halk ağzında kullanılan fakat yazı dilinde yer almayan kelimeler kullanıldıkları yörelere nispet edilerek irdelenmiştir. Kullanıldıkları yörelerden söz edilirken farklı yöre ve anlama işaret edilmek istendiğinde temel veya sık kullanılan anlamından ayrılan anlamlarına vurgu yapılmıştır.

Derleme Sözlüğü ile ilgili daha sonraki yıllarda ekleme ve güncelleme çalışması bağlamında kurumsal anlamda kapsamlı ve ciddi bir adım atılmamıştır. Ancak bireysel düzeyde "Derleme Sözlüğü'ne Katkı" mahiyetinde çokça çalışma yer almıştır. Songül Erdoğan'a ait olup Derleme Sözlüğü ile ilgili yapılan çalışmaların bibliyografyasının yer aldığı "*Türkiye'de 'Derleme Sözlüğü' İle İlgili Yapılan Çalışmalar Üzerine Bir Bibliyografya Denemesi (1990-2021)*" adlı makalede 1990-2021 yılları arasında yapılan bireysel nitelikteki eserlerin künyelerine yer verilmiştir. Kurumsal nitelikteki en önemli girişim ise sözlüğün sanal ortama aktarılması olmuştur. Sözlük 25-30 Mart 2008 tarihleri arasında Şanlıurfa'da yapılan *Ağız Araştırmaları Çalıştayı*'nda *"Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü"* adıyla sanal ortamda kullanıcıların hizmetine sunulmuştur.[30] "Derleme Sözlüğü'ne Katkı" temalı çalışmaların Türk Dil Kurumu tarafından ne derece dikkate alındığı, dikkate alınıyorsa ne sıklıkla güncelleme yapıldığı tarafımızca bilinmemektedir.

Bir kelimenin Derleme Sözlüğü'nde taranması istendiğinde "sozluk.gov.tr" adresinde yer alan "Sözlük Seç" butonuna tıklanacak ve açılan seçeneklerden "Derleme Sözlüğü" seçilip taramaya başlanacaktır. İlgili adres çubuğundaki "Sözlükler Hakkında" sekmesinin altında yer alan "Derleme Sözlüğü (Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü)" butonu tıklandığında karşımıza çıkan açıklama kısmında şu bilgiler yer almıştır: "Türkçenin söz varlığını veri tabanına aktarma çalışmasının bir parçası olan bu sözlükte, Derleme Sözlüğü ile Anadolu ağızlarıyla ilgili olarak Türk Dil Kurumu tarafından yayımlanan çalışmaların sözlük kısımları genel ağ ortamına aktarılmıştır." Bu açıklamanın tarihi ise 25 Mart2008'dir.[31]

29 *Derleme Sözlüğü*, I/V.

30 Songül Erdoğan, "Türkiye'de 'Derleme Sözlüğü' İle İlgili Yapılan Çalışmalar Üzerine Bir Bibliyografya Denemesi (1990-2021)", *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi* 27 (21 Nisan 2022), 213.

31 https: //sozluk.gov.tr/

Derleme Sözlüğü halk ağzından yapılan derleme kelimelerin yer aldığı ilk eser olmayıp öncesinde farklı çalışmalar yapılmıştır. Rıza Nur'un 1920'deki Maarif Vekilliği sırasında Anadolu ağızlarındaki Türkçe sözlerin derlenmesine başlanmıştır. Besim Atalay yapılan çalışmaları Hars Müdürü olarak yönetmiştir. Küçük çapta yapılan bu derleme çalışması birkaç yıl içinde tamamlanmış, toplanan söz ve deyimlerin tasnifine 1925'te başlanmıştır. Dil Encümeni içinde yer alan ve derleme işini üzerine alan Ragıp Hulûsi de 1929-1930 yılları arasında yeni derlemeler yaptırmıştır. Bu derlemeler Hamit Zübeyr ve İshak Refet tarafından *Anadilden Derlemeler* adıyla bir sözlük olarak basılmıştır.[32] Söz konusu sözlük Hâkimiyeti Milliye Matbaası tarafından 1932 yılında Ankara'da basılmıştır.

32 Akalın, "Atatürk Döneminde Türkçe ve Türk Dil Kurumu", 27.

2. DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ

Bu çalışmada Türk Dil Kurumu tarafından hazırlanan ve kısa adıyla Derleme Sözlüğü olarak bilinen sözlükteki kelimelerden Arapça kökenli olduğu düşünülenler üzerinde durulacaktır. *Türkiye'de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü* adıyla basımı yapılan sözlük, 11 asıl ve 1 de ek olmak üzere toplamda 12 cilt ve 4842 sayfadan oluşmaktadır. Çalışmada esas alınan kaynak matbu nüshadır.[33] Sözlüğün ilgili kurumun websitesindeki dijital şekli[34] sadece teyit amaçlı olarak kullanılmış olup kaynak göstermede matbu nüshaya işaret edilmiştir. Matbu nüshanın kaynak gösterilmesinde ise DS. kısaltması kullanılmıştır. Cilt bilgisi verilmemiş, sadece sayfa bilgisi verilmiştir.

Derleme Sözlüğü baştan sona taranmış ve tespit edilen kelimeler alfabetik sıraya göre dizilmiştir. Kelime tespiti esnasında Derleme Sözlüğü'nde yer alan kelimenin söyleyiş ve anlam bakımından Arapçadaki telaffuz ve anlama yakınlığı temel hareket noktasını oluşturmuştur. Bir kelimenin telaffuz ve anlam bakımından Arapçadaki başka bir kelime ile örtüşmesi halinde üzerinde durulmuş, benzerlik bakımından iki ölçütü ne kadar sağladığının değerlendirmesi yapılmış, belli bir eşiği geçen kelimeler bu çalışmanın sözlük kısmına alınmıştır. Söz gelimi Derleme Sözlüğü'nde "*sepete tane halinde basılmış hurma*" (DS. 54.) açıklamasıyla çeşitli yörelere nispet edilen "acive" kelimesiyle bu kelimeye telaffuz ve anlam bakımından yakın olan Arapçadaki "عجوة" ('acve) kelimesi arasında doğrudan bir benzerlik olduğu görülmüştür. Nitekim söz konusu kelime Arapçada da "karışık hurma" anlamına gelmektedir. Yine Derleme Sözlüğü'nde "*Pazar günü*" (DS. 129.) şeklinde açıklanan "ahet" kelimesiyle Arapçadaki Pazar günü için kullanılan "الأحد" (ehad) kelimesi arasında çok yakın bir benzerlik kurulmuştur. Ana hatlarıyla bu yöntem çerçevesinde tespit edilen kelimeler bu çalışmanın "HALK AĞZINDAKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ" bölümünde alfabetik sıradaki tablolar içerisinde ele alınmıştır.

33 *Derleme Sözlüğü*, I-XII.

34 "Türk Dil Kurumu | Sözlük" (Erişim 23 Mart 2023).

Kelimelerle ilgili olarak zikredilen muhtemel köken bilgilerinin önemli bir kısmının tutarlı olduğu söylenebilir. Ancak tamamı için aynı şeyin söylenmesi mümkün değildir. Bu bakımdan bazı köken tahminlerinin zorlama yorumlar içerdiği şeklindeki muhtemel değerlendirmeler anlayışla karşılanabilir. Zikredilecek köken tahminlerinden zorlama olduğu düşünülenlerinin aslını belirli bir dile dayandırıp diğer dillere o dilden geçtiği düşüncesini bir kenara koymak ve konuyu diller arası köken benzerliği çerçevesinde değerlendirmek de mümkündür.

Derleme Sözlüğü'ndeki Arapça kökenli olduğu düşünülen kelimeler, ilgili bölümde aşağıdaki formatta yer almıştır:

Şu tablo sözlük kısmındaki bütün sayfa başlarında tekrarlanmıştır.

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			**BENZERLİK DURUMU**	
SÖZLÜK	**KELİME**	**ANLAMI**	**TELAFFUZ**	**ANLAM**

Kelimelerin irdelenmesinde aşağıdaki tablo kullanılmıştır:

Derleme Sözlüğü	Derleme Sözlüğü'nden tespit edilen kelime.	Kelimenin yöreden yöreye değişen kulanımı.	Söyleyiş bakımından benzerlik durumu.	Anlam açısından benzerlik durumu.
Arapça	Kökeni olduğu düşünülen Arapça karşılığı.	Aralarında irtibat olduğu düşünülen Arapça kelimenin sözlük anlamı.		

• Her kelime iki satır ve beş sütundan oluşan bir tabloda ele alınmıştır. Birinci satırda Derleme Sözlüğü, tespit edilen kelime, kelimenin yöreden yöreye değişen anlam ve kullanımları yer almıştır. İkinci satırda ise kelimenin irtibatlı olduğu düşünülen Arapça karşılığı ve anlamı yer almıştır. Her iki satırda söz konusu bilgilerin tam karşısındaki ortak iki sütunda ise kelimelerin benzerlik durumu iki kritere karşılık olarak iki sütunda gösterilmiştir. İlk sütunda telaffuz benzerliğine, ikinci sütunda ise anlam benzerliğine yer verilmiştir. Benzerlik kriterleri için ZAYIF, ORTA, GÜÇLÜ ve TAM olmak üzere dört seviye belirlenmiştir. Bir kelimenin Arapça kökenli olduğunun söylenebilmesi için benzerlik seviyelerinden en az birinin asgari ORTA düzeyde olması zorunlu görülmüştür. Her iki ölçüte göre ZAYIF görülen bir kelime bu çalışmaya alınmamıştır. Hem telaffuz hem de anlam bakımından birebir benzeyen kelimeler TAM-TAM, çok büyük oranda benzeyenler GÜÇLÜ-TAM, TAM-GÜÇLÜ veya GÜÇLÜ-GÜÇLÜ, büyük oranda benzeyenler ORTA-GÜÇLÜ, GÜÇLÜ-ORTA, ORTA-ORTA, kısmen benzeyenler ise ZAYIF-ORTA, ORTA-ZAYIF şeklinde sınıflandırılmıştır. Bunun yanında kimi zaman telaffuzda ZAYIF benzerlik taşıyıp anlamda TAM benzerlik taşıyan ya da tam tersi bir benzerlik durumuna sahip olan kelimeler de olmuştur.

• Çalışmada 1321 kelime yer almıştır. Bunların 1222'si müstakil tablo içerisinde yer alırken 99'u alfabetik sıralamada peş peşe gelmesi ve aynı anlam ve kullanıma sahip olması, benzerlik ölçütleri açısından da aynı kategoride değerlendirilmesi sebebiyle tek tablo içinde birleştirilmiştir. Ele alınan kelimelerin benzerlik durumları ile ilgili sayısal veriler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Tabloya göre kelimelerin önemli bir kısmını (36,1%) benzerlik durumu kriterlerine göre telaffuz bakımından GÜÇLÜ, anlam bakımından TAM benzerlik gösteren kelimeler oluşturmaktadır. Daha sonra telaffuz bakımından ORTA, anlam bakımından TAM benzerlik taşıyan kelimeler gelmektedir. Ardından hem telaffuz hem de anlam bakımından TAM bir benzerlik gösterdiği değerlendirilen kelimeler gelmektedir. Çok az sayıda kelime ise söyleyiş bakımıdan TAM bir benzerlik gösterse de anlam bakımından kurulan ilişki ZAYIF olarak değerlendirildiğinden en son sırada yer almıştır.

BENZERLİK DURUMU		Bu Kategorideki Kelime Sayısı	ORAN
TELAFFUZ	ANLAM		
GÜÇLÜ	TAM	477	36,1%
ORTA	TAM	245	18,5%
TAM	TAM	201	15,2%
ORTA	GÜÇLÜ	87	6,6%
GÜÇLÜ	GÜÇLÜ	80	6,1%
ZAYIF	TAM	65	4,9%
GÜÇLÜ	ORTA	38	2,9%
TAM	GÜÇLÜ	33	2,5%
ORTA	ORTA	30	2,3%
ZAYIF	ORTA	24	1,8%
TAM	ORTA	19	1,4%
ZAYIF	GÜÇLÜ	18	1,4%
ORTA	ZAYIF	2	0,2%
TAM	ZAYIF	2	0,2%
TOPLAM		**1321**	**100,0%**

Benzerlik durumlarıyla ilgili farklı seçenekleri gösteren örnek tablolar aşağıda yer almıştır.

Birinci seviye: Birebir benzerlik

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			**BENZERLİK DURUMU**	
SÖZLÜK	**KELİME**	**ANLAMI**	**TELAFFUZ**	**ANLAM**
Derleme Sözlüğü	ariş	Asma **çardağı**. DS. 325.	**TAM**	**TAM**
Arapça	عريش: ʻarîş	**Çardak**, kulübe, gölgelik, kameriye.		

Derleme Sözlüğü	cavk	**Topluluk:** *O adam bizim cavktandır.* DS. 866.	**TAM**	**TAM**
Arapça	جَوق: cavq	Koro, **grup**, **topluluk**.		

İkinci seviye: Çok büyük oranda benzerlik

Derleme Sözlüğü	cere	Toprak **testi**. Toprak **küp**. DS. 884. **Testi**. DS. 4470.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	جرَّة: cerra	Kavanoz, **testi**, iz, **çömlek**, çekmece.		

Derleme Sözlüğü	gahet	Çok **kuru**muş şey. DS. 1894.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	قَحط: qaht	Kuraklık, kıtlık, susuzluk, **kuruluk**, çoraklık, verimsizlik, yokluk.		

Derleme Sözlüğü	öcbe	**Bilgiçlik taslayan**, her şeye karışan. DS. 3307. Şımarık, **kendini beğenmiş**. DS. 4620.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	عجب: ‘ucb	Gurur, gururlanma, **kendini beğenmişlik**, **kibir, kibirlilik**, kendini beğenmede aşırıya kaçma.		

Üçüncü seviye: Büyük oranda benzerlik

Derleme Sözlüğü	**allef**ci	Hububatı kalburla taşından, toprağından temizleyen adam. DS. 224.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	1. علّاف : ‘allâf 2. عَلَف: ‘alef	1. **Hayvan yemi satıcısı**. 2. Saman, yem, hayvan yemi, kuru ot, arpa.		

Derleme Sözlüğü	asuta	**Süt ve unun karıştırılmasıyla yapılan** muhallebi. DS. 348.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	عصيدة: ‘asîde	**Bulamaç, yağ ve un ile yapılan lapa**, tirit, süt, yağ ve undan lapa.		

Derleme Sözlüğü	timin	Yirmi ya da yirmi dört kiloluk **tahıl ölçeği.** Dört kiloluk tahıl ölçeği. İki, iki buçuk kiloluk tahıl ölçeği. DS. 3933.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	sümün :ثمن sümn :ثمن	**Sekizde bir.**		

Dördüncü seviye: Kısmî benzerlik

Derleme Sözlüğü	mıhağat	İye, sahip: *Galemine, defderine mıhağat ol.* DS. 4594.	**ZAYIF**	**ORTA**
Arapça	muqayyed :مقيد	Bağlı, **sınırlı**, **kayıtlı**, tescilli, mecbur, kelepçeli.		

Derleme Sözlüğü	faslak	Büyük **parça**. İri iri kesilmiş kabak **dilimi**. İri iri kesilmiş kabak dilimlerini suda haşlayarak yapılan yemek. DS. 1838.	**ORTA**	**ZAYIF**
Arapça	fâsıl :فاصل	Ara, fasıla, **bölme**, bölücü, ayıraç, bölen.		

Alfabetik sırada peşpeşe gelen, aynı anlam ve kullanıma sahip olup birbirine çok yakın şekilde telaffuz edilen kelimelerin aynı tabloda ele alınması düşünülmüştü. Ancak ahras, ahraz, ahres gibi peşpeşe gelen ve bu çerçevede aynı tabloda yer alması planlanan kelimelerin benzerlik seviyelerinin farklı olduğu görülmüş, bu nedenle belirtilen özellikteki kelimelerden benzerlik seviyesi farklı olanlar farklı tablolarda yer almıştır. Derleme Sözlüğü'ndeki anlamı ile Arapça sözlüklerdeki anlamı aynı olup kısmi telaffuz farklılıkları içeren ve anlam ve telaffuz benzerliği oranlamasında aynı derecede olanlar ise aynı tablo

içinde ele alınmıştır. Aşağıdaki tablolardan birincisi ve ikincisi ilk duruma, üçüncüsü ise ikinci duruma örnek olarak verilebilir.

Derleme Sözlüğü	bellea	Mutfak, avlu veya ahırda **pis suları dışarıya akıtmak için yapılan ark.** Pis kokan su birikintisi. **Lağım**. DS. 621.	**TAM**	**TAM**
Arapça	بلاعة: bellâ'a	**Kanalizasyon**, **lağım**, lağım çukuru, foseptik.		

Derleme Sözlüğü	bellua	Mutfak, avlu veya ahırda **pis suları dışarıya akıtmak için yapılan ark.** Pis kokan su birikintisi. **Lağım**. DS. 621.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	بلاعة: bellâ'a	**Kanalizasyon**, **lağım**, lağım çukuru, foseptik.		

Derleme Sözlüğü	ahsata ahsete	**Alışveriş**: *"Benimle ahsata etme."* DS. 134.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	أخذ عطاء: aḫz'u ata	**Alma ve verme.**		

Kelimelerin Derleme Sözlüğü'ndeki kullanımı ile Arapça sözlüklerdeki anlamları içinde ortak anlama işaret eden anahtar niteliğindeki kelimeler koyu ton ile vurgulanmıştır.

Türkçeye geçiş esnasında ek alarak değişim geçiren kelimeler olmuştur. Derleme Sözlüğü'ndeki Arapça kökenine ilave ekle yer verilen bu kelimelerin kökenleri koyu ton ile vurgulanmıştır. Söz gelimi "cemlemek" kelimesinin kökeninin Arapçadaki "جمع" (cem') fiili olduğu varsayılmış ve sözlükte "**cem-**

lemek" şeklinde yer verilmiştir. Yine "zibillemek" kelimesinin Arapça "زبـل" (zibl) kelimesinden geldiği varsayılmış ve "**zibil**lemek" şeklinde kök kısmına vurgu yaparak zikredilmiştir. Sözlük kısmında kelimelerin incelendiği kutucuklar farklı renk tonlamasıyla birbirinden ayrılmıştır. Her iki satırda Derleme Sözlüğü'ndeki bir kelimenin kullanımı ve Arapçadaki anlamına yer verilmiştir.

Derleme Sözlüğü'nün taranması esnasında Arapça kökenli olduğu düşünülen kelimeler için tgöndespit edilen Arapça karşılıkları için klasik sözlüklerin yanında www.almaany.com, www.dohadictionary.org, www.maajim.com gibi çevrimiçi sözlüklere başvurulmuştur. Öte yandan pratik bir kullanım sağlamasından dolayı tevakku adlı uygulamadan da sıklıkla yararlanılmıştır.

3. TÜRKİYE TÜRKÇESİNDE YAYGIN SES OLAYLARI

Arapçadan Türkçeye geçiş esnasında bazı kelimeler herhangi bir değişim geçirmezken bazıları da çeşitli değişimlere maruz kalmışlardır. Değişim geçiren kelimeler geçiş esnasında Türkçenin kurallarına uymuş ve Türkçenin kalıbına girmiştir. Doğrudan geçen kelimelerin dışında değişim geçirerek dilimize yerleşen kelimeler ise -mek, -mak, -lamak, -lemek ekleriyle fiile, -lık, -lik, -cı, -ci, -ıs, -ız gibi eklerle de isme dönüşmüştür. Söz gelimi Arapça "زبل" (zibl) kökünden zibil, zibillemek, zibillik, zibilci kelimeleri türetilmiştir. Yine "خجل" (ḫacile) kökünden hacil, hecil olmak, hecil düşmek, hecillenmek kelimeleri türetilmiştir. Bazı kelimelerde ise çeşitli ses değişimleri söz konusu olmuştur. Bunlar ünlü harflerde olduğu gibi ünsüz harflerde de olmuştur. "عقبة" (aqabe) kelimesinden Türkçeye geçerken kelimedeki q harfinin h harfine dönüşmesiyle oluşan "ahabe", "صديق" (sadîq) kelimesindeki q harfinin ç harfine dönüşmesi sebebiyle oluşan "sadıç" kelimeleri bu çerçevededir. Dikkat çeken bir diğer nokta Arapçadaki خ harfinin Türkçeye geçiş esnasında genellikle k harfine (أخرس > akraz, فخ > fakya, أخي > eke), ذ harfinin d harfine (آذار > adâr, بذر > bider), ث harfinin t veya s harfine (عبيثران > abaytaran, مثل > matal), ب harfinin bazen doğrudan b harfine (زيبق > zaybak) bazen de p harfine (زيبق > zaypak) döndüğü görülmüştür.

Bu ve benzeri örneklerden yola çıkarak iki dil arasındaki nakil sürecinde kelimelerin geçirdiği değişimlerin Türkiye Türkçesindeki yaygın ses olayları bağlamında ele alınmasında yarar vardır. Yaygın ses olaylarını ünlüler ve ünsüzlerdeki ses olayları şeklinde iki başlık altında inceleyeceğiz.

3.1. Ünlülerle İlgili Ses Olayları

Türkçedeki ünlüler; kalın ünlü-ince ünlü, düz ünlü-yuvarlak ünlü, geniş ünlü-dar ünlü şeklinde bir sınırflandırmaya tabi tutulmuştur. Ünlüler bir kelimede zamanla çeşitli değişimler geçirmişlerdir. Bu değişimler genel olarak üç ana başlık altında incelenmiştir ki bunları da benzeşme, türeme ve düşme olmak üzere üç olgu şekillendirmiştir. Bunları sırasıyla ele alabiliriz.

3.1.1. Benzeşme

Kelimelerin zamanla yapılarında kullanıma ve diğer kelimelerle girdikleri etkileşime bağlı olarak çeşitli değişimlere maruz kaldıkları görülmüştür. Bunlar daha çok daralma, genişleme, düzleşme, yuvarlaklaşma, incelme ve kalınlaşma şekillerinde ortaya çıkmıştır. Geniş ünlülerin (a, e, o, ö) dar ünlülere (ı, i, u, ü) dönüşmesi ünlü daralması (başla-yor > başlıyor, ne-y-e > niye vb.), dar ünlülerin geniş ünlülere dönüşmesi ünlü genişlemesi (ığaç > ağaç, boğuz > boğaz vb.), yuvarlak ünlülerin düz ünlüye dönüşmesi ünlü düzleşmesi (altun > altın, azuk > azık vb.), düz ünlülerin yuvarlak ünlülere dönüşmesi ünlü yuvarlaklaşması (korı > koru, topık > topuk vb.), kalın ünlülerin ince ünlülere dönüşmesi ünlü incelmesi (alma > elma, duşman > düşman vb.), aksinin ise ünlü kalınlaşması (fitrat > fıtrat, sadik > sadık vb.) olduğu belirtilmiştir.[35] Bu çalışma esnasında tespit edilen bazı benzeşme örnekleri ise şunlardır:

Ünlü kalınlaşması: "أسباب" (esbâb) > asbab, "أشقر" (eşqar) > aşkar, "جرة" (cerra) > carra.

Ünlü incelmesi: "عبث" ('abes) > ebes, "أخرس" (ahras) > ehrez.

Ünlü genişlemesi: "عنقود" ('unqûd) > ankut, "عصفور" ('usfûr) > asfûr, "برطيل" (bırtîl) > bartıl, "إغواء" (iğvâ') > eğva.

Ünlü düzleşmesi: "دخول" (duḫul) > **dıhıl**mak, "فوطة" (fûta) > fıta.

3.1.2. Ünlü Türemesi

Kelime sonlarındaki iki ünsüzün söyleniş güçlüğü ünlü türemesinin başlıca sebeplerindendir. Asl kelimesinin asıl, hüzn kelimesinin hüzün, fikr kelimesinin fikir şekline dönüşmesi bunun en güzel örneklerindendir. Yine kelime başlarında çift ünsüzlerin yer alması Türkçenin söyleyiş kurallarına ters düşmüş ve kelimeyi değişikliğe zorlamıştır. Yabancı dillerden geçen station kelimesini istasyon, scarpino kelimesinin iskarpin şekline dönüşmesi buna örnektir. Halk ağızlarındaki leğen kelimesinin yerine kullanılan ileğen, rüya kelimesinin yerine kullanılan ürya, ramazan kelimesinin yerine kullanılan iramazan kelimelerinde de bu tarzda bir değişim söz konusu olmuştur.[36] Ça-

35 Zeynep Korkmaz, "Türkiye Türkçesinin Ses Bilgisi Üzerine Notlar-2", *Türk Dili* 830 (2021), 7, 8.

36 Korkmaz, "Türkiye Türkçesinin Ses Bilgisi Üzerine Notlar-2", 8.

lışmamızda tespit ettiğimiz ünlü türemesi örnekleri ise şunlardır: "عجـوة" ('acve) > ac**i**ve, "عهـد" ('ahd) > ah**a**t, "زبـل" (zibl) > zib**i**l, "بـذر" (bizr) > biz**i**r, "جـرن" (curn) > cur**u**n, "رسـوم" (rusûm) > **ü**rüsüm, "حـوش" (havş) > hav**u**ş, "بطـم" (butm) > but**u**m, "قحـط" (qaht) > gah**e**t.

3.1.3. Ünlü ve Hece Düşmesi:

Kelime yapılarından kimi zaman bir ünlünün kimi zaman da bir hecenin düşmesi sıklıkla rastlanan durumlardandır. Söz gelimi "خزينة" (ḫazîne) > hazna, "لوبيـا" (lûb**i**ya) > lobya kelimelerindeki değişim ünlü düşmesine örnek olarak verilebilir.

3.2. Ünsüzlerle İlgili Ses Olayları

3.2.1. Ünsüz Ses Değişmeleri

Ötümlüleşme: Ötümsüz ünsüzlerin (ç, f, h, k, ḳ, p, s, ş, t) ötümlü olan ünsüz karşılıklarına (b, c, d, g, ğ, j, v, z) dönüşmesi biçiminde gerçekleşen ses olayına ötümlüleşme adı verilmektedir.[37] "سـتّ" (si**tt**) > si**dd**i, "طاعـون" (**t**â'ûn) > **d**aun, "كبـش" (**k**ebş) > **c**ebiş kelimelerindeki değişim ötümlüleşme örnekleridir.

Ötümsüzleşme: Ötümlü ünsüzlerin (b, c, d, g, ğ, j, v, z) ötümsüz olan ünsüz karşılıklarına (ç, f, h, k, ḳ, p, s, ş, t) dönüşmesi biçiminde gerçekleşen ses olayına ötümsüzleşme adı verilmektedir.[38] Bolca bulunan ötümsüzleşme örneklerinden bazıları şunlardır: "جـرل" (**c**aral) > **ç**aral, "شـتيلة" (**ş**etîle) > **ç**etil, "جبـل" (**c**ebel) > **ç**epel, "زاد" (zâ**d**) > za**t**, "بخيـل" (**b**aḫîl) > **p**ahıl, "عجـب" ('u**c**b) > ö**ç**be, "مـرض" (mara**d**) > mara**t**, "أشـدّ" (eşe**d**d) > eşe**t**, "فوطـة" (fû**t**a) > fo**d**a.

Süreklileşme: Süreklileşme, süreksiz ünsüzlerin (b, c, d, g, p, ç, t, k) çeşitli sebeplerle sürekli ünsüzlere (f, ğ, h, j, l, m, n, r, s, ş, v, y, z) değişmesidir. mecbur kelimesinin mejbur, vicdan kelimesinin vijdan, cadı kelimesinin cazı şeklindeki dönüşümleri buna örnek olarak verilmiştir.[39] "جلبـان" (culbân) >

37 Küçük, "Ses Bilgisi", 44-47.
38 Küçük, "Ses Bilgisi", 47, 48.
39 Küçük, "Ses Bilgisi", 49-51.

culvan, "مزبلة" (mez**b**ele) > mez**m**ele, "قرطل" (qar**t**al) > gar**n**al kelimelerindeki değişim süreklileşmenin bazı örnekleridir.

Süreksizleşme: Sürekli bir ünsüzün (f, ğ, h, j, l, m, n, r, s, ş, v, y, z) çeşitli sebeplerle süreksiz bir ünsüze (b, c, d, g, p, ç, t, k) değişmesidir. Süreksizleşmenin diğer ünsüz değişmesi türlerine göre Türkiye Türkçesi ağızlarındaki Doğu kökenli sözcüklerde örneğine daha az rastlanan bir ses olayı olduğu ifade edilmiştir.[40] "أثواب" (esvâb) > asbab, "رشمة" (ra**ş**me) > re**ç**me, "مثل" (me**s**el) > me**t**el kelimeleri bu çerçevededir.

3.2.2. Ünsüz Benzeşmeleri

"Ünsüz benzeşmesi, bir ünsüzün boğumlanma noktası ve niteliği bakımından sözcük içindeki bir başka ünsüze kısmen veya tamamen benzemesidir. Benzeşmeler, benzeşmenin yönüne göre ilerleyici ve gerileyici benzeşme; oluşum yerine göre yakın ve uzak benzeşme; özellik aktarımı derecesine göre tam ve yarı benzeşme olarak sınıflandırılmaktadır."[41] "محكم" (mu**hk**em) > mö**kk**em, "فجأةً" (fe**c'**eten) > hö**cc**eten, "خرنوب" (ḫar**n**ub) > ha**nn**ıp, "منيوك" (me**ny**ûk) > me**nn**ek, "زبدة" (zü**bd**e) > zü**dd**e şeklindeki kelime içi ses dönüşümleri bu benzeşme türlerine örnektir.

3.2.3. Aykırılaşma

Bir sözcükte komşu olan ya da birbirinden aralıklı duran fakat boğumlanma nitelikleri birbirinin aynısı ya da birbirine yakın olan iki ünsüzden birinin bazen kendi boğumlanma noktasını ötekinden ayırarak başka bir ünsüze dönmesi ve benzeşmenin tam tersi bir durumun ortaya çıkmasına aykırılaşma denir.[42] Aykırılaşma örneklerinden bazılarını "جرار" (ce**rr**âr) > ce**rc**er, "جرار" (ce**rr**âr) > cı**rc**ır, "حصة" (hı**ss**a) > hı**st**a, "قصر" (qa**ss**ara) > ka**st**ar, "قصة" (qı**ss**a) > kı**st**a, "حمال" (ha**mm**âl) > ha**mb**al kelimelerindeki ses dönüşümlerinde görmek mümkündür.

40 Küçük, "Ses Bilgisi", 54, 55.

41 Küçük, "Ses Bilgisi", 55.

42 Zeynep Korkmaz, *Nevşehir ve Yöresi Ağızları* (Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1994), 96; Küçük, "Ses Bilgisi", 58.

3.2.4. Ünsüz Düşmesi

"Türkiye Türkçesi ağızlarının en karakteristik ses özelliklerinden biri de ünsüz düşmesidir. Genel olarak Anadolu ağızlarında Doğu kökenli sözcüklerde f, ğ, h, k, n, r, t, v, y ünsüzlerinin düştüğü tespit edilmiştir. Bunlardan ğ, h, n, v, y ünsüzlerinin zamanla ünlüleşerek eriyip kayboldukları görülmektedir."[43] "أبـرش" (abraş) > abaş, "أخـرس" (aḫras) > aras, "جهـر" (ce**h**r) > car, "فقيـه" (faqî**h**) > fakı, "بلـوط" (bel**l**ût) > belit, "محرمة" (ma**h**rame) > marama kelimelerindeki dönüşümler bu çerçevede değerlendirilebilir.

3.2.5. Hece Kaynaşması

Hece kaynaşması, yalın ya da ekler ile genişletilmiş sözcüklerde, iki ünlü arasında bulunan ñ, k, g, ğ, y damak sesleri ile yarı ünlü niteliğinde olan f, v, h ünsüzlerinin yavaş yavaş eriyip kaybolması, iki ya da daha çok komşu hecenin kaynaşıp tek heceye inmesi olayıdır.[44] Bu çalışmadaki "حبـا" (habâ) > **aba**lamak, "حاجـات" (hâcât) > acat kelimeleri buna örnek olarak verilebilir.

3.2.6. Hece Düşmesi

Kelimelerde art arda gelen ve birbirine benzeyen seslerden oluşan iki heceden birinin kaybolmasıdır. Bu çalışmadaki bazı örnekleri ise şunlardır: "صحيـح" (sahîh) > sah, "معلـق" (mu**'al**laq) > milak, "صحيـح" (sahîh) > seh, "بسـلّة" (**bi**sille) > sille.

3.2.7. Ünsüz Tekleşmesi

İkiz ünsüzlerin tekleşmesi ve ikiz ünsüz bulunduran kelimelerdeki ünsüzlerden birinin düşmesi olayıdır.[45] Bu çalışmadaki bazı örnekleri ise şunlardır: "عمـة" ('a**mm**e) > a**m**e, "جـرة" (ce**rr**a) > ca**r**a, "دبَّ" (de**bb**e) > **debe**lemek, "أشـدّ" (eşe**dd**) > eşe**t**, "خس" (ḥa**ss**) > ha**s**, "قصـر" (qa**ss**ara) > ka**s**ar, "حـوارة" (ha**vv**âra) > ha**v**ara, "مشـوش" (müşe**vv**eş) > müşe**v**eş, "فُليّـة" (füle**yy**e) > fil**y**e,

43 Tuncer Gülensoy, *Kütahya ve Yöresi Ağızları (İnceleme, Metinler, Sözlük)* (Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1988), 65; Küçük, "Ses Bilgisi", 59.

44 Gülensoy, *Kütahya ve Yöresi Ağızları (İnceleme, Metinler, Sözlük)*, 69; Korkmaz, *Nevşehir ve Yöresi Ağızları*, 37.

45 Gülensoy, *Kütahya ve Yöresi Ağızları (İnceleme, Metinler, Sözlük)*, 69.

"يوميـة" (yevmi**yy**e) > yömi**y**e, "دبّـر" (de**bber**a) > de**ber**lemek, "حبّـة" (ha**bb**e) > he**b**, "محـك" (miha**kk**) > miha**k**.

3.2.8. Ünsüz Türemesi

Bir kelimeye aslında bulunmayan bir ünsüzün sonradan eklenmesi olayına ünsüz türemesi denmektedir. "أسـير" (esîr) > **y**esir, "طاعـون" (tâ'ûn) > da**v**un, "قطلـب" (qa**tl**ab) > ha**rtl**ap, "دعـاء" (duâ') > do**v**a, duva, "سـؤال" (suâl) > si**v**al kelimelerindeki değişim ünsüz türemesi örneklerinden bazılarıdır.

3.2.9. Ünsüz İkizleşmesi

İç seste iki ünlü arasında kalan vurgulu ikinci hecenin ön sesindeki ünsüzün yinelenmesi olarak tanımlanmıştır. "أصـح" (e**s**ahh) > e**ss**ah, e**ss**eh, "زكـام" (zü**k**âm) > zü**kk**âm, "كابـوس" (kâ**b**ûs) > ke**bb**üs, "جـدل" (ce**d**el) > ce**dd**ale kelimelerindeki ses olayları ünsüz ikizleşmesi örneklerinden bazılarıdır.

3.2.10. Göçüşme

Kelimelerdeki komşu veya uzak ünsüzlerin yer değiştirmesi olayına ünsüz göçüşmesi denmektedir.[46] tecrübe > tercübe, hafriyat > harfiyat, ibrik > ırbık, zemheri > zehmeri, derviş > devriş, lanet > nalet kelimelerindeki ses olayları bu çerçevededir.[47] Bu çalışmadaki bazı örnekleri ise şunlardır: "شـملة" (ş**em-l**e) > ş**elm**e, "بـذرة" (bezre) > debre, "حـرس" (ha**ras**) > ha**sar**, "قـوح" (qavh) > **hava**kmak, "خلـوة" (ḫa**lv**et) > ha**vl**et, "غربـال" (gırbal) > galbır, "محرمـة" (ma**hr**ame) > ma**rh**ama, "إقبـال" (i**qb**âl) > ı**bk**al, "طفـل" (**tıf**l) > **fıd**ıl, "أخـرس" (a**ḫr**as) > a**rg**az.

Ses değişimleri ile ilgili bu kısa açıklamanın ardından çalışmanın asıl bölümü olan sözlük kısmına geçilebilir.

---

46 Gülensoy, *Kütahya ve Yöresi Ağızları (İnceleme, Metinler, Sözlük)*, 69.

47 Göçüşme ile ilgili şu kaynaklara bakılabilir: Hasan Eren, "Türk Dillerinde Metathese", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten* 1 (31 Aralık 1953), 161-180; A. Caferoğlu, "Anadolu Ağızlarındaki Metathèse Gelişmesi", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten* 3 (01 Haziran 1955), 1-7; A. Caferoğlu, "Anadolu Ağızları Konson Değişmeleri", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten* 11 (01 Ocak 1964), 1-32.

Halk Ağzındaki Bazı Kelimelerin Muhtemel Arapça Kökenleri (Sözlük)

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
		A		
Derleme Sözlüğü	**aba**lamah	Çocuk **emeklemek**, emekleyerek yürümeğe başlamak. Yerde **sürünmek**, sürünerek yürümek, yere eğilip emekler gibi yürümek: "*Avcı abalıyarak ayının inine girdi.*" Sendelemek. DS. 6, 7.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	حبا: habâ	**Emeklemek**, **sürünmek**, çok yavaş yürümek.		
Derleme Sözlüğü	**aba**lamak	Çocuk **emeklemek**, emekleyerek yürümeğe başlamak. Yerde **sürünmek**, sürünerek yürümek, yere eğilip emekler gibi yürümek: "*Avcı abalıyarak ayının inine girdi.*" Sendelemek. DS. 6, 7. Bacakları gere gere, ayırarak yürümek. Sallanarak, sendeleyerek yürümek. DS. 283.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	حبا: habâ	**Emeklemek**, **sürünmek**, çok yavaş yürümek.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**aba**nnamak	Çocuk **emeklemek**, emekleyerek yürümeğe başlamak. Yerde **sürünmek**, sürünerek yürümek, yere eğilip emekler gibi yürümek: "*Avcı abalıyarak ayının inine girdi.*" Sendelemek. DS. 6, 7.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	habâ :حبا	**Emeklemek**, **sürünmek**, çok yavaş yürümek.		
Derleme Sözlüğü	abaş	**Çilli** ve çopur yüzlü, sarı saçlı, açık renk gözlü adam. DS. 28.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	abraş :أبرش	Benekli, **çilli**, alacalı.		
Derleme Sözlüğü	abaytaran	Kekik gibi güzel kokulu bir **ot**. DS. 12.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	عبيشران: abeyserân	Yenilebilir bir **bitki**.		
Derleme Sözlüğü	abdaş	**Kaba**, **çirkin**. Kaba hareketli. DS. 16.	**ZAYIF**	**ORTA**
Arapça	badaşe :بطش	Şiddetle saldırmak, güç, **kuvvet**, **şiddet**, zulüm, **gaddarlık**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	abeş	Kula renkte at. Derisi **alacalı** hayvan, insan. DS. 17, 18. Çirkin, kötü. DS. 18.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	أبرش: abraş	Benekli, çilli, **alacalı**.		
Derleme Sözlüğü	abraş	**Çilli** ve çopur yüzlü, sarı saçlı, açık renk gözlü adam. DS. 28. Sarışın, **çilli** yüzlü kimse. Çirkin, biçimsiz. DS. 4404.	**TAM**	**TAM**
Arapça	أبرش: abraş	Benekli, **çilli**, alacalı.		
Derleme Sözlüğü	acar	Kuvvetli, gürbüz, dinç, iriyarı. Şişman, etli, semiz. DS. 38, 39.	**TAM**	**TAM**
Arapça	أعجر: a'car	Büyük karınlı, şişman.		
Derleme Sözlüğü	acat	**Alet, aygıt**: *Acatsız iş olmaz.* **Ev eşyası**. DS. 41.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	حاجات: hâcât	İhtiyaç, dilek, luzum, **gereksinim**, **şey**, gereklilik.		
Derleme Sözlüğü	acive	Sepete tane halinde basılmış **hurma**. DS. 54.	**TAM**	**TAM**
Arapça	عجوة: acve	Karışık **hurma**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	adar	Mart ayı. DS. 64.	**TAM**	**TAM**
Arapça	âzâr: آذار	Mart.		
Derleme Sözlüğü	**afaangı** atmak	**Ateşi artmak**, harareti yükselmek. DS. 68.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	ḫafeqân: خفَقان	**Çarpıntı**, nabız, çırpınma, çırpış, kalp çarpıntısı.		
Derleme Sözlüğü	afakan	Yürek oynaması, **çarpıntı**, helecan, tasa, iç sıkıntısı, **hafakan**. Öfke, sinir. Nefesi kesen sürekli öksürük. DS. 68, 69. Yürek çarpıntısı, coşku. DS. 4406.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ḫafeqân: خفَقان	**Çarpıntı**, nabız, çırpınma, çırpış, kalp çarpıntısı.		
Derleme Sözlüğü	**afakan tutmak** **afakan**lanmak	Kızmak, sinirlenmek, öfkelenmek. DS. 69.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	ḫafeqân: خفَقان	Çarpıntı, nabız, çırpınma, çırpış, kalp çarpıntısı.		
Derleme Sözlüğü	afalak	**Aptal**, **sersem**, şaşkın. DS. 69.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	ebleh: أبله	Salak, **aptal**, bön, beyinsiz, kafasız, **sersem**, geri zekâlı.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	afar afara	**Harman yerindeki hububatın** taş ve toprakla karışık **kalıntısı**. Bahçe ve bostanlardaki kalıntı, bir şeyin en son kalan döküntüsü. DS. 71.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘affera : عفر	Ekini ilaçlamak, **hasattan sonra kalanları toplamak**, toza toprağa bulamak.		
Derleme Sözlüğü	**afara**cı	**Harman yerlerindeki hububat döküntülerini toplayan adam**. Bağ, bahçe ve zeytinliklerde kalan döküntüyü toplayan adam. **Harman işçisi**. DS. 70.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘affera : عفر	Ekini ilaçlamak, **hasattan sonra kalanları toplamak**, toza toprağa bulamak.		
Derleme Sözlüğü	**afara**lamak **afar**lamak	**Harman yerinde kalan tozlu, topraklı hububatı toplamak**. Bahçede kalan döküntü meyveleri toplamak. DS. 70.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘affera : عفر	Ekini ilaçlamak, **hasattan sonra kalanları toplamak**, toza toprağa bulamak.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	affara	**Harman yerindeki hububatın** taş ve toprakla karışık **kalıntısı**. Bahçe ve bostanlardaki kalıntı, bir şeyin en son kalan döküntüsü. DS. 70.	**TAM**	**TAM**
Arapça	‘affera : عفر	Ekini ilaçlamak, **hasattan sonra kalanları toplamak**, toza toprağa bulamak.		
Derleme Sözlüğü	**affara**cı	**Harman yerlerindeki hububat döküntülerini toplayan adam**. Bağ, bahçe ve zeytinliklerde kalan döküntüyü toplayan adam. **Harman işçisi**. DS. 70.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘affera : عفر	Ekini ilaçlamak, **hasattan sonra kalanları toplamak**, toza toprağa bulamak.		
Derleme Sözlüğü	**afkala**mak	**Hırpalamak**, dövmek: “Çocuğu afkalama“. DS. 72.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	havqale : حوقل	Bir şeye veya kimseye nispet edildiğinde **itmek**, **sürüklemek**, bitkin düşürmek, yormak, bıktırmak, takatini kesmek.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**aflak**	**Aptal**, **sersem**, şaşkın. DS. 69.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	أبله: ebleh	Salak, **aptal**, bön, beyinsiz, kafasız, **sersem**, geri zekâlı.		
Derleme Sözlüğü	ağnam	**Hayvan** vergisi. DS. 106.	**TAM**	**ORTA**
Arapça	أغنام: ağnâm	Koyun, küçük baş **hayvan**.		
Derleme Sözlüğü	ahaba	**İniş aşağı**, **bayır aşağı**, **eğik**: *Damı ahaba yap, su göllenmesin.* DS. 123.	**ZAYIF**	**GÜÇLÜ**
Arapça	عقبة: ‘aqabe	Engel, mani, zorluk, güçlük, **engebe**, patika, dağ yolu, akabe.		
Derleme Sözlüğü	ahan	**İşte**. DS. 4410.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	هنا: huna	**İşte**, orada, burada, şurada.		
Derleme Sözlüğü	ahana ahanak	**İşte**, **orada**, hemen **şurada**, bu. DS. 123.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	هنا: huna	**İşte**, **orada**, **burada**, **şurada**.		
Derleme Sözlüğü	aharbahar	Aklantı, suların **akış meyli**. Toprağın **meyile** göre ayrılışı. DS. 125.	**ZAYIF**	**ORTA**
Arapça	عقبة: ‘aqabe	Engel, mani, zorluk, güçlük, **engebe**, patika, dağ yolu, akabe, pürüz, zorgeçit.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	aharbakar	**Eğiklik**, **meyil**. DS. 125.	**ZAYIF**	**GÜÇLÜ**
Arapça	عقبة: ‘aqabe	Engel, mani, zorluk, güçlük, **engebe**, patika, dağ yolu, akabe, pürüz, zorgeçit.		
Derleme Sözlüğü	ahat	Kendi kendine verilen **söz**, **ahit**: *Kızımı vermede ahatımı yerine getirdim.* DS. 126.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	عهد: ahd	**Vaat**, **söz**, **taahhüt**, sorumluluk, anlaşma, sadakat, bağlılık.		
Derleme Sözlüğü	ahet	**Pazar günü**. DS. 129.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	الأحد: el-ehad	**Pazar günü**.		
Derleme Sözlüğü	ahıl	**Görmüş geçirmiş**, yaşlı kimse. DS. 129.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	عاقل: ‘âqıl	Aklı başında, kafalı, hikmetli, **arif**, basiret sahibi, **akıllı**, makul, anlayışlı.		
Derleme Sözlüğü	aḥıs	**Ters**, **aksi**, uğursuz. DS. 131.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	1. عاكس: ‘âkis 2. عكس: ‘aks	1. **Ters**, arka taraf, karşıt, **aksi**, geri. 2. **Ters**, zıt, **aksi**, karşıt, ters dönme.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	ahil	**Görmüş geçirmiş**, yaşlı kimse. DS. 129.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	عاقل: ʻâqıl	Aklı başında, kafalı, hikmetli, **arif**, basiret sahibi, **akıllı**, makul, anlayışlı.		
Derleme Sözlüğü	ahrab	**Akrep**. Örümceğe benzeyen ve ısırdığı zaman zehirleyen bir böcek. DS. 133.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	عقرب: ʻaqrab	**Akrep**, iğne, ibre, gösterge, hayvanın iğnesi.		
Derleme Sözlüğü	ahras	**Dilsiz**, sağır ve dilsiz. Akılsız, ahmak. DS. 133.	**TAM**	**TAM**
Arapça	أخرس: aḫras	**Dilsiz**, lal, konuşamayan.		
Derleme Sözlüğü	ahraz	**Dilsiz**, sağır ve dilsiz. Akılsız, ahmak. DS. 133.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	أخرس: aḫras	**Dilsiz**, lal, konuşamayan.		
Derleme Sözlüğü	ahres	**Dilsiz**, sağır ve dilsiz. Akılsız, ahmak. DS. 133.	**TAM**	**TAM**
Arapça	أخرس: aḫras	**Dilsiz**, lal, konuşamayan.		
Derleme Sözlüğü	ahsata ahsete	**Alışveriş**: *"Benimle ahsata etme."* DS. 134.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	أخذ عطاء: aḫz'u ata	**Alma ve verme.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	akaba	İniş, **meyilli** yer, iki dağ arasındaki geçit. DS. 136. **Eğimli**, **yokuş**. DS. 4410.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	عقبة: ‘aqabe	Engel, mani, zorluk, güçlük, **engebe**, patika, dağ yolu, akabe.		
Derleme Sözlüğü	akabat	**Sonunda**, **nasıl olsa bir gün**: *Ölüm akabat senin de başına gelecek*. DS. 136.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	عاقبة: ‘âqıbe	**Son**, akibet, netice, **sonuç**.		
Derleme Sözlüğü	akamat	İşlenmeyen, **verimsiz** toprak. DS. 138.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	1. عُقمَة : ‘uqme 2. عقيم : ‘aqîm 3. عقم: ‘aqame	1. Kısırlık, faydasızlık, ciddiyetsizlik. 2. Kısır, **semeresiz**, değersiz, faydasız, **sonuç getirmeyen**. 3. Kısır olmak		
Derleme Sözlüğü	akebe	Yokuşlu, inişli, dönemeçli yol. DS. 148.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	عقبة: ‘aqabe	Engel, mani, zorluk, güçlük, **engebe**, patika, dağ yolu, akabe.		
Derleme Sözlüğü	akı	**Kardeş**. DS. 150.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	أخي: aḫî	**Kardeş**im.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	akir	Eritilen yağın dibinde biriken **tortu**. Yağ ve yoğurt gibi maddelerin ekşi **tortus**u. Bir sıvının dibindeki birikinti, **tortu**. DS. 154.	**TAM**	**TAM**
Arapça	‘akir :عَكِر	**Bulanık**, çamurlu, karışık, **tortulu**, düzensiz, bozuk, açıkça görülmeyen, şeffaf olmayan, **tortu**.		
Derleme Sözlüğü	akrap	**Akrep**. Siyah renkli bir çeşit kertenkele. Çıyan. DS. 160.	**TAM**	**TAM**
Arapça	‘aqrab :عقرب	**Akrep**, iğne, ibre, gösterge, hayvanın iğnesi.		
Derleme Sözlüğü	akraz	**Dilsiz**. DS. 160.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	aḫras :أخرس	**Dilsiz**, lal, konuşamayan.		
Derleme Sözlüğü	aksata	**Alışveriş**. DS. 4412.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	أخذ عطاء: aḫz'u ata	**Alma ve verme.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**aksata** yapmak	**Alışveriş** yapmak. DS. 4412.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	أخذ عطاء: aḫz'u ata	**Alma ve verme.**		
Derleme Sözlüğü	akseta aksuata aksuvata	**Alışveriş**. DS. 161.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	أخذ عطاء: aḫz'u ata	**Alma ve verme.**		
Derleme Sözlüğü	akur	**Kudurmuş**: *Akur gibi üzerime saldırdı*. DS. 164.	TAM	TAM
Arapça	عَقور: ‘aqûr	Yırtıcı, **azgın**, kuduz.		
Derleme Sözlüğü	alaf alafa	**Hayvanların kışlık yiyeceği, saman**, ot, mısır vb.: *Bu yıl alaf bol, sığırlar semiz olur.* Suyu çekilmiş, yarı kurumuş buğday veya haşhaş. Hayvan yemi satıcısı. Hayvanlara yedirilen yeşil yaprak ve dallar: *Sığırlara biraz alaf topla gel.* DS. 183, 184.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	عَلَف: ‘alef	**Saman, yem, hayvan yemi, kuru ot**, arpa.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**alaf**a çıkmak	**Ot** biçmeye gitmek: *"Yarın köyde alafa çıkılacak."* DS. 184.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘alef :عَلَف	Saman, yem, hayvan yemi, kuru ot, arpa.		
Derleme Sözlüğü	**alaf**ı	**Hayvanların kışlık yiyeceği**, **saman**, ot, mısır vb.: *Bu yıl alaf bol, sığırlar semiz olur.* Suyu çekilmiş, yarı kurumuş buğday veya haşhaş. Hayvan yemi satıcısı. Hayvanlara yedirilen yeşil yaprak ve dallar: *Sığırlara biraz alaf topla gel.* DS. 183, 184.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘alef :عَلَف	**Saman**, **yem**, **hayvan yemi**, **kuru ot**, arpa.		
Derleme Sözlüğü	**alaf**lamak	Hayvana **yem**, kuru **ot**, **saman** vermek, yemlemek: *"Ben koyunları alaflamaya gidiyorum."* DS. 185.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘alef :عَلَف	**Saman**, **yem**, **hayvan yemi**, **kuru ot**, arpa.		
Derleme Sözlüğü	**alaf**lık	Kuru **ot**, **saman** gibi hayvan yemi konulan yer. DS. 186.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘alef :عَلَف	**Saman**, **yem**, **hayvan yemi**, **kuru ot**, arpa.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**alam**sız	**Habersiz**, ansızın: *Alamsız yanıma oturdu da korktum.* DS. 194.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	1. عَلَم: ‘âlem 2. عِلْم: ‘ılm	1. İşaret, alamet, iz, yol işareti, **emare**. 2. Bilgi, bilim, ilim, **haberdar olma**, irfan, **haberdarlık**, anlayış.		
Derleme Sözlüğü	**alef**e	İmam, çoban gibi kimselere belli bir süre için verilen **ücret**. DS. 210.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	1. عَلَف: ‘alef 2. علوفة: ‘ulûfe	1. Saman, yem, hayvan yemi, kuru ot, arpa. 2. Osmanlılarda kapıkulu askerlerine, saray ve devlet kuruluşlarındaki bazı görevlilere üç ayda bir verilen **ücret**.		
Derleme Sözlüğü	alıf	**Hayvanların kışlık yiyeceği, saman**, ot, mısır vb.: *Bu yıl alaf bol, sığırlar semiz olur.* Suyu çekilmiş, yarı kurumuş buğday veya haşhaş. Hayvan yemi satıcısı. Hayvanlara yedirilen yeşil yaprak ve dallar: *Sığırlara biraz alaf topla gel.* DS. 183, 184.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	عَلَف: ‘alef	**Saman, yem, hayvan yemi, kuru ot**, arpa.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	allaf	**Zahireci**, aşlıkçı: *Allaftan un aldık*. DS. 223. Hububatı kalburla taşından, toprağından temizleyen adam. DS. 224.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	1. علّاف: ‘allâf 2. عَلَف: ‘alef	1. **Hayvan yemi satıcısı**. 2. Saman, yem, hayvan yemi, kuru ot, arpa.		
Derleme Sözlüğü	allef	Zahireci, aşlıkçı: *Allaftan un aldık*. DS. 223. Hububatı kalburla taşından, toprağından temizleyen adam. DS. 224.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	1. علّاف: ‘allâf 2. عَلَف: ‘alef	1. **Hayvan yemi satıcısı**. 2. Saman, yem, hayvan yemi, kuru ot, arpa.		
Derleme Sözlüğü	**allef**ci	**Hububatı** kalburla taşından, toprağından **temizleyen adam**. DS. 224.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	1. علّاف: ‘allâf 2. عَلَف: ‘alef	1. **Hayvan yemi satıcısı**. 2. Saman, yem, hayvan yemi, kuru ot, arpa.		
Derleme Sözlüğü	**allef**lemek	Kalburla **hububat temizlemek**. DS. 224.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	1. علّاف: ‘allâf 2. عَلَف: ‘alef	1. **Hayvan yemi satıcısı**. 2. Saman, yem, hayvan yemi, kuru ot, arpa.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	allek	Düzenci, yalancı, dönek, **geveze**. Zeki, açıkgöz, hamarat. DS. 225.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	‘aleke :علك	**Boş konuşmak**, **gevezelik yapmak**, **çok konuşmak**, ağızda çiğnemek.		
Derleme Sözlüğü	ame	**Hala**. DS. 238, 4417.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘amme :عمّة	**Hala.**		
Derleme Sözlüğü	amete	**Hala**. DS. 238, 4417.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘amme :عمّ	**Hala.**		
Derleme Sözlüğü	ami	**Amca**. DS. 238.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘amm :عمّ	**Amca**.		
Derleme Sözlüğü	**ami**daş	**Amc**oğlu. DS. 4417.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘amm :عمّ	**Amca**.		
Derleme Sözlüğü	ammi	**Amca**. DS. 238.	**TAM**	**TAM**
Arapça	‘ammî :عمّي	**Amca!**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	andeki	**Oradaki**. DS. 258.	**TAM**	**TAM**
Arapça	‘ındeke : عندَك	Yanında, **orada**.		
Derleme Sözlüğü	ankut	**Salkım**, üzüm çöpü: *Bir ankur*[48] *uzüm yedim*. DS. 274.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘unqûd : عنقود	**Salkım**, demet salkımı, üzüm salkımı, demet, deste.		
Derleme Sözlüğü	**apa**lamak	Çocuk **emeklemek**, emekleyerek yürümeğe başlamak. Yerde sürünmek, **sürünerek yürümek**, yere eğilip emekler gibi yürümek: *Avcı abalıyarak ayının inine girdi.* Sendelemek. DS. 6, 7. Bacakları gere gere, ayırarak yürümek. Sallanarak, sendeleyerek yürümek. DS. 283.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	habâ : حبا	**Emeklemek**, **sürünmek**, çok yavaş yürümek.		
Derleme Sözlüğü	**apa**nlamak	Geniş adım atmak. DS. 283.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	habâ : حبا	Emeklemek, sürünmek, çok yavaş yürümek.		

48 “ankut” maddesinin açıklaması içinde örnek cümlede yer alan “ankur” kelimesi hem matbu nüshada hem de çevrimiçi sürümde ankur şeklinde geçiyor. “ankut” şeklinde yazılması gereken kelimenin yazım hatası sebebiyle “ankur” olarak yazıldığı düşünülmektedir

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	apraş	Çilli ve çopur yüzlü, sarı saçlı, açık renk gözlü adam. DS. 28. Yüzü, vücudu alaca benekli, lekeli hayvan veya adam. Alnındaki beyazlık alt dudağına kadar inen - at, inek, manda, köpek vb. - hayvan. Doru at. Hayvanların kıç tarafındaki leke. **Alaca bulaca**, karışık renkli: *Aldığın yün abraş çıktı.* Halıdaki **alacalık**, renk bozukluğu. Biçimsiz, çirkin. **Benekli**, iyi kurumamış tütün yaprağı. düzgün olmayan, pütürlü, pürüzlü deri. DS. 29.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	أبرش: abraş	**Benekli, çilli, alacalı.**		
Derleme Sözlüğü	araca	**Hamal**: *Yükümü aracaya verdim.* DS. 292.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	أجراء: ucerâ'	İşçi, gündelikçi, ücretle çalışan kimse, **amele, ırgat**, rençber, üzretli, hizmetli, memur.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	arağa	**Yapılarda** duvar örülürken **taşların arasına konulan ağaç**, **hatıl**. DS. 293.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	عرقة: ‘araqa	İki **taş** ya da **tuğla** tabaka **arasındaki kiriş**.		
Derleme Sözlüğü	arakıya	**Yapılarda** duvar örülürken **taşların arasına konulan ağaç**, **hatıl**. DS. 293.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	عرقة: ‘araqa	İki **taş** ya da **tuğla** tabaka **arasındaki kiriş**.		
Derleme Sözlüğü	aras	Sağır ve **dilsiz**. DS. 300.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	أخرس: aḫras	**Dilsiz**, lal, konuşamayan.		
Derleme Sözlüğü	araz	Sağır ve **dilsiz**. DS. 300.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	أخرس aḫras	**Dilsiz**, lal, konuşamayan.		
Derleme Sözlüğü	arbe	**Çarşamba**: *Arbe günü okula gidiyorum*. DS. 302.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	أربعاء: erbi’â	**Çarşamba**.		
Derleme Sözlüğü	areiş areyş	Asma **çardağı**. DS. 308.	**TAM**	**TAM**
Arapça	عريش: ‘arîş	**Çardak**, kulübe, gölgelik, kameriye.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	argaz	**Dilsiz**. DS. 311.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	aḫras أخرس	**Dilsiz**, lal, konuşamayan.		
Derleme Sözlüğü	arış	**Asma**. DS. 324.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘arîş :عريش	**Çardak**, kulübe, gölgelik, kameriye.		
Derleme Sözlüğü	ariş	Asma **çardağı**. DS. 325.	**TAM**	**TAM**
Arapça	‘arîş :عريش	**Çardak**, kulübe, gölgelik, kameriye.		
Derleme Sözlüğü	asaba	Ölen kimsenin karısına düşen mal. Erkek mirasçı, erkek evlat. İkinci derecedeki **akraba**. Bir ilde, bir memlekette **oturanlar**. **Soy**, **akraba**, **sülale**. DS. 339.	**TAM**	**TAM**
Arapça	1. عصبة :‘asabe 2. عصبة :‘usbe	1. Ölünün oğlu atası ve biraderi gibi varis, baba tarafından akrabalık, baba tarafından **akrabalar**. 2. **Grup**, **hizip**, takım, çete, **cemaat**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**asaba** hakkı	Kızı olan dul bir kadının başka bir kocaya vardığında, ondan olan çocuklarının önceki kocanın **mirasından alacağı hak**. DS. 339.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	1. عصبة: ‘asabe 2. عصبة: ‘usbe	1. Ölünün oğlu atası ve biraderi gibi **vâris**, baba tarafından akrabalık, baba tarafından akrabalar. 2. Grup, hizip, takım, çete, cemaat.		
Derleme Sözlüğü	asbab	**Çamaşır.** **Giysi (elbise)**. DS. 341.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	أثواب: esvâb	**Elbise, giysi, kıyafet, çamaşır.**		
Derleme Sözlüğü	asbab	**Sebep**. DS. 341.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	أسباب: esbâb	Neden, **sebep**, gerekçe, illet, araç, vesile, etmen. (Çoğul)		
Derleme Sözlüğü	**asbab** daşı	Üstünde **çamaşır** yıkanan taş. DS. 341.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	أثواب: esvâb	**Elbise, giysi, kıyafet, çamaşır.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	asbap	**Çamaşır.** **Giysi (elbise)**. DS. 341. İç giysisi. DS. 4425.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	esvâb :أثواب	**Elbise, giysi, kıyafet, çamaşır.**		
Derleme Sözlüğü	asbap asdap	**Sebep**. DS. 341.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	esbâb :أسباب	Neden, **sebep**, gerekçe, illet, araç, vesile, etmen. (Çoğul)		
Derleme Sözlüğü	asfur	Bahçelerde yetiştirilen, sarı çiçekli, yemeklerde kullanılan bir **bitki**. DS. 341.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	‘usfûr :عصفور	Serçe, yalancı **safran**, bundan elde edilen kırmızı boya maddesi.		
Derleme Sözlüğü	ası	**Söz dinlemeyen** ters (kimse). Baştan çıkmış, ahlaksız. DS. 4425.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘âsî :عاصي	Asi, isyankâr, isyancı, günahkâr, itaatsiz, **söz dinlemez**.		
Derleme Sözlüğü	asıda	Bir yemek çeşidi. DS. 342.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	‘asîde :عصيدة	**Bulamaç**, **yağ ve un ile yapılan** lapa, tirit, süt, yağ ve undan lapa.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**ası** gelmek	**Karşı gelmek**: *Utanmaz! Atasına ası geldi*. DS. 342. Karşı gelmek, direnmek. DS. 4425	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	عاصي: ‘âsî	Asi, **isyankâr**, **isyancı**, günahkâr, **itaatsiz**, söz dinlemez.		
Derleme Sözlüğü	asıvata	Alışveriş: *Tükânda asıvata yapdık*. DS. 4425.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	أخذ عطاء: aḫz'u ata	Alma ve verme.		
Derleme Sözlüğü	aside	**Yağ ve una pekmez veya şeker karıştırarak yapılan bir çeşit tatlı**, helva. DS. 343.	**TAM**	**TAM**
Arapça	عصيدة: ‘asîde	**Bulamaç**, **yağ ve un ile yapılan** lapa, tirit, süt, yağ ve undan lapa.		
Derleme Sözlüğü	asiyde	Helmelenmiş pirincin ortasına bamya konularak yapılan **yemek**. DS. 344.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	عصيدة: ‘asîde	**Bulamaç**, **yağ ve un ile yapılan lapa**, tirit, süt, yağ ve undan lapa.		
Derleme Sözlüğü	aspap	**Çamaşır.** **Giysi (elbise)**. DS. 341.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	أثواب: esvâb	**Elbise, giysi, kıyafet, çamaşır.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	aspir aspur	Tohumundan yağ çıkarılan bir **bitki**. DS. 347.	**ZAYIF**	**GÜÇLÜ**
Arapça	‘usfûr :عصفور	Serçe, yalancı **safran**, bundan elde edilen kırmızı boya maddesi.		
Derleme Sözlüğü	asuta	**Süt ve unun karıştırılmasıyla yapılan muhallebi**. DS. 348.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	‘asîde :عصيدة	Bulamaç, yağ ve un ile yapılan lapa, tirit, **süt, yağ ve undan lapa.**		
Derleme Sözlüğü	asvap	**Çamaşır.** **Giysi (elbise)**. DS. 341.	**TAM**	**TAM**
Arapça	esvâb :أثواب	**Elbise, giysi, kıyafet, çamaşır.**		
Derleme Sözlüğü	aşgar	**Kızıl yüzlü ve yarasa tüylü** kişi. Kula donlu at. DS. 352. Renk, boya. DS. 4426. Aklı, karalı. DS. 4427.	**TAM**	**TAM**
Arapça	eşqar :أشقر	Sarışın, beyaz tenli, **kızıl yüzlü**, kızıl saçlı, gök gözlü, kumral tenli, kumral saçlı.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	aşkar	**Kızıl yüzlü ve yarasa tüylü** kişi. Kula donlu at. DS. 352. Renk, boya. DS. 4426. Aklı, karalı. DS. 4427.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	eşqar : أشقر	Sarışın, beyaz tenli, **kızıl yüzlü**, kızıl saçlı, gök gözlü, kumral tenli, kumral saçlı.		
Derleme Sözlüğü	avat	**Hediye**, **armağan**. Kızı gelin evinden alırken verilen **bahşiş**. DS. 377, 378.	**ZAYIF**	**GÜÇLÜ**
Arapça	‘avâid: عوائد	**Kâr, kazanç**, **gelir**, irat, hasta için ziyaretçi.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	avayıt avayit	Hizmet karşılığı ödenen bedel. **Hediye**, **armağan**. Kızı gelin evinden alırken verilen **bahşiş**. Zarar, ziyan yapan hayvanların sahiplerinden köy korucusunun aldığı **para**. Düğüne davet için başka köyleri dolaşan, kendisine okuyucu denilen kişiye verilen **bahşiş**. Gelin olacak kız için istenen **para**, başlık. **Bahşiş** olarak verilen yiyecek. DS. 377, 378.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	‘avâid :عوائد	**Kâr**, **kazanç**, **gelir**, irat, hasta için ziyaretçi.		
Derleme Sözlüğü	avıyıt	Hediyeye karşılık olarak gönderilen **hediye**. DS. 384.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	‘avâid :عوائد	**Kâr**, **kazanç**, **gelir**, irat, hasta için ziyaretçi.		
Derleme Sözlüğü	avit	**Hediye**, **armağan**. Kızı gelin evinden alırken verilen **bahşiş**. DS. 377, 378.	**ZAYIF**	**GÜÇLÜ**
Arapça	‘avâid :عوائد	**Kâr**, **kazanç**, **gelir**, irat, hasta için ziyaretçi.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	aviyet	**Hediye**, **armağan**. Kızı gelin evinden alırken verilen **bahşiş**. DS. 377, 378.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	عوائد: ‘avâid	**Kâr, kazanç, gelir**, irat, hasta için ziyaretçi.		
Derleme Sözlüğü	**avkala**mak	**Örselemek, hırpalamak**, ansızın altına almak, **sıkıştırmak**. DS. 385. Haksız yere **hırpalamak**. DS. 4430.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	حوقل: havqale	Bir şeye veya kimseye nispet edildiğinde **itmek**, **sürüklemek, bitkin düşürmek, yormak**, bıktırmak, takatini kesmek.		
Derleme Sözlüğü	**avkala**nmak	**Zedelenmek, hırpalanmak, örselenmek**. DS. 385.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	حوقل: havqale	Bir şeye veya kimseye nispet edildiğinde **itmek**, **sürüklemek, bitkin düşürmek, yormak**, bıktırmak, takatini kesmek.		
Derleme Sözlüğü	**avvik**lemek	**Geciktirmek**, **alıkoymak**. DS. 397.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	1. عوق: ‘avq 2. عوّق: ‘avveqa	1. **Oyalama**, engel olma, **geciktirme**. 2. Oyalanmak, oyalamak, engellemek, geciktirmek.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	aza	Ölü için ilk gün yapılan tören. **Baş sağlığı**. DS. 434.	**TAM**	**TAM**
Arapça	azâ' :عزاء	Teselli, avuntu, **baş sağlığı**, taziye, matem merasimi.		
Derleme Sözlüğü	azab azâb azap azep	Bekâr. DS. 434.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	a'zeb :أعزب	Bekâr.		
Derleme Sözlüğü	azı	Ölü için ilk gün yapılan tören. **Baş sağlığı**. DS. 434.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	azâ' :عزاء	Teselli, avuntu, **baş sağlığı**, taziye, matem merasimi.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
B				
Derleme Sözlüğü	babat babet	**Çeşit**, cins, şekil. DS. 451.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	bâbe: بابة	**Çeşit**, sınıf, kategori.		
Derleme Sözlüğü	bade	**Başka**, gayrı: *Bundan bade yapılacak iş yok*. DS. 464, 465.	**TAM**	**TAM**
Arapça	1. ما عدا: ma'adâ 2. بعد: ba'de	1. **Başka**, bir yana, hariç, … den başka, …den gayrı. 2. …**den sonra**, ardından, sonra, … sonrasında.		
Derleme Sözlüğü	bakara	Kuyu **makarası**. İplik eğiren çıkrık iğlerine geçirilmiş olup iğin süratle dönmesini temin eden, boynuzdan yapılmış dişli **makara**. DS. 601. İplik **makarası**, sarımlık. DS. 4451.	**TAM**	**TAM**
Arapça	bekera: بَكَرَة	**Makara**, çıkrık, disk, kasnak.		
Derleme Sözlüğü	bartıl	Yedirmelik, **rüşvet**. DS. 4444.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	bırtîl: برطيل	**Rüşvet**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**bartıl**cı	**Rüşvet** alan. DS. 535.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	bırtîl : برطيل	**Rüşvet**.		
Derleme Sözlüğü	batal	Battal, **bozuk**, harap, **işe yaramaz** (şey): *Saatim batal oldu*. DS. 568.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	batale : بطل	Hükümsüzlük, gerçeğe aykırılık, **işlememe**, yok olma, **faydasızlık**.		
Derleme Sözlüğü	**batal**lık	Alışverişte **durgunluk**: *Bu battallık böyle devam ederse halimiz nice olur.* DS. 572.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	batale : بطل	Hükümsüzlük, gerçeğe aykırılık, **işlememe**, yok olma, **faydasızlık**.		
Derleme Sözlüğü	batbat	**Ördek**. DS. 469.	ORTA	TAM
Arapça	batta : بَطّة	**Ördek**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	batdal	Biçimsiz, **kullanışsız, elverişsiz**: *Bir tencere aldım eyi sağlam ama çok batdal.* DS. 570. **Bakımsız**, **eskimiş**: *Evimiz batdal oldı, onaramadık.* **Geçerliliği yok olmuş**. DS. 4449.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	batale : بطل	Hükümsüzlük, gerçeğe aykırılık, **işlememe**, yok olma, **faydasızlık**.		
Derleme Sözlüğü	battal	**İşsiz, güçsüz**: *Bu adam battal gezmeyi itiyat edinmiş.* DS. 572.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	batale : بطل	Hükümsüzlük, gerçeğe aykırılık, **işlememe**, yok olma, **faydasızlık**.		
Derleme Sözlüğü	**battal**lık	Alışverişte **durgunluk**: *Bu battallık böyle devam ederse halimiz nice olur.* DS. 572.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	batale : بطل	Hükümsüzlük, gerçeğe aykırılık, **işlememe**, yok olma, **faydasızlık**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	bayakı	**Hakikaten, gerçekten, ciddi olarak.** Muhakkak, mutlaka: "*Ben bu işi baya yapacağım.*" DS. 574, 575.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	بِحقٍ: bihaqqın	**Şüphesiz, gerçekte, aslında, doğrusu.**		
Derleme Sözlüğü	bayakın	**Oldukça, adamakıllı, iyice.** DS. 577.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	بِحقٍ: bihaqqın	**Şüphesiz, gerçekte, aslında, doğrusu.**		
Derleme Sözlüğü	baytaran	İnce yapraklı, güzel kokulu "Kâbe süpürgesi" de denilen bir **bitki**: *Kıçımda baytaran mı kokar da arkamdan geliyorsun.* DS. 585.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	عبيثران: ʻabeyserân	Yenilebilir bir **bitki**.		
Derleme Sözlüğü	baytıran	İnce yapraklı, güzel kokulu "Kâbe süpürgesi" de denilen bir **bitki**: *Kıçımda baytaran mı kokar da arkamdan geliyorsun.* DS. 585.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	عبيثران: ʻabeyserân	Yenilebilir bir **bitki**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	bediyat	Âdet: *Bediyat eden ölmüş de bediyat ölmemiş*. DS. 596.	**ZAYIF**	**GÜÇLÜ**
Arapça	bid'at :بدعة	**Yenilik, bidat.**		
Derleme Sözlüğü	bekere	Kuyu **makarası**. İplik eğiren çıkrık iğlerine geçirilmiş olup iğin süratle dönmesini temin eden, boynuzdan yapılmış dişli **makara**. DS. 601. İplik **makarası**, sarımlık. DS. 4451.	**TAM**	**TAM**
Arapça	bekera :بَكَرَة	**Makara**, çıkrık, disk, kasnak.		
Derleme Sözlüğü	belit	**Meşe ağacı** meyvesi, **palamut**. Ağaç yaprağı. DS. 620.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	bellût :بلوط	**Meşe ağacı, meşe palamudu**.		
Derleme Sözlüğü	**belit** ağacı	**Meşe ağacı**. Pınar ağacı. DS. 620.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	bellût :بلوط	**Meşe ağacı, meşe palamudu**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	bellaı	Mutfak, avlu veya ahırda **pis suları dışarıya akıtmak için yapılan ark.** Pis kokan su birikintisi. **Lağım**. DS. 621.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	بلاعة: bellâ'a	**Kanalizasyon**, lağım, lağım çukuru, foseptik.		
Derleme Sözlüğü	bellea	Mutfak, avlu veya ahırda **pis suları dışarıya akıtmak için yapılan ark.** Pis kokan su birikintisi. **Lağım**. DS. 621.	**TAM**	**TAM**
Arapça	بلاعة: bellâ'a	**Kanalizasyon**, lağım, lağım çukuru, foseptik.		
Derleme Sözlüğü	bellua	Mutfak, avlu veya ahırda **pis suları dışarıya akıtmak için yapılan ark.** Pis kokan su birikintisi. **Lağım**. DS. 621.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	بلاعة: bellâ'a	**Kanalizasyon**, lağım, lağım çukuru, foseptik.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	berdi	Sapı hasır, zembil, ip yapmakta, semer, yastık doldurmakta ve dam örtmekte kullanılan bir çeşit **saz**. Yakacak olarak fırın ve hamamlarda kullanılan bir çeşit **saz**. DS. 631, 632.	**TAM**	**TAM**
Arapça	berdî: بردي	**Papirüs**, Nil kıyısında yetişen bir bitki, bir nevi **saz**, **hasır otu**.		
Derleme Sözlüğü	**berdi** hasır	Kötü cins **hasır**. DS. 632.	**TAM**	**TAM**
Arapça	berdî: بردي	**Papirüs**, Nil kıyısında yetişen bir bitki, bir nevi **saz**, **hasır otu**.		
Derleme Sözlüğü	berekâllah	**Maşallah**. DS. 632.	**TAM**	**TAM**
Arapça	بارك الله: bârakellah	**Tebrikler**, mübarek olsun, hayırlı olsun.		
Derleme Sözlüğü	besa	**Yeter**, kâfi. DS. 638.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	bes: بسْ	**Yeter**, o kadar. Fakat… (Mısır lehçesi)		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	beyar	İki, üç sene **ekilmemiş** tarla. DS. 647.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	bâir : بائر	Helak olan, **ekilmemiş** arazi, **işlenmemiş** arazi.		
Derleme Sözlüğü	bıtır	**Gamsız**, **düşüncesiz**. Kapalı yerlerde kaldığından dolayı **huysuzlaşan** hayvan. Fazla beslenmeden dolayı **azgınlaşmış** hayvan. DS. 671.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	batır : بطر	**Şımarık**, **nankör**, iyilik bilmez, mağrur, **kibirli**, kendini beğenmiş.		
Derleme Sözlüğü	**bıtır**laşmak **bıtır** olmak	**Gamsızlaşmak**, **arsızlaşmak**. At kapalı yerde çok kalmaktan, yiyip içmekten **huysuzlaşmak**. DS. 672.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	batır : بطر	**Şımarık**, **nankör**, iyilik bilmez, mağrur, **kibirli**, kendini beğenmiş.		
Derleme Sözlüğü	**bıtır**mak	Sevinçten **taşkınlık** yapmak. DS. 672.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	batır : بطر	**Şımarık**, **nankör**, iyilik bilmez, mağrur, **kibirli**, kendini beğenmiş.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	bider	**Tohum**. DS. 684, 4458.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	bizr :بذْر	**Tohum**, fide.		
Derleme Sözlüğü	**bider** çapıdı	**Buğday** ekilirken buğdayların içine konulduğu özel bez. DS. 685.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	bizr :بذْر	**Tohum**, fide.		
Derleme Sözlüğü	**bider**ci	**Tohumcu**, **tohum** veren. Para karşılığında tarlalara **tohum** serpen kişi. DS. 685.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	bizr :بذْر	**Tohum**, fide.		
Derleme Sözlüğü	biter	**Tohum**. DS. 4461.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	bizr :بذْر	**Tohum**, fide.		
Derleme Sözlüğü	bizir	**Tohum**. DS. 684.	**TAM**	**TAM**
Arapça	bizr :بذْر	**Tohum**, fide.		
Derleme Sözlüğü	bolut	**Meşe ağacı** meyvesi, **palamut**. Ağaç yaprağı. DS. 735.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	bellût :بلوط	**Meşe ağacı, meşe palamudu**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	botor	**Taşkınlık** eden adam. DS. 744.	**ZAYIF**	**ORTA**
Arapça	batır : بطر	**Şımarık**, nankör, iyilik bilmez, mağrur, kibirli, kendini beğenmiş, **azgın**.		
Derleme Sözlüğü	botorluk	**Taşkınlık**. DS. 744.	**ZAYIF**	**ORTA**
Arapça	batır : بطر	**Şımarık**, nankör, iyilik bilmez, mağrur, kibirli, kendini beğenmiş, **azgın**.		
Derleme Sözlüğü	börge	**Baş örtüsü**. DS. 825	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	burqu' : برقُع	**Peçe**.		
Derleme Sözlüğü	budayma	Leblebici. DS. 778.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	qudâme : قضامة	Çerez karışımı, tuzlu **leblebi**, kuş yemi.		
Derleme Sözlüğü	buhari	Baca. DS. 782.	**TAM**	**ZAYIF**
Arapça	buḫar : بخار	Buhar, duman, buğu.		
Derleme Sözlüğü	burgu	**Baş örtüsü**. DS. 825	**TAM**	**TAM**
Arapça	burqu' : برقُع	**Peçe**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	buttum	**Yabani fındık**. DS. 806.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	butm :بطم	**Yabani fıstık** ağacı, sakız.		
Derleme Sözlüğü	butum	**Yabani Antep fıstığı**. DS. 806.	TAM	GÜÇLÜ
Arapça	butm :بطم	**Yabani fıstık** ağacı, sakız.		
Derleme Sözlüğü	butur	**Haşarı**, yaramaz, eğlence, gezme düşkünü, azgın. DS. 806.	ORTA	GÜÇLÜ
Arapça	batır :بطر	**Şımarık**, nankör, iyilik bilmez, mağrur, kibirli, kendini beğenmiş, **azgın**.		
Derleme Sözlüğü	**butur**amak **butur**mak	**Yaramazlık**, **taşkınlık yapmak**, kabına sığamamak. DS. 807.	ORTA	ORTA
Arapça	batır :بطر	**Şımarık**, nankör, iyilik bilmez, mağrur, kibirli, kendini beğenmiş, **azgın**.		
Derleme Sözlüğü	bülke	Şadırvanlarda **su çıkan taş**, **fıskiye**. Hamamın ortasındaki sıcak **su çıkan yer**. DS. 820.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	birke :بركة	**Gölet**, **su birikintisi**, **gölcük**, **ufak göl**, **havuz**, bataklık, su dolu **havuz.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**bülki**ye	Şadırvanlarda **su çıkan taş**, **fıskiye**.	ORTA	GÜÇLÜ
	bülküye	Hamamın ortasındaki sıcak **su çıkan yer**. DS. 820.		
Arapça	birke :بركة	**Gölet**, **su birikintisi**, **gölcük**, **ufak göl**, **havuz**, bataklık, su dolu **havuz**.		
Derleme Sözlüğü	bürgü	**Baş örtüsü**. DS. 825. Kadınların örtündüğü **örtü**. DS. 4468.	TAM	TAM
Arapça	burqu' :برقُع	**Peçe**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
C				
Derleme Sözlüğü	**cara**	Toprak **testi**. Toprak **küp**. DS. 884.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	جرَّة: cerra	Kavanoz, **testi**, iz, **çömlek**, çekmece.		
Derleme Sözlüğü	cara	Bir malın yıllık **kirası** veya **vergisi**. Bir **iş karşılığında alınan şey**. DS. 884.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	إجارة: icâra	**İş karşılığı alınan ücret, bedel, kira akdi**, kiraya verme.		
Derleme Sözlüğü	carasgar	Bir halat ve makaralardan oluşan bir çeşit **aygıt**, palanga. DS. 4468.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	جر الأثقال: cerru'l - esqâl	**Ağırlık çekme, ağırlık kaldırma.**		
Derleme Sözlüğü	caraskal	Üç direği birer uçlarından bir noktada bağlayıp diğer uçlarını üçgen şeklinde yere açarak yapılan **vinç**. DS. 860.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	جر الأثقال: cerru'l - esqâl	**Ağırlık çekme, ağırlık kaldırma.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	carcar	**Döven**. Un ve bulgur çekilen **makine**. DS. 860, 861. Tekerlekli **döğen**. DS. 4469.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	cerrâr :جرار	**Traktör, çekici**, sürgülü, kayar.		
Derleme Sözlüğü	cardın	**İri fare**. DS. 861.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	cerzûn :جرذون	**Sıçan**, kene, keme.		
Derleme Sözlüğü	cardon	**İri fare**. DS. 861.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	cerzûn :جرذون	**Sıçan**, kene, keme.		
Derleme Sözlüğü	**car** elemek	**Açıklamak, söylemek**: *Özü günahını diliynen careledi*. DS. 861.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	cehr :جهر	Alenilik, açıktan, yüksek sesle, **açıkça söylemek**.		
Derleme Sözlüğü	carı	Canlı, becerikli, **eli çabuk**. **Çabuk**. DS. 861, 862. Açıkgöz. **Çabuk, ivedi, hızlı**. Genç. DS. 4469.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	cârî :جاري	**Akan, koşan, deveran eden**, hazır, açık.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**carı**ca	**İvedilikle**, **çabucak**. DS. 4469.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	جاري: cârî	**Akan**, **koşan**, **deveran eden**, hazır, açık.		
Derleme Sözlüğü	**carı**lık	Açıkgözlülük. DS. 4469.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	جاري: cârî	**Akan**, **koşan**, **deveran eden**, hazır, açık.		
Derleme Sözlüğü	cari	Canlı, becerikli, **eli çabuk**. **Çabuk**. DS. 861, 862.	TAM	GÜÇLÜ
Arapça	جاري: cârî	**Akan**, **koşan**, **deveran eden**, hazır, açık.		
Derleme Sözlüğü	**carra**	Toprak **testi**. Toprak **küp**. DS. 884.	TAM	TAM
Arapça	جرَّة: cerra	Kavanoz, **testi**, iz, **çömlek**, çekmece.		
Derleme Sözlüğü	cavk	**Topluluk:** *O adam bizim cavktandır.* DS. 866.	TAM	TAM
Arapça	جَوق: cavq	Koro, **grup**, **topluluk**.		
Derleme Sözlüğü	cayış	**Eşek**. DS. 869.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	جحش: cahş	**Sıpa**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	**KELİME**	**ANLAMI**	**TELAFFUZ**	**ANLAM**
Derleme Sözlüğü	cebel	Sahipsiz, boş toprak. Ekilmemiş tarla. Ekime elverişli olmayan yer, bozkır. **Koruluk**. Düz yolda çıkıntı meydana getiren toprak yığınları. **Dağ** yolu. DS. 872.	**TAM**	**TAM**
Arapça	cebel : جبل	**Dağ**.		
Derleme Sözlüğü	cebeli	Silahlı kılavuz. Tüccarların tehlikeli yollarda yanlarına özel olarak aldıkları silahlı adam. DS. 872.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	cebelî : جبلي	Dağlık, **dağlı**, dağcı, **dağda yaşayan**, dağla ilgili.		
Derleme Sözlüğü	cebiş	Yeni doğmuş dişi **buzağı**. DS. 872.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	kebş : كبش	**Koç**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	cecci mecci	Müslüman ananelerine göre dünyanın sona ereceği zaman meydana gelecek büyük **bozgun ordusu**. DS. 873.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	يأجوج ومأجوج: ye'cûc ve me'cûc	"Zülkarneyn döneminde ortaya çıkan ve kıyametin kopmasına yakın dönemde zuhur ederek yeryüzünde **bozgunculuk yapacak olan topluluk**." (Çelebi 2013)		
Derleme Sözlüğü	ceddale	**Münakaşa**, ağız kavgası. DS. 874.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	جدل: cedel	**Tartışma**, **münakaşa**.		
Derleme Sözlüğü	cehez	Gelin olan kızın babasının evinden götürdüğü **eşya**. Kızların gelin oldukları gün sandıklarına konan yemiş, **hediye**. DS. 875.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	جهاز: cihâz	**Çeyiz**.		
Derleme Sözlüğü	**cem**lemek	Bir şeyin ucunu, etrafını **toplamak**. DS. 880.	**TAM**	**TAM**
Arapça	جمْع: cem	**Toplamak**, biriktirmek, derlemek, birleştirmek, bir araya getirmek.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	cer	Toprak **testi**. Toprak **küp**. DS. 884.	ORTA	TAM
Arapça	جرَّة: cerra	Kavanoz, **testi**, iz, **çömlek**, çekmece.		
Derleme Sözlüğü	cercer	**Döven**. Un ve bulgur çekilen **makine**. DS. 860, 861. Tekerlekli **döğen**. DS. 4469.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	جرار: cerrâr	**Traktör**, **çekici**, sürgülü, kayar.		
Derleme Sözlüğü	cere	Toprak **testi**. Toprak **küp**. DS. 884. **Testi**. DS. 4470.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	جرَّة: cerra	Kavanoz, **testi**, iz, **çömlek**, çekmece.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	cere	Bir malın yıllık kirası veya **vergisi**. Bir **iş karşılığında alınan şey**. DS. 884. Kocasından boşanan çocuklu kadının çocuklarına ve kendisine bağlanan **para**. DS. 884. **Nafaka**. DS. 4470.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	إجارة: icâra	**İş karşılığı alınan ücret, bedel, kira akdi**, kiraya verme.		
Derleme Sözlüğü	cereme	**Ücret**. DS. 4470.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	1. جريمة: cerîme 2. غرامة: garâme	1. Günah, suç, cürüm, kusur, kabahat. 2. Hasar tazminatı, **para cezası**, **ceza**.		
Derleme Sözlüğü	cıdal	**Mızıkçılık**. DS. 896.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	جدال: cidâl	Tartışma, çekişme, münakaşa, **mücadele, itiraz**.		
Derleme Sözlüğü	**cıdal**acı	**Kavga arayan**. DS. 896.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	جدال: cidâl	Tartışma, çekişme, münakaşa, **mücadele, itiraz**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	cılban	Yabanî **bezelye**. **Burçak**. DS. 908.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	culbân :جلبان	**Burçak**, **bezelye**, hayvanlara yedirilen otsu bitki, otsu zirai ve **yabani** bir bitki.		
Derleme Sözlüğü	cıra	Toprak **testi**. Toprak **küp**. DS. 884.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	cerra :جرَّة	Kavanoz, **testi**, iz, **çömlek**, çekmece.		
Derleme Sözlüğü	cırcır	**Döven**. Un ve bulgur çekilen **makine**. DS. 860, 861. Tekerlekli **döğen**. DS. 4469.	ZAYIF	GÜÇLÜ
Arapça	cerrâr :جرار	**Traktör**, **çekici**, sürgülü, kayar.		
Derleme Sözlüğü	**cırım cırım** etmek	**Parça parça etmek**. DS. 930.	ORTA	GÜÇLÜ
Arapça	cerm :جرم	**Kemiklerini ayırmak**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	cırıt	Bir metre boyunda kuşburnu ve karamuk ağaçlarından kesilen **çubuk**. Cirit oynamakta kullanılan **değnek**. Şeker kamışının yapraklı, işe yaramayan üst kısmı. DS. 931.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	cerîd :جريد	Yapraksız **hurma dalı**.		
Derleme Sözlüğü	cife	**Bozulmuş, bayatlamış**. **Pis**, kirli. İnsan dışkısı. Düşük kötü (insan hakkında). DS. 961.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	1. جيف: ciyf 2. جيفة: cîyfe	1. **Çürümek**. 2. **Leş**, ceset.		
Derleme Sözlüğü	cihal	**Okuyup yazma bilmeyen**. DS. 963.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	جاهل: câhil	**Cahil.**		
Derleme Sözlüğü	cilban	Yabanî **bezelye**. **Burçak**. DS. 908.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	جلبان: culbân	**Burçak**, **bezelye**, hayvanlara yedirilen otsu bitki, otsu zirai ve **yabani** bir bitki.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	cire	Toprak **testi**. Toprak **küp**. DS. 884.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	cerra :جرَّة	Kavanoz, **testi**, iz, **çömlek**, çekmece.		
Derleme Sözlüğü	coz	**Ceviz**. DS. 1004.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	cevz :جوز	**Ceviz.**		
Derleme Sözlüğü	cöher	**Kuvvetli ses**. DS. 1006.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	cehr :جهر	Alenilik, aleni, **yüksek ses**le.		
Derleme Sözlüğü	cudayma	Leblebi. DS. 850.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	qudâme :قضامة	Çerez karışımı, tuzlu **leblebi**, kuş yemi.		
Derleme Sözlüğü	culban	Yabanî **bezelye**, **burçak**. DS. 1012.	**TAM**	**TAM**
Arapça	culbân :جلبان	**Burçak**, **bezelye**, hayvanlara yedirilen otsu bitki, otsu zirai ve **yabani** bir bitki.		
Derleme Sözlüğü	**culban**t culbat	Yabanî **bezelye**, **burçak**. DS. 1012.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	culbân :جلبان	**Burçak**, **bezelye**, hayvanlara yedirilen otsu bitki, otsu zirai ve **yabani** bir bitki.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	culvan	Yabanî **bezelye**, **burçak**. DS. 1012.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	culbân :جلبان	**Burçak**, **bezelye**, hayvanlara yedirilen otsu bitki, otsu zirai ve **yabani** bir bitki.		
Derleme Sözlüğü	cunur	Hamam **havuzu**. Yağmur sularını derinliklere çeken delik. DS. 1017.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	curn :جُرن	Havan, dibek, harman yeri, **taş havuz**, **kurna**, **yalak**, **fıskiyeli havuz**, **havuz**.		
Derleme Sözlüğü	cudam	**Cüzzam**. **Sakat ve çirkin**. DS. 1009.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	cuzâm :جذام	**Cüzzam**.		
Derleme Sözlüğü	cunut	Suyun çıktığı yer, **kaynak**. Bataklık. DS. 1017.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	curn :جُرن	Havan, dibek, harman yeri, **taş havuz**, **kurna**, **yalak**, **fıskiyeli havuz**, **havuz**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	curum	**Taş havuz**. Taş vey tahtadan yapılmış **oluk, kurna**. Şıra yapılırken **şıranın aktığı yer**. DS. 1019.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	curn :جُرن	Havan, dibek, harman yeri, **taş havuz**, **kurna**, **yalak**, **fıskiyeli havuz, havuz**.		
Derleme Sözlüğü	curun	**Taş havuz**. Taş vey tahtadan yapılmış **oluk, kurna**. Şıra yapılırken **şıranın aktığı yer**. DS. 1019.	**TAM**	**TAM**
Arapça	curn :جُرن	Havan, dibek, harman yeri, **taş havuz**, **kurna**, **yalak**, **fıskiyeli havuz, havuz**.		
Derleme Sözlüğü	**curun**lu	Üstünden **su damlayan** mağara. DS. 1019.	**TAM**	**ORTA**
Arapça	curn :جُرن	Havan, dibek, harman yeri, **taş havuz**, **kurna**, **yalak**, **fıskiyeli havuz, havuz**.		
Derleme Sözlüğü	**cülban**t **cülben**t	Yabanî **bezelye, burçak**. DS. 1012.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	culbân :جلبان	**Burçak**, **bezelye**, hayvanlara yedirilen otsu bitki, otsu zirai ve **yabani** bir bitki.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	cürün	**Taş havuz**. Taş vey tahtadan yapılmış **oluk, kurna**. Şıra yapılırken **şıranın aktığı yer**. DS. 1019.	**TAM**	**TAM**
Arapça	curn :جُرن	Havan, dibek, harman yeri, **taş havuz**, **kurna**, **yalak**, **fıskiyeli havuz, havuz**.		
Derleme Sözlüğü	çaraş	Pekmez kaynatmak için yapılan yer. İçinde **üzüm ezilip** şıra çıkarılan büyük tekne. DS. 1080.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	ceraşe :جرش	**Ufalamak**, ovalamak, öğütmek, sürterek yumuşatmak.		
Derleme Sözlüğü	çaral	Az ürün veren **kuvvetsiz toprak**. DS. 1080.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	caral :جرل	**Çok taşlı**, sert, katı, kaba, ağaçlı, **taşlık yer**.		
Derleme Sözlüğü	çebiç	Bir yaşındaki **keçi** yavrusu. DS. 1099.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	kebş :كَبْش	**Koç**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	çemlemek	Arklardan taşan **suyun önünü çalı çırpı ile tutmak**. DS. 1131.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	جمْع: cem'	**Toplamak**, **biriktirmek**, **derlemek**, birleştirmek, bir araya getirmek.		
Derleme Sözlüğü	çetil	**Fidan**. DS. 1151.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	شتل: şitl شتيلة: şetîle	Sökülüp dikilecek kadar olgunlaşmamış fide, **fidan**, bağ çubuğu, ağaçtan kesilip dikilen dal.		
Derleme Sözlüğü	çemrek	Koları ve bacakları **sıvalı** adam. DS. 1131.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	1. جمهر: cemhera 2. جمْع: cem	1. **Derlemek**, **toplamak**, … leri toplamak, **yığmak**, **yığılmak**, **toplanmak**, kümelenmek, biriktirmek, birikmek, **bir araya getirmek**, bir araya gelmek. 2. **Toplamak**, **biriktirmek**, **derlemek**, birleştirmek, bir araya getirmek.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	çemrekçe	**Derli toplu**. DS. 1132.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	1. جمهر: cemhera 2. جمْع: cem	1. **Derlemek, toplamak**, … leri toplamak, **yığmak, yığılmak, toplanmak**, kümelenmek, biriktirmek, birikmek, **bir araya getirmek**, bir araya gelmek. 2. **Toplamak**, **biriktirmek**, **derlemek**, birleştirmek, bir araya getirmek.		
Derleme Sözlüğü	çemremek	Kolunu veya paçalarını **sıvamak**, eteğini **toplamak**. DS. 1132. Herhangi bir şeyin ucunu, etrafını **toplamak**: *Harmanın etrafını öğleyin çemireyelim*. DS. 1133.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	1. جمهر: cemhera 2. جمْع: cem'	1. **Derlemek, toplamak**, … leri toplamak, **yığmak, yığılmak, toplanmak**, kümelenmek, biriktirmek, birikmek, **bir araya getirmek**, bir araya gelmek. 2. **Toplamak**, **biriktirmek**, **derlemek**, birleştirmek, bir araya getirmek.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	çemrenmek	Etekleri **toplamak**, paçaları **sıvamak**, hazırlanmak. DS. 4477.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	1. جمهر: cemhera 2. جمْع: cem'	1. **Derlemek, toplamak**, … leri toplamak, **yığmak, yığılmak, toplanmak**, kümelenmek, biriktirmek, birikmek, **bir araya getirmek**, bir araya gelmek. 2. **Toplamak**, **biriktirmek**, **derlemek**, birleştirmek, bir araya getirmek.		
Derleme Sözlüğü	çenet	**Birbirine yapışık iki eşit parçadan meydana gelmiş** olan cisimlerden her biri. Kapı, pencere gibi **iki kanatlı şeylerin kanatlarından her biri**: *Pencerenin bi çenedini açıve de oda acık havalanıversin.* DS. 1136.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	جناح: cenâh	**Kanat**, **yan**, kenar, köşe, **taraf**, kısım.		
Derleme Sözlüğü	çepel	**Engebeli arazi**: *Bu yol çok çepel.* DS. 1141.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	جبل: cebel	**Dağ.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	çepiç	Bir yaşında **keçi**. DS. 4477.	**ZAYIF**	**GÜÇLÜ**
Arapça	kebş : كَبْش	**Koç.**		
Derleme Sözlüğü	çımramag	Kolları, paçaları **sıvamak**. DS. 4478.	**ZAYIF**	**GÜÇLÜ**
Arapça	cemhera : جمهر	**Derlemek, toplamak**, …leri toplamak, **yığmak, yığılmak, toplanmak**, kümelenmek, biriktirmek, birikmek, **bir araya getirmek**, bir araya gelmek.		
Derleme Sözlüğü	çitil	**Sebze fidesi**. **Fidan**. Tohum. DS. 1243.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	şitl : شتل şetîle : شتيلة	Sökülüp dikilecek kadar olgunlaşmamış **fide**, **fidan**, bağ çubuğu, ağaçtan kesilip dikilen dal.		
Derleme Sözlüğü	çom ağızlı	**Felâket ihtimallerinden söz açan**, şom ağızlı kimse. DS. 1265.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	şu'm : شؤم	**Şanssızlık, uğursuzluk, kötü haber**, talihsizlik, felaket, kaza, aksilik, lanetli, meşum, şer, kötü.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	çomlamak	**Biriktirmek, toplamak, yanyana getirmek**. DS. 1259.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	جمْع: cem	**Toplamak, biriktirmek, derlemek**, birleştirmek, bir araya getirmek.		
Derleme Sözlüğü	çulbant	Yabanî **bezelye, burçak**. DS. 1012.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	جلبان: culbân	**Burçak, bezelye**, hayvanlara yedirilen otsu bitki, otsu zirai ve **yabani** bir bitki.		
Derleme Sözlüğü	çunur	**Kurna**. Su teknesi. DS. 1304.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	جُرن: curn	Havan, dibek, harman yeri, **taş havuz, kurna, yalak, fıskiyeli havuz, havuz**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Ç				
Derleme Sözlüğü	çara	**Testi**. DS. 1080.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	cerra :جرَّة	Kavanoz, **testi**, iz, **çömlek**, çekmece.		
Derleme Sözlüğü	çaraş	Pekmez kaynatmak için yapılan yer. İçinde **üzüm ezilip** şıra çıkarılan büyük tekne. DS. 1080.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	ceraşe :جرش	**Ufalamak**, ovalamak, öğütmek, sürterek yumuşatmak.		
Derleme Sözlüğü	çaral	Az ürün veren **kuvvetsiz toprak**. DS. 1080.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	caral :جرل	**Çok taşlı**, sert, katı, kaba, ağaçlı, **taşlık yer**.		
Derleme Sözlüğü	çebiç	Bir yaşındaki **keçi** yavrusu. DS. 1099.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	kebş :كَبْش	**Koç**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	çemlemek	Arklardan taşan **suyun önünü çalı çırpı ile tutmak**. DS. 1131.	ORTA	GÜÇLÜ
Arapça	جمْع: cem'	**Toplamak**, **biriktirmek**, **derlemek**, birleştirmek, bir araya getirmek.		
Derleme Sözlüğü	çetil	**Fidan**. DS. 1151.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	شتل: şitl شتيلة: şetîle	Sökülüp dikilecek kadar olgunlaşmamış fide, **fidan**, bağ çubuğu, ağaçtan kesilip dikilen dal.		
Derleme Sözlüğü	çemrek	Koları ve bacakları **sıvalı** adam. DS. 1131.	ORTA	GÜÇLÜ
Arapça	1. جمهر: cemhera 2. جمْع: cem	1. **Derlemek, toplamak**, … leri toplamak, **yığmak, yığılmak, toplanmak**, kümelenmek, biriktirmek, birikmek, **bir araya getirmek**, bir araya gelmek. 2. **Toplamak**, **biriktirmek**, **derlemek**, birleştirmek, bir araya getirmek.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	çemrekçe	**Derli toplu**. DS. 1132.	ORTA	GÜÇLÜ
Arapça	1. جمهر: cemhera 2. جمْع: cem	1. **Derlemek, toplamak**, … leri toplamak, **yığmak, yığılmak, toplanmak**, kümelenmek, biriktirmek, birikmek, **bir araya getirmek**, bir araya gelmek. 2. **Toplamak**, **biriktirmek**, **derlemek**, birleştirmek, bir araya getirmek.		
Derleme Sözlüğü	çemremek	Kolunu veya paçalarını **sıvamak**, eteğini **toplamak**. DS. 1132. Herhangi bir şeyin ucunu, etrafını **toplamak**: *Harmanın etrafını öğleyin çemireyelim*. DS. 1133.	ORTA	GÜÇLÜ
Arapça	1. جمهر: cemhera 2. جمْع: cem'	1. **Derlemek, toplamak**, … leri toplamak, **yığmak, yığılmak, toplanmak**, kümelenmek, biriktirmek, birikmek, **bir araya getirmek**, bir araya gelmek. 2. **Toplamak**, **biriktirmek**, **derlemek**, birleştirmek, bir araya getirmek.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	çemrenmek	Etekleri **toplamak**, paçaları **sıvamak**, hazırlanmak. DS. 4477.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	1. جمهر: cemhera 2. جمْع: cem'	1. **Derlemek, toplamak**, … leri toplamak, **yığmak, yığılmak, toplanmak**, kümelenmek, biriktirmek, birikmek, **bir araya getirmek**, bir araya gelmek. 2. **Toplamak**, **biriktirmek**, **derlemek**, birleştirmek, bir araya getirmek.		
Derleme Sözlüğü	çenet	**Birbirine yapışık iki eşit parçadan meydana gelmiş** olan cisimlerden her biri. Kapı, pencere gibi **iki kanatlı şeylerin kanatlarından her biri**: *Pencerenin bi çenedini açıve de oda acık havalanıversin.* DS. 1136.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	جناح: cenâh	**Kanat**, **yan**, kenar, köşe, **taraf**, kısım.		
Derleme Sözlüğü	çepel	**Engebeli arazi**: *Bu yol çok çepel.* DS. 1141.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	جبل: cebel	**Dağ.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	çepiç	Bir yaşında **keçi**. DS. 4477.	**ZAYIF**	**GÜÇLÜ**
Arapça	كَبْش : kebş	**Koç.**		
Derleme Sözlüğü	çımramag	Kolları, paçaları **sıvamak**. DS. 4478.	**ZAYIF**	**GÜÇLÜ**
Arapça	جمهر : cemhera	**Derlemek**, **toplamak**, … leri toplamak, **yığmak**, **yığılmak**, **toplanmak**, kümelenmek, biriktirmek, birikmek, **bir araya getirmek**, bir araya gelmek.		
Derleme Sözlüğü	çitil	**Sebze fidesi**. **Fidan**. Tohum. DS. 1243.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	شتل : şitl شتيلة : şetîle	Sökülüp dikilecek kadar olgunlaşmamış **fide**, **fidan**, bağ çubuğu, ağaçtan kesilip dikilen dal.		
Derleme Sözlüğü	çom ağızlı	**Felâket ihtimallerinden söz açan**, şom ağızlı kimse. DS. 1265.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	شؤم : şu'm	**Şanssızlık**, **uğursuzluk**, **kötü haber**, talihsizlik, felaket, kaza, aksilik, lanetli, meşum, şer, kötü.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	çomlamak	**Biriktirmek**, **toplamak**, **yanyana getirmek**. DS. 1259.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	cem : جمْع	**Toplamak**, **biriktirmek**, **derlemek**, birleştirmek, bir araya getirmek.		
Derleme Sözlüğü	çulbant	Yabanî **bezelye**, **burçak**. DS. 1012.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	culbân: جلبان	**Burçak**, **bezelye**, hayvanlara yedirilen otsu bitki, otsu zirai ve **yabani** bir bitki.		
Derleme Sözlüğü	çunur	**Kurna**. Su teknesi. DS. 1304.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	curn : جُرن	Havan, dibek, harman yeri, **taş havuz**, **kurna**, **yalak**, **fıskiyeli havuz**, **havuz**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
D				
Derleme Sözlüğü	**daba**lamak	Hastalıktan kalkan bir kimsenin ya da yeni yürümeye başlayan çocuğun **sallanarak ve sendeleyerek yürüme**si. DS. 1312.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	debbe : دبَّ	**Emeklemek, sürünmek, çok yavaş yürümek, ağır ve ihtiyatlı hareket etmek.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	dagar dâger dağar dahar	**Topraktan** yapılmış, ağzı geniş, dibi dar, içine su, pekmez, ayran, süt, yoğurt, turşu ve küllü su konulan bir çeşit **küp**. **Çömlek**. **Topraktan** yapılmış hamur yoğurmaya yarayan iki kulplu büyük **çanak**. **Topraktan** yapılmış büyük **kazan**. **Toprak** mangal. Su **deposu**. İçinde fincan yıkanan **toprak çanak**. Demircilerin kızgın demiri söndürmekte kullandıkları ağaç **kap**. DS. 1322, 1323.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	dâqıra :داقرة	**Toprak** ya da **kilden** yapılmış **kap**.		
Derleme Sözlüğü	dal	Omuz, omuzbaşı. Kol. Arka, sırt. Boyun, ense. DS. 1332, 1333.	**TAM**	**ORTA**
Arapça	dal :ضلْع	Kaburga, eğey kemiği.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**dalab** etmek **dalab**ımak	**İstemek**. DS. 1332.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	talebe : طلب	**İstemek, arzulamak, talep etmek.**		
Derleme Sözlüğü	**dalap** olmak	**Bir şeye çok düşkün olmak**. DS. 1338.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	talebe : طلب	**İstemek, arzulamak, talep etmek.**		
Derleme Sözlüğü	daman	**Kira**. DS. 4482.	TAM	ZAYIF
Arapça	damân :ضمان	Garanti, sigorta, güvence, teminat, kefil, kefalet, emniyet, sorumluluk.		
Derleme Sözlüğü	dank	**Grip, nezle**. DS. 1362.	TAM	TAM
Arapça	dank :ضنك	Fakirlik, darlık, sıkıntı, **gribe benzer, salgın bir hastalık**.		
Derleme Sözlüğü	darbız	Rutubet, nem. **Nemli toprak**. Hasattan sonra **tarlayı sürerek, nemlendirerek** tava getirme, tavlanmış toprak. 1368.	ORTA	GÜÇLÜ
Arapça	barbîs :بربيص	**Tarlayı** kuvvetlendirmek için **su salıvermek, suya kandırmak, tarlayı sulamak**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**darbız**lamak **darbız** etmek	**Tarlayı sulamak.** DS. 1368.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	barbîs :بربيص	**Tarlayı** kuvvetlendirmek için **su salıvermek, suya kandırmak, tarlayı sulamak.**		
Derleme Sözlüğü	darbuz	Rutubet, nem. **Nemli toprak.** Hasattan sonra **tarlayı sürerek, nemlendirerek** tava getirme, tavlanmış toprak. 1368.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	barbîs :بربيص	**Tarlayı** kuvvetlendirmek için **su salıvermek, suya kandırmak, tarlayı sulamak.**		
Derleme Sözlüğü	darp	Memeli hayvanlarda **bağırsakları örten yağlı zar**, gömlek. DS. 1372.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	serb :ثرب	İç yağı, **bağırsakları saran zar**, koyun vb. hayvanların bağırsak ve işkembesi üzerindeki ince yağ.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	daun	**Taun, veba**. Kan çıbanı. Hayvanların boğazlarında meydana gelen şişkinlik, ur. Zehir. DS. 1383.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	tâ'ûn :طاعون	**Veba, taun**, bulaşıcı ve öldürücü hastalık.		
Derleme Sözlüğü	davın	**Taun, veba**. Kan çıbanı. Hayvanların boğazlarında meydana gelen şişkinlik, ur. Zehir. DS. 1383.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	tâ'ûn :طاعون	**Veba, taun**, bulaşıcı ve öldürücü hastalık.		
Derleme Sözlüğü	davun	**Taun, veba**. Kan çıbanı. Hayvanların boğazlarında meydana gelen şişkinlik, ur. Zehir. DS. 1383.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	tâ'ûn :طاعون	**Veba, taun**, bulaşıcı ve öldürücü hastalık.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**dayfa**lamak **dayfa**lmak	**Bulantı duymak**, bayılma derecesine gelmek, bayılmak. DS. 1387.	ORTA	TAM
Arapça	دوخة: devḥa	Baş dönmesi, **mide bulantısı**, sersemleme, sersemlik, denge kaybı.		
Derleme Sözlüğü	debbe	Bakırdan yapılmış üstü kapaklı ve kulplu su güğümü. Büyük **fıçı**. Su kovası. Süt güğümü. Bakırdan yapılmış **yağ kabı**, tas. DS. 1391.	TAM	TAM
Arapça	دبة: debbe	Yağ vb. **şişesi**, büyük **küp**.		
Derleme Sözlüğü	**debe**lemek	Küçük çocuk **emeklemek**. Tepinmek, çırpınmak, kımıldamak, hareket etmek. **Ayaklarını sürterek yürümek.** Yürürken dengeyi bozmak, düşecek duruma gelmek, sendelemek. DS. 1392.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	دبَّ: debbe	**Emeklemek, sürünmek, çok yavaş yürümek, ağır ve ihtiyatlı hareket etmek.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**debe**lendirmek **debe**lenmek	**Kımıldatmak**. DS. 4483.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	debbe :دبَّ	Emeklemek, sürünmek, çok yavaş yürümek, ağır ve ihtiyatlı **hareket etmek**.		
Derleme Sözlüğü	**deber**lemek	**Düzeltmek, tesviye etmek**. DS. 1393.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	debbera :دبّر	Tasarlamak, yönetmek, idareli kullanmak, düzeltmek, yönetmek, **tesviye etmek**, sıraya koymak, **tertiplemek**.		
Derleme Sözlüğü	debre	Ot, saman, yulaf, yonca gibi **hayvan yemi**. DS. 1396.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	bezre :بذرة	**Tohum**, çekirdek, öz, **tohum tanesi**.		
Derleme Sözlüğü	değlip	Kaynamış bulgurun dış kabuğunu ayırarak bulgur yapmaya yarayan **değirmen**. DS. 1403.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	devâlib :دواليب	Tekerlek, tekerlek çemberi, dişliler, dolap, hayvanın döndüğü, sulamak için **su çıkaran alet**.		
Derleme Sözlüğü	delek	**Tellak**. DS. 1414.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	dellâk :دلاك	**Tellak**, masör.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	dellek	**Tellak.** DS. 1414. **Hamamda çalışan kimse**, natır. DS. 4484.	**TAM**	**TAM**
Arapça	dellâk :دلاك	**Tellak**, masör.		
Derleme Sözlüğü	depit	Kırmızı renkli **kuru üzüm.** DS. 1429.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	zebîb :زبيب	**Kuru üzüm.**		
Derleme Sözlüğü	depleh	Önüne bakmadan **dikkatsizce yürüyen, hovarda**. Hovarda: *Deplek herifin biriydi*. DS. 1430.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ebleh :أبله	**Salak, aptal, bön, beyinsiz, kafasız, sersem, geri zekâlı.**		
Derleme Sözlüğü	deplek	Önüne bakmadan **dikkatsizce yürüyen, hovarda**. Hovarda: *Deplek herifin biriydi*. DS. 1430.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	ebleh :أبله	**Salak, aptal, bön, beyinsiz, kafasız, sersem, geri zekâlı.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	derece	Eski evlerde kalın duvarları oyarak yapılan ve ufak tefek şeyleri koymaya yarayan **göz, hücre**. DS. 1432.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	1. دُرج: durc 2. درَج: derec	1. **Çekmece**, sıra, **göz**, basamak, izlenen yol. 2. Merdiven, basamak.		
Derleme Sözlüğü	dereç	Taş **merdiven**. DS. 1432.	TAM	TAM
Arapça	1. درَج: derec 2. دُرج: durc	1. **Merdiven**, **basamak**. 2. **Basamak**, izlenen yol.		
Derleme Sözlüğü	delip	Bulgur döğülen yer. DS. 1413.	ORTA	GÜÇLÜ
Arapça	devâlib: دواليب	Tekerlek, tekerlek çemberi, dişliler, dolap, hayvanın döndüğü, sulamak için **su çıkaran alet**.		
Derleme Sözlüğü	devlik	**Su değirmeninin** parçalarından biri. DS. 1444.	ZAYIF	GÜÇLÜ
Arapça	devâlib: دواليب	Tekerlek, tekerlek çemberi, dişliler, dolap, hayvanın döndüğü, sulamak için **su çıkaran alet**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	devlip	Tahıl **değirmeni**. DS. 1444.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	devâlib :دوالیب	Tekerlek, tekerlek çemberi, dişliler, dolap, hayvanın döndüğü, sulamak için **su çıkaran alet**.		
Derleme Sözlüğü	devlit	Tahıl **değirmeni**. DS. 1444.	ZAYIF	GÜÇLÜ
Arapça	devâlib :دوالیب	Tekerlek, tekerlek çemberi, dişliler, dolap, hayvanın döndüğü, sulamak için **su çıkaran alet**.		
Derleme Sözlüğü	**devlit** taşı	**Değirmen** taşı. DS. 1444.	ZAYIF	GÜÇLÜ
Arapça	devâlib :دوالیب	Tekerlek, tekerlek çemberi, dişliler, dolap, hayvanın döndüğü, sulamak için **su çıkaran alet**.		
Derleme Sözlüğü	devlüp	**Değirmen** taşı. DS. 1444.	ORTA	GÜÇLÜ
Arapça	devâlib :دوالیب	Tekerlek, tekerlek çemberi, dişliler, dolap, hayvanın döndüğü, sulamak için **su çıkaran alet**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**devre**si **devr**isi	Gün, hafta, ay, yıl gibi zamanların bir **sonrakini** anlatmak için kullanılır. Ertesi: *Devrisi gün geldi.* DS. 1445.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	devr :دور	**Sıra**, **dönüşüm**, dolaşım, devre, safha.		
Derleme Sözlüğü	dıbık	Tatlı bulaşığı, şıralı, **yapışkan** madde: *Çocuk pekmez yemiş, üstünü başını dıbık etmiş.* Sakız ve çam ağacından yapılan, serçe tutmaya yarayan bir çeşit macun, ökse. DS. 1448.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	debiq :دَبِق	Ağdalı, **yapışkan**, zamklı.		
Derleme Sözlüğü	dıbık dıbık	Tatlı bir sıvının elde bıraktığı **yapışkanlığı** anlatır. DS. 1448.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	debiq :دَبِق	Ağdalı, **yapışkan**, zamklı.		
Derleme Sözlüğü	**dıbık**lamak	**Yapışkan** bir sıvıyı yere sürmek. DS. 1448.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	debiq :دَبِق	Ağdalı, **yapışkan**, zamklı.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	dıbır	**Makat**. DS. 1449.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	dübür : دُبُر	**Arka**, kuyruk, en son kısım, **kıç**, kaba et, sırt.		
Derleme Sözlüğü	dıbkı	Tatlı bulaşığı, şıralı, **yapışkan** madde: *Çocuk pekmez yemiş, üstünü başını dıbık etmiş.* Sakız ve çam ağacından yapılan, serçe tutmaya yarayan bir çeşit macun, ökse. DS. 1448.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	debiq : دَبِق	Ağdalı, **yapışkan**, zamklı.		
Derleme Sözlüğü	**dıhıl**mak	**Girmek**, sokulmak. DS. 1454.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	duḫûl : دخول	**Girmek**.		
Derleme Sözlüğü	dıkıs dıkız	Çok sıkıştırılmış, bastırılmış, **dolu, sıkı**: *Bu çuvalı ne kadar dıkıs basmışlar.* **Sıkışık, dar**: *Yerimiz çok dıkıs.*	**ORTA**	**TAM**
Arapça	1. dıyq : ضيق 2. dayyiq : ضَيِّق	1. **Darlık.** 2. **Dar.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	dımışkı	İri taneli, beyaz, tatlı **üzüm**. İri taneli siyah **üzüm**. DS. 1461.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	1. مسكي: miskî 2. دمشق: Dımaşq	1. Misk kokusu olan ve güzel kokulu bir **üzüm** türü. 2. Şam.		
Derleme Sözlüğü	dibik	Tatlı bulaşığı, şıralı, **yapışkan** madde: *Çocuk pekmez yemiş, üstünü başını dıbık etmiş.* Sakız ve çam ağacından yapılan, serçe tutmaya yarayan bir çeşit macun, ökse. DS. 1448.	**TAM**	**TAM**
Arapça	دَبِق: debiq	Ağdalı, **yapışkan**, zamklı.		
Derleme Sözlüğü	doa	**Dua**. DS. 1567.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	دعاء: dua	**Dua**, yakarış, çağrı.		
Derleme Sözlüğü	dok	Gümüş kadın **gerdanlığı**. DS. 1540.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	طوق: tavq	Kolye, yaka, halka, tasma, **gerdanlık**, çerçeve, daire, kolye, küpe.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	doma	Evlerin dam ve duvarlarına konulan **ağaç direk**. DS. 1548.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	1. دعْم: da'm 2. دعامة: di'âme	1. **Destek**. 2. **Destek**, **payanda**, iskele, dayanak, **direk**, sütun, mesnet.		
Derleme Sözlüğü	dorak	**İçine yoğurt konan oyuk taş**. DS. 1563.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	دورق: devraq	**Sürahi, testi, içki kabı.**		
Derleme Sözlüğü	dorun	**Çıban**, **bir çeşit hastalık**. DS. 1566.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	دَرِن: derin	Pislik, kir, **yumru**, **ur, verem, tüberküloz.**		
Derleme Sözlüğü	dova	**Dua**. DS. 1567.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	دعاء: dua	**Dua**, yakarış, çağrı.		
Derleme Sözlüğü	dör	Eski evlerde **büyük odanın oturulan kısmı**. **Konuk odası**. DS. 1587.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	دور: devr	**Kat**, **tur**, **devir**, evre, sıra, **bina katı.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	duruk	**Yoğurt konulan taştan oyma kap.** DS. 1607.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	دورق: devraq	**Sürahi, testi, içki kabı.**		
Derleme Sözlüğü	duva	**Dua**. DS. 1567.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	دعاء: dua	**Dua**, yakarış, çağrı.		
Derleme Sözlüğü	dümüg dümük	**Akıl, zekâ**, düşünce. Bellek. DS. 1630.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	دماغ: dimâğ	Beyin, **akıl, zekâ**.		
Derleme Sözlüğü	**dümük**süz	**Düşüncesiz**. DS. 1630.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	دماغ: dimâğ	Beyin, **akıl, zekâ**.		
Derleme Sözlüğü	düre	Ekinleri tazeyken yiyen bir çeşit kurt, **böcek**. DS. 1633.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	دودة: düde	Kurtçuk, larva, **kurt**, tırtıl, **böcek**.		
Derleme Sözlüğü	düvâ	**Dua**. DS. 1567.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	دعاء: dua	**Dua**, yakarış, çağrı.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
E				
Derleme Sözlüğü	ebes	Herkes tarafından hoş görülmeyen, ayıp. **Boş**, **saçma sapan**. Çirkin. DS. 1656.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘abes :عبث	Abes, **boş iş**, oyalanma, **saçmalık**.		
Derleme Sözlüğü	**efan**namak	**Sona ermek**, dinmek, **bitmek**. DS. 1667.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	efnâ :أفنى	**Yok etmek**, tüketmek, **bitirmek**, mahvetmek, **ortadan kaldırmak**, kökünü kurutumak.		
Derleme Sözlüğü	**efkele**mek	**Hırpalamak, altına almak**. DS. 1670. Yoğurmak, ezmek, ovmak. *“Hamuru efkele.”* **Dövmek**, **hırpalamak**. DS. 4491.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	havqale :حوقل	Bir şeye veya kimseye nispet edildiğinde **itmek**, **sürüklemek**, **bitkin düşürmek**, **yormak**, bıktırmak, takatini kesmek.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	egef	Kağnı ya da saban oklarını boyunduruğa bağlayan **halka** biçiminde bükülmüş ince ağaç. DS. 1820.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	‘uqfe: عقْفَة	Düğme vb. şeylerin geçtiği **halka**, ilmek ve çengel.		
Derleme Sözlüğü	eğef	Arabaya yük yüklerken iplerin kolaylıkla geçmesini sağlayan ağaç **halka**. Kağnıya ekin yüklerken ince halatları sıkmak için kullanılan bir **araç**. DS. 1675. Kağnı ya da saban oklarını boyunduruğa bağlayan **halka** biçiminde bükülmüş ince ağaç. DS. 1820. Boyunduruğu sabana bağlayan, yaşken eğilerek yapılan ağaç **halka**. DS. 4491.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	‘uqfe: عقْفَة	Düğme vb. şeylerin geçtiği **halka**, ilmek ve çengel.		
Derleme Sözlüğü	eğfan	**Kolay**. DS. 4491.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ehven: أهون	En **kolay**, daha **kolay**, en **basit**, daha küçük, daha önemsiz.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	eğret	Belirli bir zaman için başkasından alınan **ödünç** eşya. DS. 1683.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	عارية: 'âriyeten	**Ödünç**, belirli bir süreliğine alınıp geri verilecek olan.		
Derleme Sözlüğü	eğrelti	Yıkılmak üzere olan. DS. 1682.	**ZAYIF**	**ORTA**
Arapça	عارية: 'âriyeten	Ödünç, belirli bir süreliğine alınıp geri verilecek olan.		
Derleme Sözlüğü	eğrelti eğretli	Yıkılmak üzere olan. **Şimdilik** anlamında kullanılır. DS. 1682.	**ZAYIF**	**ORTA**
Arapça	عارية: 'âriyeten	Ödünç, **belirli bir süreliğine** alınıp geri verilecek olan.		
Derleme Sözlüğü	eğva	Çekememe, istememe. **Azdırma**, **kışkırtma**. DS. 4491.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	إغواء: iğvâ'	Günaha sokma, yoldan çıkarma, **ayartma**, **kışkırtma**.		
Derleme Sözlüğü	ehal	**Orta yaşlı** insan. DS. 1689.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	كهل: kehl	**Orta yaşlı**, erişkin.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	ehali	**Halk**. DS. 1689.	**TAM**	**TAM**
Arapça	ehâlî: أهالي	**Halk**, aile, sakin, yerli, ahali, sülale. (Çoğul)		
Derleme Sözlüğü	ehbab	**Dost, ahbap**. DS. 1689.	**TAM**	**TAM**
Arapça	ahbâb: أحباب	**Dostlar**, sevgililer, yarenler, **ahbap**.		
Derleme Sözlüğü	ehpel	**Ahmak**. DS. 1690.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ehbel: أهبل	**Ahmak, budala.**		
Derleme Sözlüğü	ehrez	**Dilsiz**. DS. 1690.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	aḫras: أخرس	**Dilsiz**, lal, **konuşamayan**.		
Derleme Sözlüğü	eht	Kendi kendine **söz verip** bir işi üzerine alma, **ant**. *Ehtellemişem esger olanda toy çaldıracam*. DS. 1690.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘ahd: عهد	Çağ, yemin, **sözleşme, söz, vaat**.		
Derleme Sözlüğü	ehvan	**Ucuz**. DS. 1691.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	ehven: أهون	En **kolay**, daha **kolay**, en **basit**, daha küçük, **daha önemsiz**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	eke	Küçük **kardeş**. DS. 1692.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	eḫı : أخي	**Kardeş**, kardeşim.		
Derleme Sözlüğü	ekebe	Dağ yollarında merdiven gibi çıkılan **sarp yer**ler. DS. 1692.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘aqabe : عقبة	Engel, mani, zorluk, güçlük, **engebe**, **patika**, **dağ yolu**, akabe.		
Derleme Sözlüğü	ekebir	**Kibirli**, **gururlu**. DS. 1692.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	ekâbir : أكابر	Daha **büyük**, daha yaşlı, **kıdemli**.		
Derleme Sözlüğü	ekir	Yağ eritildikten ve süzüldükten sonra, geride kalan **tortu**. Çakıldak ve **pislik birikintisi**, kir. DS. 1695.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘akir : عَكِر	**Bulanık**, **çamurlu**, karışık, **tortulu**, düzensiz, bozuk, açıkça görülmeyen, şeffaf olmayan, **tortu**.		
Derleme Sözlüğü	elaf	Hayvanlara yedirmek için budanan **ağaç yaprakları**. DS. 4492.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘alef : عَلَف	Saman, yem, **hayvan yemi**, kuru ot, arpa.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	elgadim	**Her zaman, öteden beri**. DS. 1713.	**TAM**	**TAM**
Arapça	elqadîm :القديم	Eski, **başlangıcı hatırlanmayacak kadar eski**.		
Derleme Sözlüğü	elhırız	**Dürüst, namuslu**: *Ayşe elhırız bir kadındır.* DS. 4493.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	elharîz :الحريز	**Muhafazalı**, ele geçirilemez, iyi korunan, **ulaşılamaz**, zaptedilemez, ulaşılması zor olan, **sağlam**.		
Derleme Sözlüğü	elil	**Kör**. DS. 1717.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	‘alîl :عليل	**Hasta**, **rahatsız**, illetli, hastalıklı.		
Derleme Sözlüğü	elim	**Bilim**. DS. 1717.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘ılm :علم	**Bilim**, ilim, bilgi.		
Derleme Sözlüğü	ellâk	**Geveze, boşboğaz**. DS. 1720.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘aleke :علك	**Boş konuşmak, gevezelik yapmak**, çok konuşmak, ağızda çiğnemek.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**ellef**çi	Buğday, arpa gibi **tahılı** kalburla temizleyen. DS. 1720.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	1. عَلَف: 'alef 2. علّاف : 'allâf	1. Saman, yem, hayvan yemi, kuru ot, arpa. 2. **Hayvan yemi satıcısı**.		
Derleme Sözlüğü	ellek	**Geveze**, **boşboğaz**. DS. 1720.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	علك: 'aleke	**Boş konuşmak**, **gevezelik yapmak**, çok konuşmak, ağızda çiğnemek.		
Derleme Sözlüğü	eme emete emeti	**Hala**, babanın kız kardeşi. DS. 1731.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	عمة: 'amme	**Hala.**		
Derleme Sözlüğü	emmi	**Amca**. DS. 1740, 4495.	**TAM**	**TAM**
Arapça	عمي: 'ammî	**Amca!**		
Derleme Sözlüğü	emsel	**Yaşıt**. DS. 1741.	**TAM**	**TAM**
Arapça	أمثال: emsâl	**Benzer**, **denk**, gibi, **eşit**.		
Derleme Sözlüğü	emti	**Hala**. DS. 1742.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	عمتي: 'ammeti	**Hala**!		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	ende	**İşte, orada.** Elindeki. Sırtındaki. DS. 1745. **O.** DS. 4495.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	عند: 'ınde	**Yanındaki, yanında.**		
Derleme Sözlüğü	endeği	**Yanında, yanındaki, yakınındaki.** Bu, şu. DS. 1744.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	عندك: 'ındeke	**Yanındaki, yanında.**		
Derleme Sözlüğü	endeki	**Yanında, yanındaki, yakınındaki.** **Bu, şu. DS. 1744.** **İşte, orada.** Elindeki. Sırtındaki. DS. 1745.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	عندك: 'ındeke	**Yanındaki, yanında.**		
Derleme Sözlüğü	enkebut	**Örümcek** ağı. DS. 1759.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	عنكبوت: 'ankebût	**Örümcek.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	erağa	**Duvar** örülürken **arasına konulan hatıl**. DS. 1764.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	عرقة: ‘araqa	İki **taş** ya da **tuğla tabaka arasındaki kiriş**.		
Derleme Sözlüğü	ereki	**Rakı**. DS. 1765.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	عرق: ‘arak	**Rakı**.		
Derleme Sözlüğü	essah esseh	**Doğru** mu, **gerçek** mi? DS. 4498.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	أصح: esahh	En **doğrusu**, daha doğrusu, en **gerçeği**.		
Derleme Sözlüğü	eşet	**Beter, daha kötü.** DS. 1791.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	أشدّ: eşedd	**Daha kötü**, daha sert, daha ciddi, daha güçlü.		
Derleme Sözlüğü	evef	Saban oku ile boyunduruğu bir ağaca bağlayan ağaç **halka**. DS. 1804.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	عقْفَة: ‘ugfe	Düğme vb. şeylerin geçtiği **halka**, ilmek ve çengel.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	evez	Karşılık, **bedel**: *Borcunun evezine buğday verdi.* **Yerine** anlamında kullanılır: *Senin evezine çalışdım.* DS. 1806.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	‘ıvaz :عِوَض	**Bedel**, karşılık, tazminat, bir şeyin yerini tutan, **yerini dolduran**.		
Derleme Sözlüğü	eyfel	**Kolaylık**: *Ali bu işin eyfelini bilir.* DS. 1821.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	ehven :أهون	En **kolay**, daha kolay, daha önemsiz, değersiz, rahat.		
Derleme Sözlüğü	eyzi	**Sıkıntı**, üzgü. DS. 1828.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	ezâ :أذى	**Eza**, eziyet, zarar, **sıkıntı**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
F				
Derleme Sözlüğü	**faarime**k	**Yıpranmak, eskimek.** DS. 1831.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	herime :هَرِمَ	**Yaşlanmak, kocamak, ihtiyarlamak.**		
Derleme Sözlüğü	**fak**an	**Kapan, tuzak**, fare kapanı. DS. 1831.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	faḫḫ :فَخ	**Tuzak, kapan.**		
Derleme Sözlüğü	fakı	Soylu. **Hoca**. DS. 4502.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	faqîh :فقيه	Fakih, fıkıh âlimi, fıkıh bilgini, Kur'ân öğretmeni, **din bilgini**.		
Derleme Sözlüğü	fakya	Demir yaylı bir çeşit sıçan **kapanı**. DS. 4502.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	faḫḫ :فَخ	**Tuzak, kapan.**		
Derleme Sözlüğü	fanik	**Yakışıklı**. DS. 1833.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	enîq :أنيق	Şık, zarif, hoş, kibar, gösterişli, **yakışıklı**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**farıma**h **farıma**k **farim**ek	**İhtiyarlamak**. Yıpranmak, eskimek. Zayıflamak. Yorulmak, yorgunluktan halsiz düşmek. Kuvvetten düşmek, kuvvetsiz kalmak. Herhangi bir iş üzerinde uğraşmaktan kuvveti kesilip dayanamamak. Dinçliğini, canlılığını kaybetmek. **Tükenmek**, bitmek. DS. 1835, 1836. Çağı geçmek, erken yaşlanmak. Güçten, verimden düşmek. DS. 4502.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	1. هَرِمَ: herime 2. فَرَغ: ferağ	1. Yaşlanmak, **ihtiyarlamak**, kocamak. 2. Boşalmak, içindeki bitmek, **tükenmek**.		
Derleme Sözlüğü	farta	**Abartılmış** yalan. DS. 1837.	GÜÇLÜ	ORTA
Arapça	فرْط: fart	**Aşırılık**, aşırı, fazla, **ölçüsüzlük**, **haddinden fazla**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	fasla	Büyük **parça**. İri iri kesilmiş kabak **dilimi**. İri iri kesilmiş kabak dilimlerini suda haşlayarak yapılan yemek. DS. 1838.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	فاصل: fâsıl	Ara, fasıla, **bölme**, bölücü, ayıraç, bölen.		
Derleme Sözlüğü	**fasla**k	Büyük **parça**. İri iri kesilmiş kabak **dilimi**. İri iri kesilmiş kabak dilimlerini suda haşlayarak yapılan yemek. DS. 1838.	**ORTA**	**ZAYIF**
Arapça	فاصل: fâsıl	Ara, fasıla, **bölme**, bölücü, ayıraç, bölen.		
Derleme Sözlüğü	fedik	Kaynamış **buğday**, mısır. DS. 1840.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	فريك: ferîk	Ovalanmış, sürtülmüş, yeni olgunlaştığında kavrulup kurutulan **buğday**. Bulgur: **Kaynatılıp kurutulan** ve kabuğu çıkarıldıktan sonra kırılan **buğday**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	fedil	**Yufka**. DS. 1840.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	fatîr : فطير	Mayasız, ham, olgunlaşmamış, taze, **mayalanmamış ekmek**.		
Derleme Sözlüğü	felek	**Topaç**. DS. 1841.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	felek: فلك	Yörünge, **çember, halka, daire**.		
Derleme Sözlüğü	felkan	**Tarlanın ekime hazır durumu**. DS. 4502.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	feleha : فلح	Ekip biçmek, **toprağı sürmek**, toprağı işlemek, işlemek.		
Derleme Sözlüğü	fere	Civcivlikten çıkıp yenilebilecek hale gelmiş **tavuk**. DS. 1844.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	ferḫ : فرخ	**Civciv**, filiz, **yavru**, yumurtadan çıkan yavru.		
Derleme Sözlüğü	ferec fereç	Süprüntüyü alıp atmak için kullanılan **kürek biçiminde saplı araç, faraş**. DS. 1844.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	1. فرّش: ferraşe 2. جرَف: cerafe	1. **Fırçalamak**. 2. Süpürerek temizlemek, sürüklemek, süpürmek.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	feriç	Keklik **yavru**su. Yumurtlama çağına gelmiş **piliç**. DS. 1845.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	فروج: ferrûc	**Piliç**.		
Derleme Sözlüğü	**ferih**mek	Siniri, hırsı geçmek, **ferahlamak**, açılmak. DS. 1845.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	فرح: feriha	**Sevinmek**, hoşnut olmak, memnun olmak, mutlu olmak, neşelenmek.		
Derleme Sözlüğü	ferik	Kümes hayvanlarının civcivlikten çıkmış **yavru**ları, **piliç**. Dişi **piliç**. Dişi hindi. DS. 1846.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	فرخ: ferḫ	**Civciv**, filiz, **yavru**, yumurtadan çıkan **yavru**.		
Derleme Sözlüğü	**ferime**k	**İhtiyarlamak**. Kuvvet ve kudretten düşmek. Güzelliğini yitirmek. DS. 1846.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	هَرِمَ: herime	Yaşlanmak, **ihtiyarlamak**, kocamak.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	ferük	Kümes hayvanlarının civcivlikten çıkmış **yavru**ları, **piliç**. Dişi **piliç**. Dişi hindi. DS. 1846.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	ferḥ : فرخ	**Civciv**, filiz, **yavru**, yumurtadan çıkan **yavru**.		
Derleme Sözlüğü	fetir	Saçta pişirilen **mayasız** yufka ekmeği. **Bazlama**. İyi pişmemiş, hamur kalmış **ekmek**. DS. 1848, 1849.	**TAM**	**TAM**
Arapça	fatîr : فطير	**Mayasız**, ham, olgunlaşmamış, taze, **mayalanmamış ekmek**.		
Derleme Sözlüğü	fetil	Saçta pişirilen **mayasız yufka** ekmeği. Bazlama. İyi pişmemiş, hamur kalmış ekmek. DS. 1848, 1849. **Mayasız**, kalınca saç ekmeği. DS. 4503.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	fatîr : فطير	**Mayasız**, ham, olgunlaşmamış, taze, **mayalanmamış ekmek**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	fetiz	Mayası fetir denilen yufka ekmeğinden biraz fazla olan **ekmek**. DS. 1849.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	fatîr : فطير	Mayasız, ham, olgunlaşmamış, taze, **mayalanmamış ekmek**.		
Derleme Sözlüğü	fetüz	**Yufka**. DS. 4503.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	fatîr : فطير	Mayasız, ham, olgunlaşmamış, taze, **mayalanmamış ekmek**.		
Derleme Sözlüğü	fıdıl	**Toy**, **genç**. DS. 1850.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	tıfl : طفل	Bebek, **çocuk**, **küçük çocuk**, herhangi bir şeyin küçüğü.		
Derleme Sözlüğü	**fırak**lamak	Atıvermek, kaldırıp atmak, **fırlatmak**. DS. 1862.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	ferraqa : فرّق	Ayırmak, bölmek, saçmak, **dağıtmak**, **parçalamak**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**fırt**lamak **fırt**mak	Herhangi bir şey yerinden oynamak, **çıkmak**. **Kaçmak**, kaçıp gitmek. Sözünden dönmek. Darılmak. DS. 1857.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	فرط: farata	**Çıkmak**, ayrılmak, hata yapmak, pot kırmak, ağzından kaçmak, **elinden kaçmak**.		
Derleme Sözlüğü	**fısır**gı	**Sivilce**, kabarcık, yanık kabarcığı. DS. 1859.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	بثر: besera	Sivilceler kaplamak, **sivilce** çıkmak, sivilcelenmek.		
Derleme Sözlüğü	**fışka**	**Yaş gübre**. DS. 1860.	**TAM**	**TAM**
Arapça	فشكة: fişke	**At boku.**		
Derleme Sözlüğü	**fışkı**lık	**Gübre**lik. DS. 1860.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	فشكة: fişke	**At boku.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	fıta	Hamam **havlu**su. **Önlük**. Baş **örtü**sü. Çiftçilerin içine ekmek bağladıkları yün dokuma **mendil**. DS. 1861. Hamamda bedene sarılan **örtü**, **peştamal**. DS. 4504.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	فوطة: fûta	**Peçete, havlu, önlük, çocuk bezi, elbezi.**		
Derleme Sözlüğü	**fıtır** ekmek	**Mayasız** hamurdan yapılmış **ekmek**. DS. 1862.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	فطير: fatîr	**Mayasız**, ham, olgunlaşmamış, taze, **mayalanmamış ekmek**.		
Derleme Sözlüğü	filase	**Kısaca**, **sözün kısası**. DS. 1864.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	خلاصة: ḫulâsa	Velhasıl, **kısacası**, **kısaca**.		
Derleme Sözlüğü	filye	**Sardunya çiçeği**. DS. 1866.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	فُليّة: füleyye	**Yaban fesleğeni.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	firig	Kümes hayvanlarının civcivlikten çıkmış **yavru**ları, **piliç**. Dişi **piliç**. Dişi hindi. DS. 1846.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	ferḥ :فرخ	**Civciv**, filiz, **yavru**, yumurtadan çıkan **yavru**.		
Derleme Sözlüğü	firih	**Yeni ötmeye başlayan horoz**. DS. 1869.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ferḥ :فرخ	**Civciv**, filiz, **yavru**, yumurtadan çıkan yavru.		
Derleme Sözlüğü	firik	Kümes hayvanlarının civcivlikten çıkmış **yavru**ları, **piliç**. Dişi **piliç**. Dişi hindi. DS. 1846. **Daha ötmeye başlamamış horoz**. DS. 1870.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	ferḥ :فرخ	**Civciv**, filiz, **yavru**, yumurtadan çıkan **yavru**.		
Derleme Sözlüğü	firik	Olgunlaşmaya başlayan tahıl. Çerez olarak **yenen tahıl kavurgası**. DS. 1869, 1870.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ferîk :فريك	Ovalanmış, sürtülmüş, yeni olgunlaştığında **kavrulup kurutulan buğday**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	fiston	Elbise. DS. 1872.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	füstân :فستان	Fistan, elbise, kadın elbisesi, entari.		
Derleme Sözlüğü	fita	**Hamam havlusu**. Önlük. **Baş örtüsü.** Çiftçilerin içine ekmek bağladıkları yün dokuma **mendil**. DS. 1861. Düğünlerde güveyin oturacağı yerin belli olması için sandalyenin arkasına asılan **ipek havlu**. DS. 1873. İpek **peştemal**. DS. 4505.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	fûta :فوطة	**Peçete**, **havlu**, **önlük**, çocuk bezi, elbezi.		
Derleme Sözlüğü	**fita**s	Kadınların başlarına örttükleri **yazma**. DS. 1873.	ORTA	TAM
Arapça	fûta :فوطة	**Peçete**, **havlu**, **önlük**, çocuk bezi, elbezi.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	fite	Hamam **havlu**su. **Önlük**. Baş **örtü**sü. Çiftçilerin içine ekmek bağladıkları yün dokuma **mendil**. DS. 1861.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	فوطة: fûta	**Peçete, havlu, önlük, çocuk bezi, elbezi.**		
Derleme Sözlüğü	foda	Kadınların köylerde kuşandıkları **peştemal**. DS. 1875.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	فوطة: fûta	**Peçete**, **havlu**, **önlük**, çocuk bezi, elbezi.		
Derleme Sözlüğü	fok	Fare **kapanı**. Kuş, tilki vb. hayvanları avlamak için kurulan **tuzak**. DS. 1875.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	فَخ: faḫḫ	**Tuzak**, **kapan**.		
Derleme Sözlüğü	fota futa	Hamam **havlu**su. **Önlük**. Baş **örtü**sü. Çiftçilerin içine ekmek bağladıkları yün dokuma **mendil**. DS. 1861.	**TAM**	**TAM**
Arapça	فوطة: fûta	**Peçete, havlu, önlük, çocuk bezi, elbezi.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
G				
Derleme Sözlüğü	gaalâ	**Üzüntü** veren iş: *İneği sattık, gaalâsından kurtulduk*. DS. 1881.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	gâile :غائلة	Felaket, afet, **üzüntü**, keder.		
Derleme Sözlüğü	gaba	**Tembel**. DS. 1881.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	gabiy :غبي	**Budala, cahil, aptal, ahmak, geri zekâlı.**		
Derleme Sözlüğü	gabeş	Boynuzsuz **keçi**. DS. 1885.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	kebş :كَبش	**Koç.**		
Derleme Sözlüğü	gabış	Boynuzsuz **keçi**. DS. 1885.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	kebş :كَبش	**Koç.**		
Derleme Sözlüğü	**gabız**lamak	**İşgal** etmek. DS. 1885.	**TAM**	**TAM**
Arapça	qabz :قبض	Tutmak, kontrol altına almak, **zorla almak**, zaptetmek, ele geçirmek, alıkoymak.		
Derleme Sözlüğü	gabilti	**Kabul**: *Öyle olmazsa gabiltim dağal benim*. DS. 1885.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	qabiltü :قبلتُ	**Kabul** ettim.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	gacar	**Çingene**. DS. 1887.	**TAM**	**TAM**
Arapça	gacer : غَجَر	**Çingene**.		
Derleme Sözlüğü	gada	**Dert**, **hastalık**. Bela. DS. 1888.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	dâ :داء	**Hastalık**, **dert**, maraz, illet, rahatsızlık.		
Derleme Sözlüğü	**gada** almak	**Dert ve üzüntüyü paylaşmak**: *Yavrum, ben senin gadanı alayım*. DS. 1888.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	dâ :داء	**Hastalık**, **dert**, maraz, illet, rahatsızlık.		
Derleme Sözlüğü	gadimi	**Her zaman**: *Suçlu, suçsuz gadimi bu çocuğu döğüyorsun*. DS. 1890.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	qadimen :قديما	**Bir zamanlar, eskiden beri, eskiden.**		
Derleme Sözlüğü	gafla gatar	**Kafile katar**. DS. 1891.	**TAM**	**TAM**
Arapça	1. قافلة: qâfile 2. قطر: qatar	1. Konfoy, **kafile**, kervan, karavan. 2. Katar.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	gahet	Çok **kuru**muş şey. DS. 1894.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	قَحط: qaht	Kuraklık, kıtlık, susuzluk, **kuruluk**, çoraklık, verimsizlik, yokluk.		
Derleme Sözlüğü	gahva	**Kahve**. DS. 1944.	**TAM**	**TAM**
Arapça	قهوة: qahve	**Kahve**.		
Derleme Sözlüğü	galak	**Kilit**. DS. 1898.	**TAM**	**TAM**
Arapça	غلق: galaq	**Kilit**, asma kilit, kemer veya kubbe ortasına yerleştirilen **taş**.		
Derleme Sözlüğü	galbır	**Kalbur**. DS. 1899.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	غربال: gırbal	Elek, **kalbur**, kevgir.		
Derleme Sözlüğü	gallam	**Kuyu**. DS. 1902.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	عيلم: ‘aylem	Suyu bol **kuyu**.		
Derleme Sözlüğü	gamıt	**Sessiz, hareketsiz.** DS. 1908.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	غامض: ğâmid	**Gizemli**, gizli, esrarengiz, muğlak, **kapalı**, karışık, **gizli**, saklı, anlaşılmaz.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**gamıt**mak	**Somurtmak**, sinirlenip hareketsiz durmak. Soğuktan üşüyüp hareketsiz kalmak. DS. 1908.	**ZAYIF**	**ORTA**
Arapça	kemide :كَمِد	Kırılmak, **üzülmek**, **neşesi kaçmak**, darılmak.		
Derleme Sözlüğü	gandak	Yollarda tekerleklerin oyduğu yerler. Dar ve derin sel **yarıntı**ları. **Hendek**. Kaya çukurlarında ve **hendek**lerde biriken su. Bataklık. Yalçın kaya, **uçurum**. Yamaç bir tarlaya bırakılan suyun toprağı götürmemesi için yapılan **set**. DS. 1910.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ḫandaq :خندق	**Hendek**, **çukur**, **ark**, **siper**.		
Derleme Sözlüğü	**gandak**lamak	Hayvanın **hendeğe** düşmesi. Tarlada **ark** açmak. DS. 1910.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ḫandaq :خندق	**Hendek**, **çukur**, **ark**, **siper**.		
Derleme Sözlüğü	gane	**Küçük sürahi**. DS. 1910.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	qınniyne :قنينة	**Sürahi**, **küçük şişe**, **şişe**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	ganne	**Şişe**. Lamba **şişe**si. Cam bardak. **Billur**. DS. 1914.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	قنينة: qınniyne	**Sürahi, küçük şişe, şişe.**		
Derleme Sözlüğü	ganya	**Şişe**. Lamba **şişe**si. Cam bardak. **Billur**. DS. 1914.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	قنينة: qınniyne	**Sürahi, küçük şişe, şişe.**		
Derleme Sözlüğü	gara **güllap**	Eski tip demirci yapısı **menteşe**. DS. 1918.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	كُلاّب: küllâb	**Çengel, kanca, kenet**, kıskaç.		
Derleme Sözlüğü	garamat	**Akraba**: *Onunla aramda garamat var.* DS. 1920.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	قرابة: qarâbet	**Akrabalık, yakınlık, hısımlık.**		
Derleme Sözlüğü	garnal	Satıcıların taşıdığı kol **sepeti**. DS. 1929.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	قرطل: qartal	**Sepet**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	gasar	Buğdayın **samandan ayrılması**ndan sonra **kabuktan kurtarılma** işi. DS. 1932.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	قشَر: qaşera	Kabuğunu **soymak**, derisini **soymak**.		
Derleme Sözlüğü	gasbanak gasbanek	**Zorla**: *Dediğini gasbanak yaptırıyor.* **Bile bile**. *Gasbanak yapıyor.* DS. 1932.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	غصبا عنك: gasben anke	**Zorla**, aldırmadan, istemeden, isteksizce, … **rağmen**, …aksine, mecbur tutmak, zorla boyun eğdirmek, **isteksizce yaptırmak**.		
Derleme Sözlüğü	gasbe gasbean	**Bilerek, isteyerek, mahsus**: *Gasbe olarak söyledim.* DS. 1932.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	غصبا: gasben	**Zorla, güç kullanarak, cebren.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	gasbeğnek	**Zorla**: *Dediğini gasbanak yaptırıyor.* **Bile bile**. *Gasbanak yapıyor.* DS. 1932.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	غصبا عنك: gasben anke	**Zorla**, aldırmadan, istemeden, isteksizce, … **rağmen**, …aksine, mecbur tutmak, zorla boyun eğdirmek, **isteksizce yaptırmak**.		
Derleme Sözlüğü	gasıl	Hayvan yemi olarak kullanılan ve başakları **olgunlaşmadan biçilen** arpa. DS. 1932.	**TAM**	**TAM**
Arapça	قصيل: qasîl	Hayvanlar için **yeşil biçilen** ot.		
Derleme Sözlüğü	gasil	Hayvan yemi olarak kullanılan ve başakları **olgunlaşmadan biçilen** arpa. DS. 1932.	**TAM**	**TAM**
Arapça	قصيل: qasîl	Hayvanlar için **yeşil biçilen** ot.		
Derleme Sözlüğü	gaspaanek	**Zorla**. DS. 1933.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	غصبا عنك: gasben anke	**Zorla**, aldırmadan, istemeden, isteksizce, … **rağmen**, …aksine, mecbur tutmak, zorla boyun eğdirmek, **isteksizce yaptırmak**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**gaspannah** yapmak	Bir işi inadına yapmak. DS. 1932.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	غصبا عنه: gasben anh	**Zorla**, aldırmadan, istemeden, isteksizce, … **rağmen**, …aksine, mecbur tutmak, zorla boyun eğdirmek, **isteksizce yaptırmak**.		
Derleme Sözlüğü	gaspannak	**Zorla**. DS. 1933.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	غصبا عنك: gasben anke	**Zorla**, aldırmadan, istemeden, isteksizce, … **rağmen**, …aksine, mecbur tutmak, zorla boyun eğdirmek, **isteksizce yaptırmak**.		
Derleme Sözlüğü	gaspennek	**Bilerek, isteyerek, mahsus**: *Gasbe olarak söyledim.* DS. 1932. **Zorla**. DS. 1933.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	غصبا عنك: gasben anke	**Zorla**, aldırmadan, istemeden, isteksizce, … **rağmen**, …aksine, mecbur tutmak, zorla boyun eğdirmek, **isteksizce yaptırmak**.		
Derleme Sözlüğü	gava gave	**Kahve**. DS. 1944.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	قهوة: qahve	**Kahve.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	**KELİME**	**ANLAMI**	**TELAFFUZ**	**ANLAM**
Derleme Sözlüğü	gavsala	Yük taşımak için atın iki yanına konulan özel yapılmış **küfe**. DS. 1940.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	قوصرة: qavsara	Kamıştan yapılmış hurma **sepeti**.		
Derleme Sözlüğü	gavsara	İnce yontulmuş yaş ağaçtan yapılan **sepet**. Süt üstüne kapatılan **sepet**. DS. 1941.	**TAM**	**TAM**
Arapça	قوصرة: qavsara	Kamıştan yapılmış hurma **sepeti**.		
Derleme Sözlüğü	gay	**Kusmuk**. DS. 1942.	**TAM**	**TAM**
Arapça	قيء: qay	**Kusmuk**, kusma, istifrağ etme.		
Derleme Sözlüğü	gayım	Kırılmaz, **sağlam**, **kuvvetli**. Sıkı. DS. 1946.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	قويم: qavîm	Sert, düz, muntazam, **sağlam**, kusursuz, sıhhatli, salim, dik, **güçlü**, iyi gelişmiş.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	gayasa	Yağmurdan, selden sonra kuruyan toprağın bağladığı **sert kabuk.** Açıkta bulunan hamurun bağladığı **sert kabuk**. Yara üzerinde meydana gelen **kabuk**. DS. 1950, 1951.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	غشاء: gışâ	Kılıf, örtü, **kabuk**, zar, ince **tabaka**.		
Derleme Sözlüğü	gaybat gaybent	**Dedikodu**: *Niçin benim gaybentimi ediyorsun.* DS. 1943.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	غيبة: gaybet	Bulunmama, gizlilik, **çekiştirmek**, **gıybet**.		
Derleme Sözlüğü	gayda	**Düzen, usûl, yol:** *Nasıl işler gaydasında mı?* DS. 1944.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	قاعدة: qa'ide	**Esas, kural, yöntem, usül, yol.**		
Derleme Sözlüğü	gayasa	Yağmurdan, selden sonra kuruyan toprağın bağladığı **sert kabuk.** Açıkta bulunan hamurun bağladığı **sert kabuk**. Yara üzerinde meydana gelen **kabuk**. DS. 1950, 1951.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	غشاء: gışâ	Kılıf, örtü, **kabuk**, zar, ince **tabaka**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	gaybat	**Dedikodu**: *Niçin benim gaybentimi ediyorsun.* DS. 1943.	**TAM**	**TAM**
Arapça	gaybet :غيبة	Bulunmama, gizlilik, **çekiştirmek**, **gıybet**.		
Derleme Sözlüğü	gaybent	**Dedikodu**: *Niçin benim gaybentimi ediyorsun.* DS. 1943.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	gaybet :غيبة	Bulunmama, gizlilik, **çekiştirmek**, **gıybet**.		
Derleme Sözlüğü	gayda	**Düzen, usûl, yol**: *Nasıl işler gaydasında mı?* DS. 1944.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	qa'ide :قاعدة	**Esas, kural, yöntem, usül, yol.**		
Derleme Sözlüğü	gayfa gayfe	**Kahve**. DS. 1944.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	qahve :قهوة	**Kahve.**		
Derleme Sözlüğü	gaysa	Yağmurdan, selden sonra kuruyan toprağın bağladığı **sert kabuk.** Açıkta bulunan hamurun bağladığı **sert kabuk**. Yara üzerinde meydana gelen **kabuk**. DS. 1950, 1951.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	gışâ :غشاء	Kılıf, örtü, **kabuk**, zar, ince **tabaka**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	gaysak	Yağmurdan, selden sonra kuruyan toprağın bağladığı **sert kabuk**. Açıkta bulunan hamurun bağladığı **sert kabuk**. Yara üzerinde meydana gelen **kabuk**. DS. 1950, 1951.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	غشاء: gışâ	Kılıf, örtü, **kabuk**, zar, ince **tabaka**.		
Derleme Sözlüğü	**gaysa**klanmak	Sıvılar kabuk, zar bağlamak. DS. 1951.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	غشاء: gışâ	Kılıf, örtü, **kabuk**, zar, ince **tabaka**.		
Derleme Sözlüğü	gayse	Yağmurdan, selden sonra kuruyan toprağın bağladığı **sert kabuk**. Açıkta bulunan hamurun bağladığı **sert kabuk**. Yara üzerinde meydana gelen **kabuk**. DS. 1950, 1951.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	غشاء: gışâ	Kılıf, örtü, **kabuk**, zar, ince **tabaka**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	gaysık	Yağmurdan, selden sonra kuruyan toprağın bağladığı **sert kabuk.** Açıkta bulunan hamurun bağladığı **sert kabuk**. Yara üzerinde meydana gelen **kabuk**. DS. 1950, 1951.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	غشاء: gışâ	Kılıf, örtü, **kabuk**, zar, ince **tabaka**.		
Derleme Sözlüğü	**gaysı**lanmak	Yağmur ve selden sonra kuruyan toprağın üstü sertleşmek, **kabuk bağlamak**. DS. 1951.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	غشاء: gışâ	Kılıf, örtü, **kabuk**, zar, ince **tabaka**.		
Derleme Sözlüğü	gebre	Hayvan tımar edildikten sonra **tozunu silme**ye yarayan kıl kese. DS. 1957.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	1. غبار: gubâr 2. غبر: gabira	1. **Toz**. 2. **Toz**lanmak.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**gebre**lemek	Hayvanı tımar ettikten sonra kıl bir kesel ile **tozunu silmek**: *Atı gebreledim, tertemiz oldu.* DS. 1957.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	1. غبار: gubâr 2. غبر: gabira	1. **Toz**. 2. **Toz**lanmak.		
Derleme Sözlüğü	gedim gedime	**Eski**. DS. 1967.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	قديم: qadîm	**Eski.**		
Derleme Sözlüğü	gedimi	**Daima, her zaman**: *- Bu çocuk kiminen duruyor?* *- Gedimi benimnen duruyor.* DS. 1967.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	قديماً: qadîmen	**Eskiden, evvelden**, eski zamanlarda, bir zamanlar, geçmişte.		
Derleme Sözlüğü	**gehet** olmak	Bir şey **kıt** olmak, **bulunmamak**: *Bu ne biçim adam. Eve bir süpürgeyi gehet etti.* DS. 1971.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	قَحط: qaht	Kuraklık, **kıtlık**, susuzluk, kuruluk, çoraklık, verimsizlik, **yokluk**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	gelibe	**Anlaşılan, görünüşe göre**: *Gelibe Ahmet geldi.* DS. 1977.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	غالبا: galiben	Çoğunlukla, genellikle, galiba, **büyük ihtimalle**.		
Derleme Sözlüğü	gelif	Tuğla, kerpiç, kiremit **kalıbı**. DS. 1977.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	قالب: qâlib	**Kalıp**, şekil, model, şablon.		
Derleme Sözlüğü	gepre gerbe	Hayvan tımar edildikten sonra **tozunu silme**ye yarayan kıl kese. DS. 1957.	**ZAYIF**	**ORTA**
Arapça	1. غبار: gubâr 2. غبر: gabira	1. **Toz**. 2. **Toz**lanmak.		
Derleme Sözlüğü	geremet	Yoksulluktan meydana gelen **dert, sıkıntı**: *Sanki o işin derdini geremetini o çeyhmiş*. DS. 1998.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	غرامة: garâme	Hasar tazminatı, para cezası, **ceza**.		
Derleme Sözlüğü	gerip	**Yabancı**, garip. DS. 2003.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	غريب: garîb	Tuhaf, garip, anlaşılması zor, **yabancı**, acayip, olağan dışı, akıl almaz, gariban.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	geriybe	**Tuhaf, garip şey**. DS. 2003.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	garîb :غريب	**Tuhaf, garip**, anlaşılmaz.		
Derleme Sözlüğü	gesbülenmek	**İstemeyerek, zorla**: *Bu işi gesbülenerek yapacaksın*. DS. 2007.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	غصبا عنك: gasben anke	**Zorla**, aldırmadan, istemeden, **isteksizce**, … rağmen, …aksine, mecbur tutmak, zorla boyun eğdirmek, **istek-sizce yaptırmak**.		
Derleme Sözlüğü	gazıl	Yün ya da **tiftikten yapılan sicim**. DS. 1954.	**TAM**	**TAM**
Arapça	gazl :غزل	**Eğirme**, triko, **eğrilmiş iplik**, eğirmek.		
Derleme Sözlüğü	**gazıl**cı	**İplikçi**. DS. 1954.	**TAM**	**TAM**
Arapça	gazl :غزل	Eğirme, triko, eğrilmiş **iplik**, eğirmek.		
Derleme Sözlüğü	gazil	Kıldan yapılan **ip**. DS. 1954.	**TAM**	**TAM**
Arapça	gazl :غزل	Eğirme, triko, eğrilmiş **iplik**, eğirmek.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	gesefet	Can sıkıntısı: *Allah beni gesefetten gurtaramadı gitti*. DS. 2007.	**ORTA**	**ZAYIF**
Arapça	قساوة: qasâvet	Katılık, acımasızlık, merhametsizlik, şiddet, zulüm, sertlik.		
Derleme Sözlüğü	gevi	**Dayanıklı, kuvvetli**. DS. 2011.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	قوي: qavî	**Güçlü, kuvvetli, dayanıklı**, sağlam.		
Derleme Sözlüğü	gezef	Öfke, gazap. DS. 2019.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	غضب: gazab	Öfke, kızma, sinirlenme, kızgınlık, hiddet, gazap.		
Derleme Sözlüğü	gımıl	Ekinlere zarar veren bir **böcek**. DS. 2405.	**TAM**	**TAM**
Arapça	قمل: qaml	Bit, kirli saçlarda çoğalıp kan emen küçük **haşere** türlerinin genel adı.		
Derleme Sözlüğü	gısha	**Tohumluk** küçük **soğan**. DS. 2062.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	قزحة: qızha	**Soğan tohumu**.		
Derleme Sözlüğü	gısga gıska	**Tohumluk** küçük **soğan**. DS. 2062.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	قزحة: qızha	**Soğan tohumu.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	gofa	Söğüt çubuğundan örülen **sepet**. DS. 2093.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	قفة: quffe	Küfe, büyük **sepet**, **sele**, **sepet**, kayık türü.		
Derleme Sözlüğü	gollap	Demircinin yaptığı kapı **menteşesi**. DS. 2098.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	كُلاّب: küllâb	**Çengel**, **kanca**, **kenet**, kıskaç.		
Derleme Sözlüğü	gonne	**Şişe**. Lamba **şişesi**. Cam bardak. **Billur**. DS. 1914.	ORTA	TAM
Arapça	قنينة: qınniyne	**Sürahi**, **küçük şişe**, **şişe**.		
Derleme Sözlüğü	gubar	Sis, duman. DS. 2185.	TAM	GÜÇLÜ
Arapça	غبار: gubâr	Toz bulutu.		
Derleme Sözlüğü	**gubar**mak	**Gururlanmak**, böbürlenmek. DS. 2185. Gururlanmak, **kibirlenmek**. DS. 4511.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	كبر: kubr	**Büyüklük**, azamet, ululuk, kuvvet.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	gubre	Süprüntü, **toz**, çöp. DS. 2206.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	1. غبار: gubâr 2. غبرة: gabera	**Toz.**		
Derleme Sözlüğü	gubür	Süprüntü, **toz**, çöp. DS. 2206.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	1. غبار: gubâr 2. غبرة: gabera	**Toz.**		
Derleme Sözlüğü	gudayma	**Leblebi**. DS. 2187.	**TAM**	**TAM**
Arapça	قضامة: qudâme	Çerez karışımı, tuzlu **leblebi**, kuş yemi.		
Derleme Sözlüğü	gullap	Kapı **sürgü**sü, **menteşe**. DS. 2192.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	كُلاّب: küllâb	**Çengel**, **kanca**, kenet, **kıskaç.**		
Derleme Sözlüğü	gullep	Kapı **sürgü**sü, **menteşe**. DS. 2192.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	كُلاّب: küllâb	**Çengel**, **kanca**, kenet, **kıskaç.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	gurna gurne	**Kurna**, çeşme önündeki **oluk**. Suyun aktığı **boru** ya da **musluk**. DS. 2200.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	curn :جرن	Havan, dibek, **havuz**, **kurna**, **yalak**.		
Derleme Sözlüğü	gutmu	Çeşitli renklerde işlenmiş elbiselik **kumaş**. DS. 2203.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	qutnî :قُطني	**Pamuklu**, **pamuk**, **pamuk gibi**.		
Derleme Sözlüğü	gübür	Süprüntü, **toz**, çöp. DS. 2206.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	gubâr :غبار	**Toz**.		
Derleme Sözlüğü	**gübür** kabı	**Çöp** kabı. DS. 2206.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	gubâr :غبار	**Toz**.		
Derleme Sözlüğü	güllap	Kapı **sürgüsü**, **menteşe**. DS. 2192.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	küllâb :كُلاّب	**Çengel**, **kanca**, kenet, **kıskaç**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	güllep	**Kapı sürgüsü, menteşe. DS. 2192.** **Sürgünün geçtiği yuva** (kapı için). DS. 4513.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	küllâb :كُلّاب	**Çengel, kanca**, kenet, **kıskaç.**		
Derleme Sözlüğü	güpür	**Süprüntü**. DS. 2233.	ORTA	TAM
Arapça	gubâr :غبار	**Toz.**		
Derleme Sözlüğü	gürs	Rüzgârın sürüklediği **kar yığını**. DS. 2237.	ZAYIF	GÜÇLÜ
Arapça	küds :كُدس	**Yığın**, tınaz.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
H				
Derleme Sözlüğü	haba	Çözgüsü kıl, atkısı yün ibliğinden dokunan **kilim**. Keçi kılından dokunmuş, çadır yapmaya yarayan **dokuma**. Çözgüsü ve atkısı kendir ipliğinden olan **çuval**. Kaba **kumaş**. Yün **yağmurluk**. **Palto, aba.** Siyah yünden dokunmuş, önü kaytanlı, cepkenimsi kısa **erkek ceketi**. DS. 2245. Yünden örülmüş **ceket**. DS. 4514.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘abâe :عباءة	**Aba**, pelerin, uzun kadın giysisi, **cüppe**, **önlük, kepenek**.		
Derleme Sözlüğü	habbe	Üzüm **tane**si. DS. 4514.	**TAM**	**TAM**
Arapça	habbe :حبة	**Tane**, tohum, az miktar, **parça**, tablet, bölüm, kısım, zerre, tek tohum, **tek çekirdek.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	hacil	**Kederli, üzgün**. DS. 2248.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	ḫacil :خجل	Sıkılgan, utangan, çekingen, **ürkek**, **mahçup**, utanmış, alçak gönüllü.		
Derleme Sözlüğü	haçat	**Gerekli araç**: *Evlerinde bir haçat bulunmaz, hep ondan bundan alırlar.* DS. 2249.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	hâcât :حاجات	İhtiyaç, dilek, **luzum**, **gereksinim**, **şey**, **gereklilik.** (Çoğul)		
Derleme Sözlüğü	hadar	**Sakınma, tedbir**. DS. 2249.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	hazer :حذر	Uyarma, **tedbir**, ihtiyat, ikaz, **sakınma**, dikkat, korku, teyakkuz, çekinme.		
Derleme Sözlüğü	**hadar** almak	Olaylardan **ders almak**. DS. 2249.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	hazer :حذر	Uyarma, **tedbir, ihtiyat, ikaz, sakınma**, dikkat, korku, teyakkuz, çekinme.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**hadar** etmek	**Sıkılmak, utanmak**: *Ağanın yüzüne bakmağa hadar ettim.* DS. 2249.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	حذر: hazer	Uyarma, tedbir, ihtiyat, ikaz, sakınma, dikkat, korku, **te-yakkuz**, **çekinme**.		
Derleme Sözlüğü	**hadar**lı olmak	**Hazır olmak**. DS. 2250.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	حذر: hazer	Uyarma, tedbir, ihtiyat, ikaz, sakınma, dikkat, korku, **te-yakkuz**, çekinme.		
Derleme Sözlüğü	**haf**lek	**Korkak**. DS. 2251.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	خوف: ḫavf	**Korku, korkmak, ürkmek,** endişelenmek.		
Derleme Sözlüğü	**haf**lenmek	Hayaletten **korkmak**. DS. 2251.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	خوف: ḫavf	Korku, **korkmak**, **ürkmek**, endişelenmek.		
Derleme Sözlüğü	haft	**Çeşme yalağı, oluk**. **Hayvan yemliği.** Üzüm ezilen **taş yalak**. DS. 2251.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	حوْض: havd	Yalak, tekne, su birikintisi, havuz, su deposu, kap, sarnıç.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	hajat	**Gereç, araç.** DS. 2253.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	حاجات: hâcât	İhtiyaç, dilek, **luzum**, **gereksinim**, **şey**, **gereklilik.** (Çoğul)		
Derleme Sözlüğü	hakık	Ağızlık ve süs eşyası yapmakta kullanılan, sarıdan siyaha kadar renkte olan **kıymetli bir taş**. DS. 2253.	**TAM**	**TAM**
Arapça	عقيق: ‘aqîq	**Akik, yüzük taşı.**		
Derleme Sözlüğü	**hakık**çılık	Köy kadınlarının taktıkları **süs eşyasını yapma sanatı**. DS. 2253.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	عقيق: ‘aqîq	**Akik, yüzük taşı.**		
Derleme Sözlüğü	halta	**Kıravat**. DS. 2262. Köpek **tasması**. DS. 4514.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	قلادة: qılâde	Kolye, **boyunluk**, gerdanlık, madalya, **tasma**.		
Derleme Sözlüğü	halva halve	**Helva**. DS. 2262.	**TAM**	**TAM**
Arapça	حلوى: halvâ	**Tatlı**, pasta.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	hamaylı	**Muska**, nazarlık. **Kadınların boyunlarına taktıkları altın ya da gümüş kolye.** Madenden yapılmış **muska kılıfı.** DS. 2264. **Etkili, gösterişli, büyük muska**. DS. 4514.	GÜÇLÜ	ORTA
Arapça	حمائل: hamâil	**Askı, kılıç askısı, hamallık,** askerlerin elbiseleri üzerine giydikleri deriden kayış.		
Derleme Sözlüğü	hambal	**Hamal**. DS. 2265, 4514.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	حمال: hammâl	**Hamal**, taşımacı, taşıyıcı.		
Derleme Sözlüğü	hameyli	Genç erkeklerin boyunlarına taktıkları üçgen biçiminde **gümüş kolye**. DS. 2266.	GÜÇLÜ	ORTA
Arapça	حمائل: hamâil	Askı, kılıç askısı, hamallık, askerlerin elbiseleri üzerine giydikleri deriden kayış.		
Derleme Sözlüğü	hamıza	Olgunlaşmamış **ekşi meyve**. DS. 2267.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	حامض: hâmid	**Ekşi**, asit, **asitli, tadı acı.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**hamkala**mak	**Saldırırcasına avuçlamak**: *Ayı elleriyle adamcağızı hamkalayınca bana da korku çöktü.* DS. 2267.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	havqale :حوقل	Bir şeye veya kimseye nispet edildiğinde **itmek**, **sürüklemek**, **bitkin düşürmek**, **yormak**, bıktırmak, takatini kesmek.		
Derleme Sözlüğü	handek	Su yolu, **hendek**. DS. 2272.	**TAM**	**TAM**
Arapça	ḫandeq :خندق	**Hendek**, çukur, ark, siper.		
Derleme Sözlüğü	hanek	Söz, lakırdı: *Sana bir hanekim var.* Konuşma: *Ne hanek ediyorsun?* Şaka, alay. DS. 2272.	**TAM**	**ORTA**
Arapça	hanek :حنك	**Damak**, **çene**, tat alma, çene kemiği, **çene** altı.		
Derleme Sözlüğü	**hanek** etmek	**Konuşmak**, şakalaşmak. DS. 2272.	**TAM**	**ORTA**
Arapça	hanek :حنك	**Damak**, **çene**, tat alma, çene kemiği, **çene** altı.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	hannıp	**Keçiboynuzu** denilen bir çeşit yemiş. DS. 2275.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	ḫarnub :خرنوب	**Keçiboynuzu**, harnup.		
Derleme Sözlüğü	hapan	**Avuç dolusu.** **Avuç içi:** *Hayvana bir hapaz yem verdim.* **Bir tutam** (buğday vb. tahıllar için). DS. 2278.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	hafne :حفنة	**Avuç, avuç içi, tutam, bir tutam şey.**		
Derleme Sözlüğü	**hapan**lamak	**Avuçlamak**. DS. 2278.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	hafne :حفنة	**Avuç, avuç içi**, tutam, bir tutam şey.		
Derleme Sözlüğü	hapısa hapise	Üzüm ya da dut şırasından yapılan **pestil**. DS. 2280.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	ḫabîsa :خبيصة	**Helva parçası**, meyve jöleli **tatlı**, bulamaç, marmelat, püre.		
Derleme Sözlüğü	hara	Kıldan yapılmış **çuval**. DS. 4515.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	gırara :غراراة	**Çuval.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	**KELİME**	**ANLAMI**	**TELAFFUZ**	**ANLAM**
Derleme Sözlüğü	haral	Kıldan ya da ketenden yapılmış büyük **çuval**. DS. 2282.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	غراراة: gırara	**Çuval.**		
Derleme Sözlüğü	haraza	**Kuyuların** ağzına geçirilen oymalı taştan yapılmış **çember**, **kuyu bileziği**. DS. 2286.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	1. خرزة: ḥareze 2. خرزة بئر: ḥarezetu bi'r	1. Boncuk, tesbih tanesi. 2. **Kuyu** ağzındaki büyük, **ortası delik taş**.		
Derleme Sözlüğü	harer	Kıldan ya da ketenden yapılmış büyük **çuval**. DS. 2282.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	غراراة: gırara	**Çuval.**		
Derleme Sözlüğü	hareze	**Kuyuların** ağzına geçirilen oymalı taştan yapılmış **çember**, **kuyu bileziği**. DS. 2286.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	1. خرزة: ḥareze 2. خرزة بئر: ḥarezetu bi'r	1. Boncuk, tesbih tanesi. 2. **Kuyu** ağzındaki büyük, **ortası delik taş**.		
Derleme Sözlüğü	harf	**Korku**: *Hiçbir şeyden harfi yok*. DS. 2288.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	خوف: ḫavf	**Korku**, korkmak, ürkmek, endişelenmek.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	harıf	**Korku**. DS. 4515.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	ḫavf :خوف	**Korku**, korkmak, ürkmek, endişelenmek.		
Derleme Sözlüğü	**harıka**lamak	**Ovalamak**: *Şu çamaşırları harıkalayıver.* DS. 2289.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ferake :فرك	**Ovalamak**, sürtmek, ovmak, fırçalamak.		
Derleme Sözlüğü	harın **harın**lık	Tembel. Pişkin olmayan. Bir şeyden huylanıp yürümeyen, geri geri giden hayvan. **Haşarı**. Hain, **huysuz**. DS. 2290.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	harûn :حرون	Dikkafalı, inatçı, sersem, **boyun eğmeyen**, **asi**, **serkeş**.		
Derleme Sözlüğü	harıs	Merak, **heves**, **istek**. DS. 2290.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	hırs :حِرْص	**Hırs**, **istek**, arzu, çabalama, rağbet.		
Derleme Sözlüğü	harnıp	**Keçiboynuzu** ağacı ve meyvesi. DS. 4515.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ḫarnub :خرنوب	**Keçiboynuzu**, harnup.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	hartlap	Ak gürgene benzer meşe ağacı. **Kocayemiş** ağacı ve meyvesi. DS. 2296.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	قطلب: qatlab	**Kocayemiş**.		
Derleme Sözlüğü	has	**Marul**. DS. 4515.	**TAM**	**TAM**
Arapça	خس: ḫass	**Marul**, salata, kıvırcık salata.		
Derleme Sözlüğü	hasar	**Bekçi**. DS. 2297. **Köy bekçisi**. DS. 4515.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	حرس: haras	**Muhafız**, gözetme, muhafız alayı, **bekçi**.		
Derleme Sözlüğü	hasas	**Bekçi**. DS. 2297. **Köy bekçisi**. DS. 4515.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	حرس: haras	**Muhafız**, gözetme, muhafız alayı, **bekçi**.		
Derleme Sözlüğü	hasıda	Un, yağ ve şekerden yapılan bir çeşit tatlı. DS. 2298.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	عصيدة: ‘asîde	Bulamaç, **yağ ve un ile yapılan lapa**, tirit, süt, yağ ve undan lapa.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	hasıl	**Kira** (bağ, tarla için): *Bizim bağı hasıla verdik*. DS. 2299	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	حاصل: hâsıl	Sonuç, **kazanç**, **gelir**, ürün, hasat.		
Derleme Sözlüğü	hasıl	Yeni başak tutmaya başlamış **yeşil ekin**. **Yeşilken** hayvanlara **yedirilmek** için erken ekilen ekin. DS. 2298.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	قصيل: qasîl	Hayvanlar için **yeşil biçilen** ot.		
Derleme Sözlüğü	haside	**Pekmezle yapılan bir çeşit tatlı.** DS. 4515.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	عصيدة: ‘asîde	Bulamaç, **yağ ve un ile yapılan lapa**, tirit, süt, yağ ve undan lapa.		
Derleme Sözlüğü	haspa	Tehlikeli **çıban**, **yara**. DS. 2300.	**TAM**	**TAM**
Arapça	حصبة: hasba	**Kızamık**, bulaşıcı, ateşli, ufak kızıl lekeler döktüren **hastalık**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	haspir	Yemeklerde kullanılan ve **safrana benzeyen bir otun çiçeği**. DS. 2300.	**ZAYIF**	**GÜÇLÜ**
Arapça	‘usfûr :عصفور	Serçe, yalancı **safran**, bundan elde edilen kırmızı boya maddesi.		
Derleme Sözlüğü	haste	**Unla karıştırılarak** yapılan bir çeşit çörek. DS. 2300.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	‘asîde :عصيدة	Bulamaç, **yağ ve un ile yapılan lapa**, tirit, süt, yağ ve undan lapa.		
Derleme Sözlüğü	hasuda hasude	Mısır unu, pekmez, yağ ve nişasta ile yapılan **bir çeşit tatlı**. DS. 2300.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘asîde :عصيدة	Bulamaç, **yağ ve un ile yapılan lapa**, tirit, süt, yağ ve undan lapa.		
Derleme Sözlüğü	hasuta	Mısır unu, pekmez, yağ ve nişasta ile yapılan **bir çeşit tatlı**. DS. 2300.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	‘asîde :عصيدة	Bulamaç, **yağ ve un ile yapılan lapa**, tirit, süt, yağ ve undan lapa.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	hasüde	Mısır unu, pekmez, yağ ve nişasta ile yapılan **bir çeşit tatlı**. DS. 2300.	ORTA	TAM
Arapça	‘asîde :عصيدة	Bulamaç, **yağ ve un ile yapılan lapa**, tirit, süt, yağ ve undan lapa.		
Derleme Sözlüğü	haşım haşim	**Acemi**, **toy**. DS. 2303.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	gaşîm :غشيم	Cahil, ahmak, **toy**, kaba saba, şapşal, eğitimsiz, ham, aptal, dirayetsiz, **acemi**.		
Derleme Sözlüğü	hataba	**Evlenme işleri**nde arabulucuk yapan. DS. 2305.	GÜÇLÜ	ORTA
Arapça	1. خطب: ḫatabe 2. خطيب: ḫatîb	1. **Nikahlanmak**, nişanlanmak, evlenme teklif etmek. 2. **Nişanlı**, sözlü, bir kıza talip erkek.		
Derleme Sözlüğü	hatap	Özellikle **deve semerlerinin** dayanıklı olması için iki tarafına konulan **ağaç parçaları.** DS. 2305.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	1. حطب: hatab 2. قتب: qateb	1. **Odun**, **tahta**, **kereste.** 2. **Deve semeri**, havut.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	hatar	**Katar**. DS. 2305.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	قطر : qatar	**Katar.**		
Derleme Sözlüğü	**havak**mak	**Yara cerahatlenmek, şişmek, azmak.** DS. 2307, 2308.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	قوح : qavh	**Yaranın azması, iltihaplanması, şişmesi.**		
Derleme Sözlüğü	**havak**sımak	Açık bırakılan **yara kızarmak, şişmek**. DS. 4516.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	قوح : qavh	**Yaranın azması, iltihaplanması, şişmesi.**		
Derleme Sözlüğü	havara	Yumuşak, beyaz, **tebeşirimsi** bir çeşit yapı taşı. DS. 2309.	**TAM**	**TAM**
Arapça	حوارة: havvâra	**Tebeşir**.		
Derleme Sözlüğü	havdan	Şırahanelerde üzüm ezilen yer ya da şıranın toplandığı **çukur**. Davara yem ve su vermek için ağaçtan oyulmuş **kap**. DS. 2310.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	حوْض : havdun	**Yalak, tekne**, su birikintisi, havuz, **su deposu, kap**, sarnıç.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**havıh**mak **havık**mak	**Yara cerahatlenmek, şişmek, azmak.** DS. 2307, 2308.	ORTA	TAM
Arapça	قوح: qavh	**Yaranın azması, iltihaplanması, şişmesi.**		
Derleme Sözlüğü	**havır**mak	**Bilincini kaybetmek:** *Komşu Mehmet havırdı.* DS. 2310.	TAM	TAM
Arapça	حور: havr	**Şaşmak, şaşırmak, şaşıp kalmak, kafası karışmak**, tereddüt etmek, hayrete düşmek.		
Derleme Sözlüğü	havış	**Avlu, bahçe**. Ev. DS. 2311.	TAM	TAM
Arapça	حوش: havş	**Avlu**, çevrili alan, çiftlik avlusu, kapalı **çevrili alan**, oyun alanı.		
Derleme Sözlüğü	havıt	Tarla sulamakta kullanılan küçük **göl**. DS. 4516.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	حوْض: havd	**Yalak**, tekne, **su birikintisi**, **havuz**, su deposu, kap, sarnıç.		
Derleme Sözlüğü	**havkala**mak	**Yakalamak, tutmak**, ovalamak. DS. 2311.	TAM	GÜÇLÜ
Arapça	حوقل: havqale	Bir şeye veya kimseye nispet edildiğinde **itmek, sürüklemek**, bitkin düşürmek, yormak, bıktırmak, takatini kesmek.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	havlet	**Issız, tenha.** DS. 4516.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ḫalvet :خلوة	Yalnızlık yeri, uzlet, tek başına olma, **ıssız yer, tenha yer**, yalnızlık, halvet, kulübe, uzlet.		
Derleme Sözlüğü	havş havşa	**Avlu, bahçe**. Ev. DS. 2311.	**TAM**	**TAM**
Arapça	havş :حوش	**Avlu**, çevrili alan, çiftlik avlusu, kapalı **çevrili alan**, oyun alanı.		
Derleme Sözlüğü	havşa	Rendenin bıçağını sıkıştırmak için çakılan **ağaç parçası**. DS. 2312.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	haşve :حشوة	**Doldurma, dolgu.**		
Derleme Sözlüğü	havt	**Çeşme yalağı, oluk.** **Hayvan yemliği.** Üzüm ezilen taş **yalak**. DS. 2251.	**TAM**	**TAM**
Arapça	havd :حوْض	**Yalak**, **tekne**, su birikintisi, havuz, su deposu, kap, sarnıç.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	havuç	**Avlu, bahçe**. Ev. DS. 2311.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	حوش: havş	**Avlu**, çevrili alan, çiftlik avlusu, kapalı **çevrili alan**, oyun alanı.		
Derleme Sözlüğü	havuk	**Çeşme yalağı, oluk**. **Hayvan yemliği.** Üzüm ezilen **taş yalak**. DS. 2251.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	حوْض: havd	**Yalak**, tekne, su birikintisi, **havuz**, su deposu, kap, sarnıç.		
Derleme Sözlüğü	**havuk**mak	Yara **cerahatlenmek**, **şişmek, azmak**. DS. 2307, 2308.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	قوح: qavh	**Yaranın azması, iltihaplanması, şişmesi.**		
Derleme Sözlüğü	havuş	**Avlu, bahçe**. Ev. DS. 2311.	**TAM**	**TAM**
Arapça	حوش: havş	**Avlu**, çevrili alan, çiftlik avlusu, kapalı **çevrili alan**, oyun alanı.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	havut	**Çeşme yalağı, oluk.** **Hayvan yemliği.** Üzüm ezilen taş **yalak**. DS. 2251. Su biriktirmek için açılan **çukur**. Su kaynağı. **Çeşme**. **Kurna**. **Hayvanların su içtikleri yer**. DS. 2313.	**TAM**	**TAM**
Arapça	havd :حوْض	**Yalak, tekne, su birikintisi,** havuz, su deposu, kap, sarnıç.		
Derleme Sözlüğü	havut	**Avlu, bahçe**. Ev. DS. 2311.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	havş :حوش	**Avlu**, çevrili alan, çiftlik avlusu, kapalı **çevrili alan**, oyun alanı.		
Derleme Sözlüğü	havzan	**Hayvanların su içtikleri taş veya yalak.** DS. 2314.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	havdan :حوْضاً	**Yalak, tekne, su birikintisi,** havuz, su deposu, kap, sarnıç.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	hayma	Bağ ve bahçelerde çalı çırpıdan yapılan **çardak**. Çul tezgâhının iki yan direği. DS. 2320.	**TAM**	**TAM**
Arapça	خيمة: ḫayme	Çadır, **çardak**, otağ, kulübe, köşk, tente, güneşlik, kameriye.		
Derleme Sözlüğü	hayad **hayat**lık	Sofa. **Avlu**. Salon, hol. Koridor. Balkon. Sundurma. Ev **bahçesi**. DS. 2314, 2315.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	حائط: hâit	Duvar, set, örek, hurma **bahçesi**.		
Derleme Sözlüğü	hazaar	Belki anlamında kullanılır. *- Ali'ye bir şey ısmarladım. Aldı mı ola?* *- Hazaar aldı.* DS. 2322.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	ها هو ظاهر: hâ huve zâhir	İşte, göründüğü gibi, apaçık ortada.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	hazahar	**Şüphesiz**. DS. 2322.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	ها هو ظاهر: hâ huve zâhir	İşte, göründüğü gibi, **apaçık ortada.**		
Derleme Sözlüğü	hazahır	Evet. DS. 2322. **Görünüşe bakılırsa.** DS. 4516.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	ها هو ظاهر: hâ huve zâhir	İşte, **göründüğü gibi**, apaçık ortada.		
Derleme Sözlüğü	hazna	**Hazine**. DS. 2323.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	خزينة: ḫazîne	Vezne, kasa, **hazine**.		
Derleme Sözlüğü	heb	**Tane**: *Bir hep üzüm yedim ekşiydi*. DS. 2324.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	حبة: habbe	**Tane**, tohum, sivilce, hap, çekirdek.		
Derleme Sözlüğü	hebil	Çadırı kazığa bağlamaya yarayan **ip**. DS. 2324.	**TAM**	**TAM**
Arapça	حبل: habl	**İp**, ışın, damar, sicim, **halat**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	hecet	**Aygıt**: *Usta marangoz ama. Hecetleri iyi değil.* **Eşya**. DS. 2325.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	حاجَة: hâce حاجات: hâcât	İhtiyaç, dilek, luzum, gereksinim, **şey, gereklilik**.		
Derleme Sözlüğü	**hecil** düşmek	**Utanmak, sıkılmak**. DS. 2325. Aşağılanmak, **utanmak**. DS. 4516.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	خجل: ḫacile	**Utanmak, mahçup olmak, çekinmek, sıkılmak.**		
Derleme Sözlüğü	**hecil** olmak **hecil**lenmek	**Utanmak, sıkılmak.** DS. 2325.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	خجل: ḫacile	**Utanmak, mahçup olmak, çekinmek, sıkılmak.**		
Derleme Sözlüğü	hekir	Eritilmiş yağın **tortusu**. DS. 2330.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	عَكِر: ʻakir	**Bulanık**, çamurlu, karışık, **tortulu**, düzensiz, bozuk, açıkça görülmeyen, şeffaf olmayan, **tortu**.		
Derleme Sözlüğü	heleke	**Çember, daire.** DS. 2331.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	حلقة: halqa	**Halka, daire, çember**, grup.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**helevet**siz	Gönülsüz, isteksiz yapılan iş için: *- İşler nasıl emioğlu?* *- Adam sorma helevetsiz, işlerin dadı yoh.* DS. 2332.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	حلوة: hulve	Tatlı, hoş, makbul.		
Derleme Sözlüğü	hellim	Bir çeşit **peynir**. DS. 2337.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	حلوم: halûm	Bir **peynir** çeşidi, yumuşaklık, tabiat yumuşaklığı.		
Derleme Sözlüğü	hena	**Kına**. DS. 4517.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	حناء: hınnâ	**Kına**.		
Derleme Sözlüğü	henek	Söz, lakırdı: *Sana bir hanekim var.* Konuşma: *Ne hanek ediyorsun?* Şaka, alay. DS. 2272.	**TAM**	**ORTA**
Arapça	حنك: hanek	**Damak**, **çene**, tat alma, çene kemiği, **çene** altı.		
Derleme Sözlüğü	**hemek** etmek	**Konuşmak**, şakalaşmak. DS. 2272.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	حنك: hanek	**Damak**, **çene**, tat alma, çene kemiği, **çene** altı.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	herer	Kıldan ya da ketenden yapılmış büyük **çuval**. DS. 2282.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	غراراة: gırara	**Çuval.**		
Derleme Sözlüğü	heril	İnce **ipekli**. Tel ve pulla işlenmiş gelin duvağı. DS. 2345.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	حرير: harîr	İpek, **ipekli**.		
Derleme Sözlüğü	hesat	**Kıskanç, kimseyi çekemeyen.** DS. 2348.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	حسد: hased	**Kıskançlık, haset, çekememezlik.**		
Derleme Sözlüğü	heşve	**Avlu, bahçe**. Ev. DS. 2311.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	حوش: havş	**Avlu**, çevrili alan, çiftlik avlusu, kapalı **çevrili alan**, oyun alanı.		
Derleme Sözlüğü	heşve	Yapıda kullanılan **küçük taş parçaları.** **Elbisenin içine konulan pamuk ya da keten.** DS. 2349.	**TAM**	**TAM**
Arapça	حشوة: haşve	**Doldurma, dolgu.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	hevdeç	**Deve üstüne oturmak için konan bir çeşit sepet**, mahfe. DS. 4517.	**TAM**	**TAM**
Arapça	هودج: hevdec	**Deve üzerindeki tahtırevan.**		
Derleme Sözlüğü	hevn	**Uyku**. DS. 2352.	**TAM**	**TAM**
Arapça	هون: hevn	Rahat, kolaylık, **sükûnet**, **huzur**, refah, rahatlık, **dinginlik**.		
Derleme Sözlüğü	heyat	Sofa. **Avlu**. Salon, hol. Koridor. Balkon. Sundurma. Ev **bahçesi**. DS. 2314, 2315.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	حائط: hâit	Duvar, set, örek, hurma **bahçesi**.		
Derleme Sözlüğü	heyket	**Masal**. **Eğlenceli konuşma.** Yergi, kovuculuk. DS. 2353.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	حكاية: hikâye	Öykü, **hikâye**, **masal**, rivayet.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**heyket** etmek	**Konuşmak**. DS. 2353.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	hikâye :حكاية	Söylemek, **anlatmak, hikâye etmek**.		
Derleme Sözlüğü	**heyket** vermek	**Haber vermek.** DS. 2353.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	hikâye :حكاية	Söylemek, **anlatmak, hikâye etmek**.		
Derleme Sözlüğü	heyme	**Asma çardağı.** DS. 2354.	**TAM**	**TAM**
Arapça	ḫayme :خيمة	Çadır, **çardak**, otağ, kulübe, köşk, tente, güneşlik, kameriye.		
Derleme Sözlüğü	hezne	Define, **hazine**. DS. 2356.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ḫazîne :خزينة	Vezne, kasa, **hazine**.		
Derleme Sözlüğü	**hıcıl** olmak	**Utanmak, sıkılmak.** DS. 2357.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ḫacile :خجل	**Utanmak**, mahçup olmak, çekinmek, **sıkılmak**.		
Derleme Sözlüğü	hılt	**Karışık**. DS. 2360.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ḫalt :خلط	**Karıştırma**, karma, **karışım**, harman olma.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**hımsı**mak	Bayatlamak, **ekşimek**, kokmak. DS. 2362.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	حمُض: hamuza	**Ekşimek**, ekşi olmak.		
Derleme Sözlüğü	**hırkat** basmak	Bir olayın ya da sözün sonradan etkisiyle **sıkıntı basmak, ağlamak istemek.** DS. 4518.	**TAM**	**TAM**
Arapça	حرقة: hurqat	Yakma, **büyük sıkıntı, eziyet, elem,** tutuşma, ağrı, acı, **dert, keder, ıstırap**, işkence, sıcaklık.		
Derleme Sözlüğü	hısta	**Pay, hisse.** DS. 2375.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	حصة: hıssa	**Pay, hisse**, hisse senedi.		
Derleme Sözlüğü	**hıyal**lamak	**Düşünmek, hayal görmek.** Anlamak. DS. 4518.	**TAM**	**TAM**
Arapça	خيال: ḥayâl	**Hayal**, hayalet, gölge, imge, hayal gücü, **tasavvur**.		
Derleme Sözlüğü	hodol	**Her işe burnunu sokan** adam. DS. 2393.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	فضولي: fudûli	Meraklı, **her işe burnunu sokan**, kendisini ilegilendirmeyen işlerle uğraşan, fuzuli, her işe karışan.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	hodul	**Her işe burnunu sokan** adam. DS. 2393.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	فضولي: fudûli	Meraklı, **her işe burnunu sokan**, kendisini ilegilendirmeyen işlerle uğraşan, fuzuli, her işe karışan.		
Derleme Sözlüğü	holta	Davar köpeklerinin boğazına takılan dikenli demir **halka**. DS. 2398.	ZAYIF	TAM
Arapça	قلادة: qılâde	Kolye, boyunluk, gerdanlık, madalya, **tasma**.		
Derleme Sözlüğü	horor	Kıldan yapılan büyük **çuval**. DS. 2409.	ZAYIF	TAM
Arapça	غراراة: gırara	**Çuval.**		
Derleme Sözlüğü	hosna	**Hem erkek hem dişilik organı olan hayvan**: *Bugün sürüdeki hosna öldü*. DS. 2416.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	خنثى: ḫunsâ	Hünsa, **çift cinsiyetli, iki cinsli hem erkek hem dişi cinsiyet organı bulunan**.		
Derleme Sözlüğü	höcceten	**Ansızın** ölmeyi anlatır. DS. 2427.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	فجأةً: fec'eten	Aniden, **ansızın**, birden, ani olarak, birdenbire, beklenmedik bir anda.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	höcere	Çok eskimiş, yıkılmaya yüz tutmuş (**yapı**). İçinde ufak tefek konan kapaksız **dolap**. Sandıktaki küçük **raflar**. DS. 2427.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	hucra :حجرة	**Hücre**, **oda**, küçük oda, özel oda.		
Derleme Sözlüğü	höceren höcüre	Çok eskimiş, yıkılmaya yüz tutmuş (**yapı**). DS. 2427.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	hucra :حجرة	**Hücre**, **oda**, küçük oda, özel oda.		
Derleme Sözlüğü	**höcür**en	Çok eskimiş, yıkılmaya yüz tutmuş (**yapı**). Camilerde öğrencilere ait olan küçük **odalar**. DS. 2427.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	hucra :حجرة	**Hücre**, **oda**, **küçük oda**, özel oda.		
Derleme Sözlüğü	**höf**lenmek	**Korkmak**, ürkmek, şüphelenmek. DS. 2428.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ḫavf :خوف	**Korku**, endişe, kuruntu, dehşet, ükme.		
Derleme Sözlüğü	**höf**lü	**Korkunç**. DS. 2428.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ḫavf :خوف	**Korku**, endişe, kuruntu, dehşet, ükme.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**hömer**mek	Birisine kızarak **saldırmaya hazırlanmak.** **Hiddetlenmek, kabadayılık taslamak**, şımarmak. DS. 2432.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	hemera : همر	**Sinirli sinirli söylenmek, toynakları ile şiddetle vurmak.**		
Derleme Sözlüğü	**höni**de	**Şurada, orada.** DS. 4520.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	hunâ : هنا	İşte, **orada**, burada, **şurada**.		
Derleme Sözlüğü	hörf	**Korku**. DS. 2434.	ORTA	TAM
Arapça	ḫavf : خوف	**Korku**, endişe, kuruntu, dehşet, ükme.		
Derleme Sözlüğü	**hörf**lenmek	**Korkmak**. DS. 2434.	ORTA	TAM
Arapça	ḫavf : خوف	**Korku**, endişe, kuruntu, dehşet, ükme.		
Derleme Sözlüğü	**hörf**lü	**Korkunç**. DS. 2434.	ORTA	TAM
Arapça	ḫavf : خوف	**Korku**, endişe, kuruntu, dehşet, ükme.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**hums**umak	Bayatlamak, **ekşimek**, kokmak. DS. 2362.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	حمُض: hamuza	**Ekşimek**, ekşi olmak.		
Derleme Sözlüğü	hug	Tarla ve bostanlara yapılan küçük bekçi **kulübesi**. DS. 2448.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	كوخ: kûḥ	**Kulübe**, baraka, gecekondu, küçük ev, dağ evi.		
Derleme Sözlüğü	huğ	Çevresi çitle çevrilmiş ağıl. DS. 2441.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	كوخ: kûḥ	**Kulübe**, baraka, gecekondu, küçük ev, dağ evi.		
Derleme Sözlüğü	humuz	**Pay, hisse.** DS. 2443.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	خمس: ḫumus	**Beşte bir.**		
Derleme Sözlüğü	hücüre	Çok eskimiş, yıkılmaya yüz tutmuş (**yapı**). İçinde ufak tefek konan kapaksız **dolap**. Sandıktaki küçük **raflar**. DS. 2427.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	حجرة: hucra	**Hücre, oda**, küçük oda, özel oda.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	hüğ	Çardak. DS. 2448.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	kûh :كوخ	**Kulübe**, baraka, gecekondu, küçük ev, dağ evi.		
Derleme Sözlüğü	hülf	**Çekingenlik, korku:** *Bemin kimseden hülfüm yok.* DS. 2449.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	ḫavf :خوف	**Korku, endişe**, kuruntu, dehşet, ükme.		
Derleme Sözlüğü	hülübü	Taze **fasulye**. DS. 2449.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	lûbiya :لوبِيا	**Fasülye**, börülce.		
Derleme Sözlüğü	hüm	**Korkutarak, zorbalıkla** bir şey elde etmeyi anlatır: *Ali o tarlayı hümle sürdü.* DS. 2449.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	hemm :هم	Kaygı, gam, üzüntü, **tedirginlik, dert**, düşünce, tasalanma.		
Derleme Sözlüğü	**hümer**mek	**Hiddetlenmek, kabadayılık taslamak**, şımarmak. Israr etmek. Şımarmak. DS. 2432.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	hemera :همر	**Sinirli sinirli söylenmek, toynakları ile şiddetle vurmak.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**hümür**mek	Birisine kızarak **saldırmaya hazırlanmak.** **Hiddetlenmek, kabadayılık taslamak**, şımarmak. DS. 2432.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	hemera : همر	**Sinirli sinirli söylenmek, toynakları ile şiddetle vurmak.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
I				
Derleme Sözlüğü	ıbkal	**Talih**: *Benim ıbkalım mı var?* DS. 2454.	**TAM**	**TAM**
Arapça	ikbâl :إقبال	Şanslılık, **baht**, başarı, kurtuluş, baht açıklığı, bolluk.		
Derleme Sözlüğü	ığım	**Dert, hastalık, ağrı, sızı**. Felâket. DS. 2456.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	ğamm :غم	Keder, **üzüntü**, **gam**, **tasa**, **elem**, **acı**, hüzün.		
Derleme Sözlüğü	ığımlı	Sürekli **hastalıklı**, **dertli**. DS. 2456.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	ğamm :غم	Keder, **üzüntü**, **gam**, **tasa**, **elem**, **acı**, hüzün.		
Derleme Sözlüğü	ığşalamak	**Ağacı sallamak**, **silkmek**: "*Komşulara dut ığşala yesinler.*" Hayvan başını **sallamak**. DS. 2458.	**ZAYIF**	**GÜÇLÜ**
Arapça	heşşe :هشّ	Yapraklarının dökülmesi için **ağacın dallarına vurmak.**		
Derleme Sözlüğü	ıhın	**İşte**. DS. 2459.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	huna :هنا	**İşte**, orada, burada, şurada.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	ıhınak	**İşte**. DS. 2459.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	hunake :هناك	**İşte**, orada, burada, şurada.		
Derleme Sözlüğü	ımızıkmak	Yemek **ekşimek**, **bozulmak**, kokmak. DS. 2476.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	hamz :حمض	**Ekşimek**, **bozulmak**, ekşi, asit, asitli, tadı acı, ekşilik.		
Derleme Sözlüğü	ımraz	**Hasta, çok zayıf bünyeli**. DS. 2476.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	mariz :مريض	**Hasta, rahatsız, hastalıklı.**		
Derleme Sözlüğü	ımsık ımzık	**Eskimiş, kokmuş, bayat yemek**. DS. 2476.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	hamz :حمض	**Ekşimek**, **bozulmak**, ekşi, asit, asitli, tadı acı, ekşilik.		
Derleme Sözlüğü	ımzık kurdu	**Bayat et**in üzerinde görülen beyaz **kurt**. DS. 2476.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	hamz :حمض	Ekşimek, **bozulmak**, ekşi, asit, asitli, tadı acı, ekşilik.		
Derleme Sözlüğü	ımzıkmak ımzımak	Yemek **ekşimek**, **bozulmak**, kokmak. DS. 2476.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	hamz :حمض	**Ekşimek**, **bozulmak**, ekşi, asit, asitli, tadı acı, ekşilik.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	ıngıraz	**Zayıf, cılız, hastalıklı**. Kolay geçmeyen fakat tehlikeli de olmayan bir çeşit hastalık. DS. 2478. Uzun süren ve öldürücü olmayan **hastalık**. **Bakımsız**. DS. 4522.	**TAM**	**ORTA**
Arapça	ınqıraz :انقراض	**Tükenme, giderek yok olma, giderek sönme.**		
Derleme Sözlüğü	ıngıraz düşmek	**Zayıflamak**. DS. 2478.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	ınqıraz :انقراض	**Tükenme, giderek yok olma, giderek sönme.**		
Derleme Sözlüğü	ıngırız	**Zayıf, cılız, hastalıklı**. Kolay geçmeyen fakat tehlikeli de olmayan bir çeşit hastalık. DS. 2478. Uzun süren ve öldürücü olmayan **hastalık**. **Bakımsız**. DS. 4522.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	ınqıraz :انقراض	**Tükenme, giderek yok olma, giderek sönme.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	ıngırızlamak	Yavaş yavaş **zayıflamak**, **sağlığı bozulmak**. DS. 2479.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	ınqıraz :انقراض	**Tükenme, giderek yok olma, giderek sönme.**		
Derleme Sözlüğü	**ırafık**	**Arkadaş, ortak**: *Suçlu yakalandı. Fakat ırafıkları belli değil.* DS. 2480.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	rafîq :رفيق	Yandaş, dost, **arkadaş**, ahbap, **yoldaş**.		
Derleme Sözlüğü	**ırahı**	**Rakı**. DS. 2480.	ORTA	TAM
Arapça	‘araq :عرق	**Rakı.**		
Derleme Sözlüğü	ırık	**Zayıf**. DS. 2485.	ZAYIF	TAM
Arapça	raqîq :رقيق rıḥv :رِخو	**Zayıf**, cılız, ince, sıska **Zayıf**, dayanıksız, bakımsız, gevşemiş, pörsümüş.		
Derleme Sözlüğü	ışalamak	**Meyve ağacını sallamak, silkelemek.** DS. 2497.	ORTA	TAM
Arapça	heşşe :هشّ	Yapraklarının dökülmesi için **ağacın dallarına vurmak.**		
Derleme Sözlüğü	ıvaz	**Bedel**. DS. 4522.	TAM	TAM
Arapça	‘ıvaz :عوض	**Bedel**, karşılık, tazminat, telafi.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	ızar	**Çarşaf**. DS. 2499.	**TAM**	**TAM**
Arapça	izâr : إزار	**Peştamal**, **şal**, omuz atkısı, **örtü**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
İ				
Derleme Sözlüğü	iğef	Saban okunu boyunduruğa bağlayan ağaç **halka**. DS. 2509.	**ZAYIF**	**GÜÇLÜ**
Arapça	‘uqfe :عقْفَة	Düğme vb. şeylerin geçtiği **halka**, ilmek ve çengel.		
Derleme Sözlüğü	ihbal	**Şans, kader.** DS. 2513.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	iqbâl :إقبال	**Şanslılık, baht**, başarı, kurtuluş, baht açıklığı, bolluk.		
Derleme Sözlüğü	ihin	**İşte**. DS. 2459.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	huna :هنا	**İşte**, orada, burada, şurada.		
Derleme Sözlüğü	ihina	**İşte**. DS. 2459.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	huna :هنا	**İşte**, orada, burada, şurada.		
Derleme Sözlüğü	ihinaka	**İşte**. DS. 2459.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	hunake :هناك	**İşte**, orada, burada, şurada.		
Derleme Sözlüğü	ihine	**İşte**. DS. 2459.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	huna :هنا	**İşte**, orada, burada, şurada.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	ihineka	**İşte**. DS. 2459.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	hunake :هناك	**İşte**, orada, burada, şurada.		
Derleme Sözlüğü	**ilenç**	**Beddua**. DS. 2519.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	la'n :لعن	Lanet etme, küfretme, **beddua etme**, sövme.		
Derleme Sözlüğü	**ilen**mek	**Beddua etmek.** DS. 2520.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	la'n :لعن	Lanet etme, küfretme, **beddua etme**, sövme.		
Derleme Sözlüğü	**ilen**ti	**Beddua**. DS. 2519.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	la'n :لعن	Lanet etme, küfretme, **beddua etme**, sövme.		
Derleme Sözlüğü	imece	**Birçok kimseler**in toplanıp **elbirliğiyle** bir kişinin işini görmesi. DS. 2535.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	1. عامة: 'amme 2. عامة: 'ammeten 3. أمة: ümmet	1. **Halk**, **topluluk**, kamu, amme. 2. **Birlikte**, genel olarak, ortaklaşa, topluca, hep beraber. 3. Ümmet, **topluluk**, millet.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**imeci** okumak	İş için **halkı imeceye çağırmak**. DS. 2535.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	1. عامة: 'amme 2. عامة: 'ammeten 3. أمة: ümmet	1. **Halk**, **topluluk**, kamu, amme. 2. **Birlikte**, genel olarak, ortaklaşa, topluca, hep beraber. 3. Ümmet, **topluluk**, millet.		
Derleme Sözlüğü	iptima	**Önce, evvel.** DS. 2546.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	ابتداء: ibtidâ	**Başlangıç, başlama**, başlangıç noktası.		
Derleme Sözlüğü	ireşme	**Yular**. Atlara vurulan **gem**. DS. 2549.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	رشمة: raşme	Gümüş vb. ile süslü **yular**, atın **yular**ında bir parça, başlık.		
Derleme Sözlüğü	irez	**Reis, kaptan**. DS. 2549.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	رئيس: reîs	Başkan, **reis**, amir, şef, **kaptan**, lider, önder, yönetici, patron, ağa, komutan.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	ita	Un elerken dökülmemesi için yere serilen **bez** ya da şaplanmış deriden yapılan **örtü**. DS. 2566. İçinde hamur saklanan ya da üzerine yufka serilen **örtü**. Tahıl kurutmaya yarayan yün **battaniye**, **kilim**. DS. 2567.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ğıtâ :غطاء	**Örtü**, kaplama, kapak, kap, **çarşaf**, **masa örtüsü.**		
Derleme Sözlüğü	itağı	Un elerken dökülmemesi için yere serilen **bez** ya da şaplanmış deriden yapılan **örtü**. DS. 2566.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ğıtâ :غطاء	**Örtü**, kaplama, kapak, kap, **çarşaf**, **masa örtüsü.**		
Derleme Sözlüğü	ite	Un elerken dökülmemesi için yere serilen **bez** ya da şaplanmış deriden yapılan **örtü**. DS. 2566. **Sofra bezi**. **Battaniye**. DS. 2567.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	ğıtâ :غطاء	**Örtü**, kaplama, kapak, kap, **çarşaf**, **masa örtüsü.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	iteği	Un elerken dökülmemesi için yere serilen **bez** ya da şaplanmış deriden yapılan **örtü**. DS. 2566. İçinde hamur saklanan ya da üzerine yufka serilen **örtü**. Tahıl kurutmaya yarayan yün battaniye, **kilim**. DS. 2567. Hamur sarılan **bez**. Hamur açılan tahtanın altına serilen **bez, yaygı.** DS. 4525.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ğıtâ :غطاء	**Örtü**, kaplama, kapak, kap, **çarşaf**, **masa örtüsü.**		
Derleme Sözlüğü	itoğ	Un elerken dökülmemesi için yere serilen **bez** ya da şaplanmış deriden yapılan **örtü**. DS. 2566.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ğıtâ :غطاء	**Örtü**, kaplama, kapak, kap, **çarşaf**, **masa örtüsü.**		
Derleme Sözlüğü	izaan	**Bilerek, kasten:** *Ali'ye o sözü izaan söyledim.* DS. 2575.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	iyza :إيذاء	Rahatsızlık vermek, **eziyet etmek, canını sıkmak, acı çektirmek, zarar vermek**, kötülük yapmak.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**izağna** yapmak	Karşısındakini kızdırmak için **gerekenin ve istenilenin inadına aksini yapmak**. DS. 2575.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	إيذاء: iyza	Rahatsızlık vermek, **eziyet etmek, canını sıkmak, acı çektirmek, zarar vermek**, kötülük yapmak.		
Derleme Sözlüğü	**izağn**cı	Karşısındakini kızdırmak için **istenilenin aksini yapan (kimse)**. DS. 2575.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	إيذاء: iyza	Rahatsızlık vermek, **eziyet etmek, canını sıkmak, acı çektirmek, zarar vermek**, kötülük yapmak.		
Derleme Sözlüğü	izbent izbet	Satışlarda **beğenilmeyerek satılamayan, zayıf, hastalıklı, sürüden ayırdedilmiş** koyun vb. hayvanlar. DS. 2575.	ORTA	GÜÇLÜ
Arapça	زَبَد: zebed	Köpük, **maden cürüfü, pislik**, posa, **süprüntü, artık, atık, değersiz şey**, hayvanın ağız köpüğü.		
Derleme Sözlüğü	izur	**Başörtüsü**. DS. 2576.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	إزار: izâr	Peştamal, şal, omuz atkısı, **örtü**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
K				
Derleme Sözlüğü	kabaş **kabaş** koyun kabeş kabış	Boynuzu çıkmayan **küçükbaş** ya da **büyükbaş hayvan**. DS. 2583.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	kebş : كَبش	**Koç.**		
Derleme Sözlüğü	**kabin**nik	**Haksızlık**. DS. 2583.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	gabn : غبن	Aldatma, dolandırma, adaletsizlik, **haksızlık**, haksız davranış, kazıklama, kandırma.		
Derleme Sözlüğü	**kak**ırmak	Balgam çıkarmak. DS. 2603.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	kahha : كح	Öksürmek.		
Derleme Sözlüğü	kalag	Küçük **taş**. DS. 2607.	**TAM**	**TAM**
Arapça	galaq : غلق	Kilit, asma kilit, kemer veya kubbe ortasına yerleştirilen **taş**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	kalak	Duvar örülürken büyük taşların arasındaki aralığı kapatmak için konulan küçük **taş**lar. DS. 2608.	**TAM**	**TAM**
Arapça	غلق: galaq	Kilit, asma kilit, kemer veya kubbe ortasına yerleştirilen **taş**.		
Derleme Sözlüğü	kalsıra	Büyük kulplu ya da kulpsuz **sepet**, sele. DS. 2635.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	قوصرة: qavsara	Kamıştan yapılmış **hurma sepeti**.		
Derleme Sözlüğü	kake	**Simit**. DS.	**TAM**	**TAM**
Arapça	كعكة: ka'ke	Kek, kurabiye, **simit**, pasta.		
Derleme Sözlüğü	**kamca**klamak **kamça**lamak **kamça**klamak	**Avuçlamak**, kapmak, yağma etmek. DS. 2614, 2515.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	1. كمش: kemişe 2. كمشة: kemşe	1. Bir şeyden **bir avuç almak**. 2. Bir avuç miktarı		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	**KELİME**	**ANLAMI**	**TELAFFUZ**	**ANLAM**
Derleme Sözlüğü	kanara kanare	Hayvan satılan ve kesilen yer, **mezbaha**. **Et çengeli**. DS. 2618.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	قنارة: qınnâra	Demirden veya ahşaptan çengel biçiminde yapılan ve kasapların **et asmak üzere kullandıkları alet**, kasabın koyun astığı yer.		
Derleme Sözlüğü	kandak	Uçurum, yar. **Hendek, çukur.** İnişli, yokuşlu, bozuk yol. Yollarda kurumuş araba izleri. DS. 2619, 2620. Taşların üstündeki su biriken, **doğal oyuklar.** DS. 4532.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	خندق: ḫandaq	**Hendek, çukur.**		
Derleme Sözlüğü	kandara	Değirmen bendi. 2620.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	قنطرة: qantara	Viyadük, kemer, kemerli köprü, kemerli geçit, kemer altı yolu, yay, kemerli taş köprü.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**kanevet**çi	**Su yollarını** yapan adam. DS. 2621.	**TAM**	**TAM**
Arapça	qanevât :قنوات	Mızrak, mil, kanal, boru, direk, **su yolu**.		
Derleme Sözlüğü	kanne	İdare lambası. **Şişe, lamba şişesi.** DS. 2626. **Lamba, şişe.** DS. 4532.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	qınnîne :قنينة	**Şişe**, küçük sürahi, **küçük şişe.**		
Derleme Sözlüğü	kantara	Taş **kemer**. DS. 2627.	**TAM**	**TAM**
Arapça	qantara :قنطرة	Viyadük, **kemer**, kemerli köprü, kemerli geçit, kemer altı yolu, yay, kemerli taş köprü.		
Derleme Sözlüğü	kantarma	Ocağın üst yanına takılan **eğri ağaç**. Taş **kemer**.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	qantara :قنطرة	Viyadük, **kemer**, kemerli köprü, kemerli geçit, kemer altı yolu, yay, kemerli taş köprü.		
Derleme Sözlüğü	kanya kanye	Bardak. **Şişe**. DS. 2628.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	qınniyne :قنينة	Sürahi, küçük şişe, **şişe**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	karamet	**İşkence, sıkıntı.** DS. 4534.	**TAM**	**ORTA**
Arapça	garâmet :غرامة	**Ceza, para cezası**, hasar tazminatı.		
Derleme Sözlüğü	**karıma**k	**Kocamak, yaşlanmak.** DS. 2662. **Yaşlanmak, ihtiyarlamak** (kadın için). DS. 4535.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	herime :هَرِمَ	**Yaşlanmak, kocamak, ihtiyarlamak.**		
Derleme Sözlüğü	**karım**ış	**Yirmi beş yaşına bastığı halde** evlenmemiş kız: *Zavallı karımış hâlâ evlenmemiş.* DS. 2663.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	herime :هَرِمَ	**Yaşlanmak, kocamak, ihtiyarlamak.**		
Derleme Sözlüğü	kasar	Kumaşı **beyazlatma, ağartma** işi. Bezi beyazlatmada kullanılan madde, kireç kaymağı. DS. 2673.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	qassara :قصر	Kumaşı **ağartmak, beyazlatmak.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**kasar** etmek **kasara** yatırmak **kasar**lamak	Bezi **beyazlatmak**, **ağartmak**. DS. 2673.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	قصر : qassara	Kumaşı **ağartmak**, **beyazlatmak**.		
Derleme Sözlüğü	**kasar**lanmak	**Ağartılmak**, **beyazlatılmak**. DS. 2674.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	قصر : qassara	Kumaşı **ağartmak**, **beyazlatmak**.		
Derleme Sözlüğü	**kasar**lı	**Ağartılmış** (bez için). DS. 2674.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	قصر : qassara	Kumaşı **ağartmak**, beyazlatmak.		
Derleme Sözlüğü	**kasbannak** almak	**Zorla** almak. DS. 2674	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	غصبا عنك: gasben anke	**Zorla**, aldırmadan, istemeden, isteksizce, … **rağmen**, …aksine, mecbur tutmak, zorla boyun eğdirmek, **isteksizce yaptırmak**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	kaser	Kumaşı **beyazlatma**, **ağartma** işi. Bezi beyazlatmada kullanılan madde, kireç kaymağı. DS. 2673.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	قصر: qassara	Kumaşı **ağartmak**, **beyazlatmak**.		
Derleme Sözlüğü	**kaser**lamak	Bezi **beyazlatmak**, **ağartmak**. DS. 2673.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	قصر: qassara	Kumaşı **ağartmak**, **beyazlatmak**.		
Derleme Sözlüğü	kasıl	**Başak tutmamış** arpa, buğday vb. tahıllar. DS. 4537.	**TAM**	**TAM**
Arapça	قصيل: qasîl	Hayvanlar için **yeşil biçilen** ot.		
Derleme Sözlüğü	kasil	**Sararmaya başlamış arpa** başağı. DS. 2675.	**TAM**	**TAM**
Arapça	قصيل: qasîl	Hayvanlar için **yeşil biçilen** ot.		
Derleme Sözlüğü	kaspanak	**Zorla**: *Elinden ekmeğini kaspanak aldı.* DS. 2676.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	غصبا عنك: gasben anke	**Zorla**, aldırmadan, istemeden, isteksizce, … **rağmen**, …aksine, mecbur tutmak, zorla boyun eğdirmek, **isteksizce yaptırmak.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	kaspenek	**Zorla**: *Elinden ekmeğini kaspanak aldı.* DS. 2676.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	غصبا عنك: gasben anke	**Zorla**, aldırmadan, istemeden, isteksizce, … **rağmen**, …aksine, mecbur tutmak, zorla boyun eğdirmek, **isteksizce yaptırmak.**		
Derleme Sözlüğü	kastar	Kumaşı **beyazlatma**, **ağartma** işi. Bezi beyazlatmada kullanılan madde, kireç kaymağı. DS. 2673.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	قصر: qassara	Kumaşı **ağartmak**, **beyazlatmak**.		
Derleme Sözlüğü	kavsara	İnce tahtalardan yapılan **üzüm sepeti**. Kavurma ya da yağ konulan tahta **kutu**. DS. 4538.	**TAM**	**TAM**
Arapça	قوصرة: qavsara	Kamıştan yapılmış **hurma sepeti**.		
Derleme Sözlüğü	kavsıra	Yayvan, sapsız **sepet**. DS. 4538.	**TAM**	**TAM**
Arapça	قوصرة: qavsara	Kamıştan yapılmış **hurma sepeti**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	kayar	Hayvanın eski nallarının çivilerini **değiştirme** işlemi: *Atın nalını kayar yaptırdım*. DS. 2697.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	غيار: gıyâr	**Değiştirme**, yedek, sargı, yara için sargı, yedek parça.		
Derleme Sözlüğü	**kayar**lamak **kayar** etmek **kayer** etmek **kayer**lemek	Hayvanın eski nallarını onarmak, eski nalın çivilerini **yenilemek**. DS. 2697.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	غيار: gıyâr	**Değiştirme**, yedek, sargı, yara için sargı, yedek parça.		
Derleme Sözlüğü	kayım	Dayanıklı, **sağlam**. DS. 2700.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	قويم: qavîm	Sert, düz, muntazam, **sağlam**, kusursuz, sıhhatli, salim, dik, güçlü, iyi gelişmiş.		
Derleme Sözlüğü	kayna	**Şişe**. DS. 2704.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	قنينة: qınniyne	Sürahi, küçük şişe, **şişe**.		
Derleme Sözlüğü	kazıl	Kıldan bükülmüş çuval dikmekte kullanılan **ip**, sicim. Kıl ve yün yumak. DS. 2712.	**TAM**	**TAM**
Arapça	غزل: gazl	Eğirme, triko, **eğrilmiş iplik**, eğirmek.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**kazıl**cı	Kıl ipten örülmüş, yular, **kolan**, çuval, **torba** vb. şeyler. DS. 2712.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	غزل: gazl	**Eğirme**, **triko**, eğrilmiş iplik, eğirmek.		
Derleme Sözlüğü	kazil	Kıldan bükülmüş çuval dikmekte kullanılan **ip**, sicim. Kıl ve yün yumak. DS. 2712.	TAM	TAM
Arapça	غزل: gazl	**Eğirme**, **triko**, eğrilmiş **iplik**, eğirmek.		
Derleme Sözlüğü	kebbüs	**Uykuda gelen ağırlık.** Kuytu ve korku veren yer. DS. 2713.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	كابوس: kâbûs	**Karabasan**, kâbus, hayalet, rahatsızlık veren kişi.		
Derleme Sözlüğü	kebre	Tımar edilen hayvanların **tozlarını silkmek**te kullanılan sert, kıldan yapılmış tımar kesesi. DS. 2714.	ORTA	ORTA
Arapça	1. غبار: gubâr 2. غبر: gabira	1. **Toz**. 2. **Toz**lanmak.		
Derleme Sözlüğü	keddum	Tek ağızlı **kazma**. DS. 2717.	TAM	TAM
Arapça	قَدُوم: qaddûm	**Keser.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	kedit	Baharatlı **eti** bez torba ya da bağırsakta **kurutarak yapılan bir çeşit sucuk.** DS. 2718.	**TAM**	**TAM**
Arapça	قديد: qadîd	**İnce kesilip tuzlanmış, kurutulmuş et, pastırma.**		
Derleme Sözlüğü	keenne	**Sanki**. DS. 4545.	**TAM**	**TAM**
Arapça	كأن: keenne	**Sanki**, adeta, … mış gibi, güya.		
Derleme Sözlüğü	**kef**lemek	Toz halinde bir şeyi **avuçla ağza atmak**. DS. 2720.	**TAM**	**TAM**
Arapça	كف: kef	Avuç, el, avuç içi, aya, **avuç dolusu.**		
Derleme Sözlüğü	kehet	**Bitmiş, eksilmiş, tükenmiş**. DS. 4542.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	قَحط: qaht	Kuraklık, **kıtlık**, susuzluk, kuruluk, çoraklık, verimsizlik, **yokluk**.		
Derleme Sözlüğü	kelip	**Kalıp**. DS. 2733.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	قالب: qâlib	**Kalıp**, şekil, model, şablon.		
Derleme Sözlüğü	keme	Patatese benzeyen bir çeşit **mantar**. Yerelması. DS. 2738.	**TAM**	**TAM**
Arapça	كمأة: kem'e	Bir çeşit yer **mantarı**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	kenne	**Sanki**. DS. 4545.	**TAM**	**TAM**
Arapça	كأن: keenne	**Sanki**, adeta, … mış gibi, güya.		
Derleme Sözlüğü	kenne	Testi. **Şişe**. DS. 2744.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	قنينة: qınniyne	Sürahi, küçük şişe, **şişe**.		
Derleme Sözlüğü	kepiç	Dişi **kuzu**. DS. 2748.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	كَبْش: kebş	**Koç.**		
Derleme Sözlüğü	kepiş	Dişi **kuzu**. DS. 2748.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	كَبْش: kebş	**Koç.**		
Derleme Sözlüğü	kepuze	Uykuda basan ağırlık, **kâbus**. DS. 2750.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	كابوس: kâbûs	Karabasan, **kâbus**, hayalet, rahatsızlık veren kişi.		
Derleme Sözlüğü	kerif	**Pis**. DS. 2754	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	كريه: kerîh	Kötü, çirkin, **pis**, tiksindirici, iğrenç, nefret uyandırıcı, nefret verici, rahatsız edici, sevimsiz.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**kerime**k	Kadın **yaşlanmak**. DS. 2754.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	herime :هَرِمَ	**Yaşlanmak**, kocamak, ihtiyarlamak.		
Derleme Sözlüğü	kezzez	**İpek işi yapan**: *Bu mendili hangi kezzeze işlettin.* DS. 2780.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	qazzâz :قزاز	İpek tüccarı, **ipekçi**, ipek ören, ipek böceği yetiştiricisi.		
Derleme Sözlüğü	kıbde	**İmrenmek, özenmek**: *Şu çocuğun zekâsına kıbde ediyorum.* DS. 2781.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	gıbda :غبطة	**İmrenme**, saadet, imreniş, gıpta, huzur, neşe, **gıpta etmek.**		
Derleme Sözlüğü	kıfıl	**Kilit**, anahtar: *Kıfılı getir, kapıyı aç.* DS. 2788.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	kufl :قفل	**Kilit**, asma kilit, sürgü kilit.		
Derleme Sözlüğü	kıhsa	**Arpacık soğanı**: *Bahçeye kıska diktim.* DS. 2842.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	qızha :قزحة	**Soğan tohumu**.		
Derleme Sözlüğü	kıllet	**Azlık, yokluk.** DS. 4552.	**TAM**	**TAM**
Arapça	qıllet :قلة	**Azlık**, **kıtlık**, yetersizlik, nadir olma, ihtiyaç, eksiklik, az.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	kımıl	Buğdaylara dadanan, tahtakurusuna benzer koku çıkaran kanatlı bir **böcek**. Zayıflıktan insana dadanan bit. DS. 2803.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	qaml :قمل	Bit, kirli saçlarda çoğalıp kan emen küçük **haşere** türlerinin genel adı.		
Derleme Sözlüğü	**kımıl** biti	Buğdaylara dadanan, tahtakurusuna benzer koku çıkaran kanatlı bir böcek. Zayıflıktan insana dadanan bit. Ufak **su kurdu**. DS. 2803.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	qaml :قمل	Bit, kirli saçlarda çoğalıp kan emen küçük **haşere** türlerinin genel adı.		
Derleme Sözlüğü	kıpra	**Su tulumu.** DS. 4553.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	qırbe :قربة	Kırba, tulum, **su tulumu.**		
Derleme Sözlüğü	kırmıt	**Kiremit**, karın sancısını durdurmak için ısıtılarak kullanılan küçük, yassı taş. DS. 2834.	**TAM**	**TAM**
Arapça	qırmîd :قرميد	**Kiremit**, tuğla, çini, kireç.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**kırt**ik	Kırılıp ufalmış **parça**. **Az**. Kurumuş ekmek. DS. 4556.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	قرط: qarata	Doğramak, ucunu kesmek, keserek **parçalara ayırmak**.		
Derleme Sözlüğü	kısga kıska	**Arpacık soğanı**: *Bahçeye kıska diktim.* DS. 2842.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	قزحة: qızha	**Soğan tohumu**.		
Derleme Sözlüğü	kısta	**Öykü, kıssa.** DS. 4557.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	قصة: qıssa	Hikâye, **kıssa, öykü,** haber, anlatı.		
Derleme Sözlüğü	kihsa	**Arpacık soğanı**: *Bahçeye kıska diktim.* DS. 2842.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	قزحة: qızha	**Soğan tohumu.**		
Derleme Sözlüğü	**kirt**ik	Kırılıp ufalmış **parça**. **Az**. Kurumuş ekmek. DS. 4556.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	قرط: karata	Doğramak, ucunu kesmek, keserek **parçalara ayırmak**.		
Derleme Sözlüğü	kisga	Arpacık soğanı: *Bahçeye kıska diktim.* DS. 2842.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	قزحة: qızha	Soğan tohumu.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	kofa	Yemiş sepeti, **küçük sepet.** DS. 2899.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	قفة: quffe	Küfe, büyük **sepet**, sepet, sele, kayık türü.		
Derleme Sözlüğü	kofra	Kahvelerde beş on kişilik özel **bölmeler** ya da belirli kişiler için ayrılan **toplantı yeri**, **loca**. DS. 2900.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	غرفة: gurfe	**Oda**, dernek, salon, toplanma yeri.		
Derleme Sözlüğü	koh	**Bostan kulubesi.** DS. 2904.	**TAM**	**TAM**
Arapça	كوخ: kûḥ	**Kulübe**, baraka, gecekondu, küçük ev, dağ evi.		
Derleme Sözlüğü	kollap	**Menteşe**. DS. 2910.	**TAM**	**TAM**
Arapça	كُلاّب: küllâb	**Çengel**, kanca, kenet, **kıskaç**.		
Derleme Sözlüğü	korada	**Eski**, iş göremez durumda olan, yıkılmaya yüz tutmuş. DS. 2923.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	قراضة: qurâda	Talaş, kırpıntı, soyulan, yontulan şeyin artıkları, **malın kötüsü, düşük kaliteli** mal, **döküntü**, kesinti.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	koraf	Küme, **bölük**, topluluk. Sebze tarlalarında **dört beş ocaklık yer**. DS. 2923.	TAM	GÜÇLÜ
Arapça	غرف: guraf	**Oda**, dernek, salon, toplanma yeri, çardak, ocak, evin herhangi bir işe ayrılan **bölümü**, daire, hane.		
Derleme Sözlüğü	koraf koraf	Sürü sürü, **küme küme**, dizi dizi. DS. 2923.	TAM	ORTA
Arapça	غرف: guraf	**Oda**, dernek, salon, toplanma yeri, çardak, **ocak**, evin herhangi bir işe ayrılan bölümü, daire, hane.		
Derleme Sözlüğü	korfa	Küçük köy evlerindeki **yer odası.** DS. 2925.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	غرفة: gurfe	**Oda**, dernek, salon, toplanma yeri, çardak, ocak, evin herhangi bir işe ayrılan bölümü, daire, hane.		
Derleme Sözlüğü	köfe	**Küfe**. DS. 2948	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	قفة: quffe	**Küfe**, büyük sepet, sepet, sele, kayık türü.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	köfün	**Büyük sepet, küfe.** DS. 2949. **Küfe**. DS. 4568.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	قفة: quffe	**Küfe, büyük sepet**, sepet, sele, kayık türü.		
Derleme Sözlüğü	köh	**Bostan kulubesi.** DS. 2904.	TAM	TAM
Arapça	كوخ: kûḥ	**Kulübe**, baraka, gecekondu, küçük ev, dağ evi.		
Derleme Sözlüğü	kubar	Elenmiş samanın **tozu**. DS. 2986.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	غبار: gubâr	**Toz.**		
Derleme Sözlüğü	kubarık	**Çalımlı, gururlu**. DS. 2987.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	كبر: kubr	**Büyüklük**, azamet, ululuk, kuvvet.		
Derleme Sözlüğü	kubarmak	**Gururlanmak, böbürlenmek**. DS. 2987.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	كبر: kubr	**Büyüklük**, azamet, ululuk, kuvvet.		
Derleme Sözlüğü	kudama	**Leblebi**. DS. 2990	TAM	TAM
Arapça	قضامة: qudâme	Çerez karışımı, tuzlu **leblebi**, kuş yemi.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	kudamacı	**Leblebi**ci. DS. 2990	**TAM**	**TAM**
Arapça	qudâme :قضامة	Çerez karışımı, tuzlu **leblebi**, kuş yemi.		
Derleme Sözlüğü	kudayma kudayme	**Leblebi**. DS. 2990	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	qudâme :قضامة	Çerez karışımı, tuzlu **leblebi**, kuş yemi.		
Derleme Sözlüğü	kurada	**İşe yaramaz**, yıpranmış, eskimiş, bozulmuş eşya. DS. 3004.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	qurâda :قراضة	Talaş, kırpıntı, soyulan, yontulan şeyin artıkları, **malın kötüsü**, **düşük kaliteli** mal, **döküntü**, kesinti.		
Derleme Sözlüğü	**kurn**a	**Musluk**. DS. 3009.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	curn :جرن	Havan, dibek, taş havuz, havuz, **kurna**, yalak, fıskiyeli havuz, ahır.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	kurun	**Çeşme yalağı, oluk.** Hayvan **yemliği**. İçinde üzüm ezilen **tekne**. Boş arı kovanı. DS. 3012.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	curn :جرن	Havan, **dibek**, taş havuz, havuz, kurna, **yalak**, fıskiyeli havuz, ahır.		
Derleme Sözlüğü	kutmu	Gelinlerin giydiği bir cins kırmızı beyaz çizgili **kumaş**. DS. 3017, 3018.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	qutn :قطن	**Pamuk.**		
Derleme Sözlüğü	kutnu	Bir çeşit **kumaş**. DS. 4574.	**TAM**	**TAM**
Arapça	qutn :قطن	**Pamuk.**		
Derleme Sözlüğü	külte	**Bağlam**, **demet**, düzine. İki elin tutabileceği kadar ufak ot bağlamı. Buğday bağlamı. DS. 3031.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	kütle :كتلة	**Yığın**, küme, kütle, **demet**, öbek, **yumak halinde sarılan şey**, yığın, küme.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	kültem	**Bağlam**, **demet**, düzine. İki elin tutabileceği kadar ufak ot bağlamı. Buğday bağlamı. DS. 3031.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	كتلة: kütle	**Yığın**, küme, kütle, **demet**, öbek, **yumak halinde sarılan şey**, yığın, küme.		
Derleme Sözlüğü	kürün	**Çeşme yalağı. Hamam kurnası.** Hamamdaki odacıklar. **Hayvan yemliği. Tekne**, **su kabı.** DS. 3048, 3049.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	جرن: curn	Havan, **dibek**, taş havuz, havuz, kurna, **yalak**, fıskiyeli havuz, ahır.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
L				
Derleme Sözlüğü	labiye	**Börülce fasülyesi.** DS. 3057.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	لوبِيا: lûbiya	**Fasülye, börülce.**		
Derleme Sözlüğü	labut	Er geç, **kuşkusuz**: *Labut bi gün elume geçersun.* DS. 3057.	**TAM**	**TAM**
Arapça	لا بد: lâ budde	Kaçınılmaz, zorunlu, **mutlaka**, elbette, gerekli, **muhakkak**, ister istemez.		
Derleme Sözlüğü	lâlin	**Takunya**. DS. 3061.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	نعل: na'l	Ayakkabı, nal, **kundura**, nalın, taban, **sandalet**.		
Derleme Sözlüğü	libye	**Börülce**. DS. 3078.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	لوبِيا: lûbiya	Fasülye, **börülce**.		
Derleme Sözlüğü	lobiye	**Bakla**. DS. 3081.	**TAM**	**TAM**
Arapça	لوبِيا: lûbiya	**Fasülye**, börülce.		
Derleme Sözlüğü	lobya	Yeşil **fasulye**. DS. 4581.	**TAM**	**TAM**
Arapça	لوبِيا: lûbiya	**Fasülye**, börülce.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
M				
Derleme Sözlüğü	mabal	Vicdanı inciten iş, **günah**. 3097.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	vebâl :وبال	Vebal, yük, kötü son, şiddet, **sorumluluk**, kusur.		
Derleme Sözlüğü	mâcur	**Göçmen**. DS. 3098.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	muhâcir :مهاجر	**Göçmen**, muhacir, göçebe.		
Derleme Sözlüğü	mada	**Mide**. DS. 3100	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ma'de :معدة	**Mide**, karın.		
Derleme Sözlüğü	made	**Mide**. DS. 3100	**TAM**	**TAM**
Arapça	ma'de :معدة	**Mide**, karın.		
Derleme Sözlüğü	magal	**Ürün**: *İki yıldır zeytinden magal almıyor*. DS. 3102.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	mugall :مغَل	Üretim, istihsal, insanların nesneleri sağlamak için doğal çevrelerini değiştirmeleri, **ürün**, doğadan elde edilen, üretilen yararlı şey, mahsul.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	mağıl	**Meyve**. DS. 3103.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	مغَل: mugall	Üretim, istihsal, insanların nesneleri sağlamak için doğal çevrelerini değiştirmeleri, **ürün**, doğadan elde edilen, üretilen yararlı şey, mahsul.		
Derleme Sözlüğü	mağıl	**Akla uygun**, akıllıca: *Mağıl konuş*. DS. 3103.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	معقول: ma'qûl	Makul, **akla yatkın**, tutarlı.		
Derleme Sözlüğü	mağlata	Gürültü, şamata. DS. 3103.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	مغالطة: muğalata	Safsata, yanıltma, kandırmaca, tahrif.		
Derleme Sözlüğü	mağrama	**El havlusu, peçete.** **Hamam havlusu**. DS. 3104. Örtü. DS. 4583.	**TAM**	**TAM**
Arapça	محرمة: mahrame	**Mendil, bez.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	maharma	**El havlusu, peçete.** **Hamam havlusu**. DS. 3104. **Başörtüsü**. DS. 3106.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	محرمة: mahrame	**Mendil, bez.**		
Derleme Sözlüğü	mahraba	Büyük **mendil**. DS. 3106.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	محرمة: mahrame	**Mendil, bez.**		
Derleme Sözlüğü	mahrama	**Havlu**. **Yüz örtüsü, peçe**. **Mendil**. DS. 4583.	**TAM**	**TAM**
Arapça	محرمة: mahrame	**Mendil, bez.**		
Derleme Sözlüğü	mahrava	**Mendil**, havlu, **peçete**. DS. 3106.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	محرمة: mahrame	**Mendil, bez.**		
Derleme Sözlüğü	mahsan	**Bodrum**. DS. 3106.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	مخزن: mahzen	**Depo**, ambar, ardiye, **mahzen**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	mahta	Orman işletmesinde bazı doğal sınırlarla biribirinden ayrılıp numaralanan orman **bölüm**leri: *Yetmiş altıncı mahtadan tomruk geliyor.* DS. 3106.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	مقطع: maqta	**Bölüm**, kesit, hece, geçit, kısım, parça, pasaj, bölge, bölme, ayrım, bir şeyin kesildiği son kısım, kesim yeri, taraf.		
Derleme Sözlüğü	**mahta**mak	**Övmek**. DS. 3106.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	مدح: medh	**Övme**, övgü, methetme, takdir, iltifat.		
Derleme Sözlüğü	makat	Soğuğa engel olması için tavan arasına döşenen çamur sıva. DS. 3107.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	مقعد: maq'ad	Oturak, divan, sıra, yer, oturulacak yer, sedir.		
Derleme Sözlüğü	maksus	**Bile bile, isteyerek**: *Sen bunu maksus mu yaptın?* DS. 3107.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	مخصوص: maḫsûs	Özel, **mahsus**, özgü, **hususi**, has, belirli.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	malak	Eğri demir. Kapıları kapamak için arkalarına konulan ağaç **çengel**. DS. 3109.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	mığlâq :مِغلاق	Kilit, asma kilit, **kapama işinde kullanılan mekanizma**, kapak.		
Derleme Sözlüğü	**malak**lamak	Kapıyı **sürgülemek**. DS. 3109.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	mığlâq :مِغلاق	**Kilit**, asma kilit, kapama işinde kullanılan mekanizma, **kapak**.		
Derleme Sözlüğü	manar	**Yaylalarda peynir yapılan ve saklanan yer**. DS. 3116.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	mağâra :مغارة	**Mağara**, in.		
Derleme Sözlüğü	mangaş	**Cımbız**. DS. 3121.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	minqâş :منقاش	**Cımbız**, nakış fırçası, keski, işlemecilikte kullanılan kalem.		
Derleme Sözlüğü	manıt	Sersem, ahmak, **inatçı**. DS. 3123.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	mu'ânid :معاند	**İnatçı**, dikbaşlı, direnen, sabit fikirli.		
	anîd :عنيد			

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	manit	**İnatçı**. DS. 3123, 4586.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	mu'ânid :معاند anîd :عنيد	**İnatçı**, dikbaşlı, direnen, sabit fikirli.		
Derleme Sözlüğü	mankaş	**Cımbız**. DS. 3121.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	minqâş :منقاش	**Cımbız**, nakış fırçası, keski, işlemecilikte kullanılan kalem.		
Derleme Sözlüğü	marama	**Havlu**. Kadınların başlarına örttükleri dokuma **bez**. DS. 3127.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	محرمة: mahrame	Mendil, **bez**.		
Derleme Sözlüğü	marat	**Dert**. DS. 3128.	TAM	TAM
Arapça	marad :مرض	Hastalık, **rahatsızlık**, illet, kötülük.		
Derleme Sözlüğü	**marda**lı	**Hastalıklı**. DS. 3128.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	marad :مرض	**Hastalık**, rahatsızlık, illet, kötülük.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**marez**lemek	Karalamak. **Kusurlu saymak**. DS. 4586.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	مرض: marad	**Hastalık**, **rahatsızlık**, **illet**, kötülük.		
Derleme Sözlüğü	margama	**Havlu**. Kadınların başlarına örttükleri dokuma **bez**. DS. 3127.	ORTA	TAM
Arapça	محرمة: mahrame	Mendil, **bez**.		
Derleme Sözlüğü	marhama	Köy kadınlarının başlarına örttükleri havludan **örtü**. Yüz ve hamam **havlu**su. İpekli ya da keten, işlemeli **mendil**. **Peçete**. DS. 3129.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	محرمة: mahrame	**Mendil**, **bez.**		
Derleme Sözlüğü	mâsil	Olgunlaşmaya başlayan **meyve**. DS. 4587.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	محصول: mahsûl	**Ürün**, verim, kazanç, sonuç, mahsul, gelir, getiri.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	maslak	Kasaplık **hayvanların kesildiği yer**. DS. 3132.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	maslaḥ: مسلخ	Deri yüzülen yer, **mezbahane**, hayvan kesilen yer, kesimevi.		
Derleme Sözlüğü	maslak	Çeşmeye gelen **su yollarının** arasındaki kumluk. DS. 3132.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	maslak: مسلك	**Yol**, güzergâh, geçit, **kanal**, rota, dehliz, koridor, hat, oluk, ark, su yolu, tüp, boru, **akış yolu**, pasaj.		
Derleme Sözlüğü	**mariz**lemek	**Yaralamak**. DS. 4586.	TAM	GÜÇLÜ
Arapça	مريض: marîz / marîd	Hasta, rahatsız, hastalıklı, **sağlıksız**.		
Derleme Sözlüğü	matal	**Öykü, masal**. DS. 3135. **Masal**. DS. 4588.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	mesel: مثل	Atasözü, örnek, özdeyiş, misal, ibretlik **hikâye**, darbı mesel.		
Derleme Sözlüğü	matıf	**Bunak**. DS. 4588.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	ma'tûh: معتوه	Ahmak, **bunak**, manyak, aptal, geri zekâlı, çılgın.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**matıf**lamak	**Bunamak**. DS. 3136, 4588.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	معتوه: ma'tûh	Ahmak, **bunak**, manyak, aptal, geri zekâlı, çılgın.		
Derleme Sözlüğü	matuf	**Bunak**. DS. 3137.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	معتوه: ma'tûh	Ahmak, **bunak**, manyak, aptal, geri zekâlı, çılgın.		
Derleme Sözlüğü	**matuf**lamak	**Bunamak**. DS. 3137.	**TAM**	**TAM**
Arapça	معتوه: ma'tûh	Ahmak, **bunak**, manyak, aptal, geri zekâlı, çılgın.		
Derleme Sözlüğü	mayıl mayıl	**Üzgün üzgün bakmak.** Bel bel (bakmak için). DS. 3140.	**TAM**	**ORTA**
Arapça	مائل: mâil	**Eğik**, **meyilli**, **eğimli**, **yatık**, yatkın, eğri.		
Derleme Sözlüğü	**mayıl mayıl** bakmak	**Baygın baygın bakmak**. Gözleri açarak dikkatle bakmak. DS. 3140.	**TAM**	**ORTA**
Arapça	مائل: mâil	**Eğik**, **meyilli**, **eğimli**, **yatık**, yatkın, eğri.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	mazarat	**Özür**. DS. 3144.	**TAM**	**TAM**
Arapça	ma'zira :معذرة	**Özür**, mazaret, bahane, gerekçe.		
Derleme Sözlüğü	mazlak	Hamamın sıcak **su deposu**. DS. 3145.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	maslak :مسلك	Yol, güzergâh, geçit, kanal, rota, dehliz, koridor, hat, oluk, ark, **su yolu, tüp, boru**, akış yolu, pasaj.		
Derleme Sözlüğü	meccene	**Gereksiz, boş yere.** DS. 4589.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	مجانا: meccânen	Ücretsiz, **bedava**, **haybeden**, bedavadan, parasız.		
Derleme Sözlüğü	mefa	**Sevgi bağlılığı**. DS. 3149.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	وفاء: vefâ	**Bağlılık**, sadakat, vefa, söz tutma.		
Derleme Sözlüğü	mefat	**Ölüm**. DS. 3149.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	وفاة: vefat	**Ölüm**, vefat, ölme.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	mehek	**Deneme**: *Mehek taşı*. DS. 4590.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	mihakk :محك	Mihenk taşı, **deney, denek taşı**, ölçüt, kriter, kıstas, ayırıcı özellik.		
Derleme Sözlüğü	**meks**etmek	**Ertelemek**. DS. 4590.	TAM	TAM
Arapça	mekese :مكث	Yaşamak, oturmak, kalmak, **durmak, beklemek.**		
Derleme Sözlüğü	melef	**Yatak kılıfı.** DS. 3154.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	milhafe :ملحفة milhaf :ملحف	Örtü, battaniye, bir kıyafet olarak çarşaf, **yatak örtüsü olarak çarşaf.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	melefe	**Yatak ve yorgan çarşafı.** **Yastık yüzü.** Tandırda ısınmak için kullanılan çok büyük **yorgan**. Yüzü olmayan eski **yorgan**, mitil. Yatak ve minderin iç yüzü. DS. 3154. Yüzsüz, eski yorgan, mitil. **Yatak yüzü.** Genellikle ak **çarşaf**. DS. 4590.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	milhafe : ملحفة milhaf : ملحف	Örtü, **battaniye**, bir kıyafet olarak çarşaf, **yatak örtüsü olarak çarşaf**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	melhafe	**Yatak ve yorgan çarşafı.** **Yastık yüzü.** Tandırda ısınmak için kullanılan çok büyük **yorgan**. Yüzü olmayan eski **yorgan**, mitil. **Yorganın astarı**. Yatak ve minderin iç yüzü. Çok eskimiş giyim eşyası. DS. 3154.	**TAM**	**TAM**
Arapça	milhafe: ملحفة milhaf: ملحف	Örtü, **battaniye**, bir kıyafet olarak çarşaf, **yatak örtüsü olarak çarşaf**.		
Derleme Sözlüğü	**melhefe** iğnesi	**Yorgan** iğnesi. DS. 3157.	**TAM**	**TAM**
Arapça	milhafe: ملحفة milhaf: ملحف	Örtü, **battaniye**, bir kıyafet olarak çarşaf, yatak örtüsü olarak çarşaf.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	melıfe	**Yatak ve yorgan çarşafı.** **Yastık yüzü.** Tandırda ısınmak için kullanılan çok büyük **yorgan**. Yüzü olmayan eski **yorgan**, mitil. **Yorganın astarı.** Yatak ve minderin iç yüzü. Çok eskimiş giyim eşyası. DS. 3154.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ملحفة: milhafe ملحف: milhaf	Örtü, **battaniye**, bir kıyafet olarak çarşaf, **yatak örtüsü olarak çarşaf**.		
Derleme Sözlüğü	mellimet	**Bilgi**: *Hasangil döğüştü, muhtar hökmede mellimet vermedi.* DS. 3158.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	معلومات: ma'lûmât	**Malumat**, bilinen gerçekler, haberler, havadis.		
Derleme Sözlüğü	melyet	**Değer**: *Bir sepet otun melyeti nedir.* DS. 3158.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	مالية: mâliyet	**Maliyet, değer**, kıymet.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	menef	**Yastık yüzü.** **Yorganın iç yüzü**. Yüzsüz, eski **yorgan**, mitil. **Yatak yüzü.** Genellikle ak **çarşaf**. DS. 4590.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	milhafe :ملحفة milhaf :ملحف	Örtü, **battaniye**, bir kıyafet olarak çarşaf, **yatak örtüsü olarak çarşaf**.		
Derleme Sözlüğü	mennek	**Evlilik dışı** olan **çocuk**. DS. 3166.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	menyûk :منيوك	**Gayrımeşru ilişki**den **doğan**.		
Derleme Sözlüğü	**mennek**çi	**Yolsuz birleşmelere** aracılık eden (kimse). DS. 3166.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	menyûk :منيوك	**Gayrımeşru ilişki**den doğan.		
Derleme Sözlüğü	**mennik**çi	Çapkın erkek. DS. 3166.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	menyûk :منيوك	Gayrımeşru ilişkiden doğan.		
Derleme Sözlüğü	mentik	**Bölge**: *Tarlanın bazı mentikleri çok ekinlidir.* DS. 3165.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	mıntaqa :منطقة	Alan, semt, mevzi, yöre, bölge, **mekân, bölüm.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	merav	Bahçecilerin yazın kirayla tuttukları, **suyu bahçelere sırayla ve düzenle dağıtan kimse**. DS. 3165.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	muravvî :مُرَوِّي	Sulayan, **su dağıtan kimse.**		
Derleme Sözlüğü	merç	**Sulak**, bataklık **yer**. **Çayır**. DS. 3166.	**TAM**	**TAM**
Arapça	merc :مرج	**Otlak**, **çayır**, çimenlik, çayırlık, çimen, ot, mera, geniş yeşillik.		
Derleme Sözlüğü	mere	Yeni dikilen ve henüz üzüm vermeyen bağ. İşlenmemiş, sürülmemiş sert toprak. **Çayır, otlak.** DS. 3167.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	mer'â :مرعى	Mera, **çayır, otlak**, kır.		
Derleme Sözlüğü	meres	**Miras**. DS. 3168.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	mîrâs :ميراث	**Miras**.		
Derleme Sözlüğü	merese	**Mirasçılar**. DS. 3168.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	verese :ورثة	**Mirasçılar**, vârisler.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	meret	**Uğursuz, hayırsız, kötü, işe yaramaz, baş belası,** inatçı, ters, zayıf, hastalıklı. DS. 3168. **Uğursuz**. DS. 4592.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	marad :مرض	**Hastalık, rahatsızlık, illet,** kötülük, bozukluk, fesat.		
Derleme Sözlüğü	merre	Ekilmemiş **tarla, köy hayvanlarının otlağı.** DS. 4592.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	mer'â :مرعى	**Mera, çayır, otlak, kır.**		
Derleme Sözlüğü	mese	Havuç, turp vb. toprak altındaki sebzeleri çıkarmak için kullanılan **sivri uçlu, uzun demir**. DS. 3172.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	messâs :مساس	**Üvendire**.		
Derleme Sözlüğü	meses	Hayvanları dürtmekte kullanılan ucu demirli değnek, **üvendire**. DS. 3171.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	messâs :مساس	**Üvendire**.		
Derleme Sözlüğü	mesis	Hayvanları dürtmekte kullanılan ucu demirli değnek, **üvendire**. DS. 3171.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	messâs :مساس	**Üvendire**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	mesit	Su kıyısına, su önüne yapılan **set, bent.** DS. 3172.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	مسدّ: mesedd	**Set yeri.**		
Derleme Sözlüğü	**mesme**ye almak **mesmi**ye almak	**Dinlemek, önemli saymak.** DS. 3172.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	مسموع: mesmû	**Duyulabilen, işitilen**, duyulur, işitilebilir, duyulmuş.		
Derleme Sözlüğü	messes	Hayvanları dürtmekte kullanılan ucu demirli değnek, **üvendire**. DS. 3171.	**TAM**	**TAM**
Arapça	مساس: messâs	**Üvendire**.		
Derleme Sözlüğü	meşefe	**Peştamal**, başörtüsü. **Hamam havlusu.** DS. 3172.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	منشفة: minşefe	**Havlu, peşkir, peçete.**		
Derleme Sözlüğü	meşes	Hayvanları dürtmekte kullanılan ucu demirli değnek, **üvendire**. DS. 3171.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	مساس: messâs	**Üvendire**.		
Derleme Sözlüğü	meştele	**Fidanlık**, fidelik. DS. 3173.	**TAM**	**TAM**
Arapça	مشتلة: meştele	**Fidanlık.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	metel	**Öykü**, **masal**, masalların giriş bölümündeki koşuk, bilmece, atasözü, şiir, mersiye, şarkı, mani. DS. 3173, 3174. **Bilmece**. DS. 4593.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	مثل: mesel	Atasözü, örnek, özdeyiş, misal, ibretlik **hikâye**, **darbı mesel**.		
Derleme Sözlüğü	**metel**lemek	**Öykü okumak**. DS. 4593.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	مثل: mesel	Atasözü, örnek, özdeyiş, misal, ibretlik **hikâye**, **darbı mesel**.		
Derleme Sözlüğü	mezmele	Harman kaldırıldıktan sonra yerde kalan saman vb. **döküntü**. DS. 3177.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	مزبلة: mezbele	Çöplük, **çöp yığını**, gübre yığını, çöp tenekesi.		
Derleme Sözlüğü	mığal	Fidanın verdiği ilk **meyve**. DS. 3179	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	مغَل: mugall	Üretim, istihsal, insanların nesneleri sağlamak için doğal çevrelerini değiştirmeleri, **ürün**, doğadan elde edilen, üretilen yararlı şey, mahsul.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**mığal**a binmek	Bitki, ağaç **meyve** vermeye başlamak. DS. 3179.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	مغَل: mugall	Üretim, istihsal, insanların nesneleri sağlamak için doğal çevrelerini değiştirmeleri, **ürün**, doğadan elde edilen, üretilen yararlı şey, mahsul.		
Derleme Sözlüğü	mıhağat	İye, **sahip**: *Galemine, defderine mıhağat ol.* DS. 4594.	**ZAYIF**	**ORTA**
Arapça	مقيد: muqayyed	Bağlı, **sınırlı, kayıtlı**, tescilli, mecbur, kelepçeli.		
Derleme Sözlüğü	mıhara	Ocak, **baca**. DS. 3217. **Baca**. DS. 4599.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	بخار: buḥâr	**Buhar, duman.**		
Derleme Sözlüğü	mıhât	İye, **sahip**: *Galemine, defderine mıhağat ol.* DS. 4594.	**ZAYIF**	**ORTA**
Arapça	مقيد: muqayyed	Bağlı, **sınırlı, kayıtlı**, tescilli, mecbur, kelepçeli.		
Derleme Sözlüğü	mınzır	**Zarar vermeyi, kötülük yapmayı seven kimse**. DS. 3186.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	مضر: muzırr	Zararlı, tehlikeli, kötü, sağlıksız, **zarar veren.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	mırık	**Sevinç, mutluluk:** *Bugün mırığım yok.* DS. 3186.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	merah :مرح	**Neşe, şenlik, mutluluk, sevinçli olma**, eğlence, sevinç, şen olma, coşkunluk.		
Derleme Sözlüğü	mıskı	**Cimri**. DS. 3190.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	müseke :مسكة	**Cimri.**		
Derleme Sözlüğü	mısmar	Büyük, uzun **çivi**. DS. 4595.	**TAM**	**TAM**
Arapça	mismâr :مسمار	**Çivi**, vida, cıvata, pim.		
Derleme Sözlüğü	micrefe	Tahta **kar küreği.** DS. 3197.	**TAM**	**TAM**
Arapça	micrefe :مجرفة	Kazma, **kürek**, faraş, bel, çapa.		
Derleme Sözlüğü	mider	Hayvan koşularak **döndürülen değirmen**. Hayvan koşularak su çekilen kuyu dolabı. DS. 3197.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	medâr :مدار	Eksen, mihver, yörünge, devre, çevrim, **döngü**, dingil, aks, **çevresinde dönülen şey**, merkez.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	migal	Fidanın verdiği ilk **meyve**. DS. 3179	**ORTA**	**TAM**
Arapça	مغَل: mugall	Üretim, istihsal, insanların nesneleri sağlamak için doğal çevrelerini değiştirmeleri, **ürün**, doğadan elde edilen, üretilen yararlı şey, mahsul.		
Derleme Sözlüğü	mikle	**Tava**. DS. 3198.	**TAM**	**TAM**
Arapça	مقلاة: miqlât	**Tava**, uzun saplı yayvan kap, kızartma **tavası**.		
Derleme Sözlüğü	milak	Bir ipe **geçirilmiş ya da bağlanmış yemiş bağı**, hevenk. DS. 3198.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	معلق: mu'allaq	**Takılı**, **asılı**, asma, askıda, asılmış, sarkık.		
Derleme Sözlüğü	mobal	Vicdanı inciten iş, **günah**. 3097.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	وبال: vebâl	**Vebal, yük**, kötü son, şiddet, **sorumluluk**, kusur.		
Derleme Sözlüğü	mocur	**Göçmen**. DS. 3206.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	مهاجر: muhâcir	**Göçmen**, muhacir, göçebe.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	mohacır	**Göçmen**. DS. 3206.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	muhâcir :مهاجر	**Göçmen**, muhacir, göçebe.		
Derleme Sözlüğü	mohuh	Çok **eskimiş**. DS. 4598.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	mahh :محّ	**Eskimiş**, yıpranmış.		
Derleme Sözlüğü	moraycı	**İki yüzlü** kimse. DS. 4598.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	mürâi :مراء	**İki yüzlü**, riyakâr.		
Derleme Sözlüğü	mosra	**Örnek**. DS. 4598.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	mosra	Cetvel, **örnek**, numune, eşantiyon.		
Derleme Sözlüğü	mosura	**Örnek**. DS. 3211.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	mastara :مسطرة	Cetvel, **örnek**, numune, eşantiyon.		
Derleme Sözlüğü	**mosura**lık	**Örneklik**. DS. 3211.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	mastara :مسطرة	Cetvel, **örnek**, numune, **eşantiyon**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	möhgem	**Sağlam**. DS. 4599.	**TAM**	**TAM**
Arapça	محكم: muhkem	**Sağlam**, kusursuz, dayanıklı, eksiksiz.		
Derleme Sözlüğü	möhle	**Ara**, dinlenme. DS. 4599.	**TAM**	**TAM**
Arapça	مهلة: mühle	Süre, **mühlet**, vade, erteleme, ilave süre.		
Derleme Sözlüğü	möhteç	**Muhtaç**. DS. 4599.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	محتاج: muhtâc	**Muhtaç**, ihtiyaç sahibi, yoksun.		
Derleme Sözlüğü	möhübbet	**Bağlılık, dostluk.** DS. 4599.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	محبة: mahabbe	Aşk, sevgi, **dostluk, bağlılık,** muhabbet.		
Derleme Sözlüğü	mökgem	**Sağlam, dayanıklı.** DS. 3213.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	محكم: muhkem	**Sağlam**, kusursuz, **dayanıklı**, eksiksiz.		
erleme Sözlüğü	mökkem	**Sağlam, dayanıklı.** DS. 3213.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	محكم: muhkem	**Sağlam**, kusursuz, **dayanıklı**, eksiksiz.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	mölün	**Üzgün**. DS. 3214.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	melûl :ملول	Bıkmış, usanmış, **bezgin**.		
Derleme Sözlüğü	**mölün** olmak	**Üzgün** olmak. DS. 3214.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	melûl :ملول	Bıkmış, usanmış, **bezgin**.		
Derleme Sözlüğü	mugal	Döl: *Hayvan mugal vermedi.* **Ürün**. DS. 3216.	**TAM**	**TAM**
Arapça	mugall :مغَل	**Ürün**, üretim, istihsal, insanların nesneleri sağlamak için doğal çevrelerini değiştirmeleri, doğadan elde edilen, üretilen yararlı şey, mahsul.		
Derleme Sözlüğü	muğal	Sebze ekilen yer. Bağ ve bahçelerden alınan **ürün**. DS. 3216.	**TAM**	**TAM**
Arapça	mugall :مغَل	**Ürün**, üretim, istihsal, insanların nesneleri sağlamak için doğal çevrelerini değiştirmeleri, doğadan elde edilen, üretilen yararlı şey, mahsul.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	muğlu	Taş çıkarmakta kullanılan uzun demir, **kaldıraç**. DS. 3226.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	مخل: muḥl	**Kaldıraç**, manivela.		
Derleme Sözlüğü	muhara	Ocak, **baca**. DS. 3217. **Baca**. DS. 4599.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	بخار: buḥâr	**Buhar, duman.**		
Derleme Sözlüğü	muhare	Ocak, **baca**. Ocak kenarında yapılan raf. DS. 3217. **Baca**. DS. 4599.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	بخار: buḥâr	**Buhar, duman.**		
Derleme Sözlüğü	muharı	Ocak, **baca**. DS. 3217. **Baca**. DS. 4599.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	بخار: buḥâr	**Buhar, duman.**		
Derleme Sözlüğü	muhlu	Taş çıkarmakta kullanılan uzun demir, **kaldıraç**. DS. 3226.	**TAM**	**TAM**
Arapça	مخل: muḥl	**Kaldıraç**, manivela.		
Derleme Sözlüğü	muhul	**Kaldıraç**. DS. 3218.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	مخل: muḥl	**Kaldıraç**, manivela.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	muhuri	Ocak, **baca**. DS. 3217. **Baca**. DS. 4599.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	buḫâr : بخار	**Buhar, duman.**		
Derleme Sözlüğü	**mukaat** olmak	**Gözetmek**, **korumak**. DS. 4599.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	muqayyed :مقيد	Bağlı, sınırlı, **kayıtlı**, tescilli, mecbur, **kelepçeli**.		
Derleme Sözlüğü	munzur	**Zararlı** insan ya da hayvan, **baş belası.** DS. 3220.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	muzırr : مضر	**Zararlı**, tehlikeli, **kötü**, sağlıksız, zarar veren.		
Derleme Sözlüğü	musluk	Armağan olarak götürülen kesilmiş hayvan. **Kesilmiş**, **yüzülmüş**, temizlenmiş fakat bölünmemiş **hayvan** eti (koyun vb.). Ölürken kesilen hayvan eti. DS. 3222.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	maslûḫ: مسلوخ	Derisi **yüzülmüş**, derisi soyulmuş, yüzülmüş.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	musluk	Sebil. Kırlarda hayır sahiplerinin yaptırdığı su depoları, **su küpleri**. Çam ağacından yapılmış çeşme yalağı. DS. 3222, 3223.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	maslak :مسلك	Yol, güzergâh, geçit, **kanal**, rota, dehliz, koridor, hat, oluk, ark, **su yolu**, tüp, boru, akış yolu, pasaj.		
Derleme Sözlüğü	muşabak	**Pencere**, **pencere kafesi**, cumba. DS. 3224.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	şubbâk :شباك	**Pencere**, gişe, **panjur**, ızgara.		
Derleme Sözlüğü	mutaf	Kıldan dokunan bir çeşit **yaygı**. DS. 4600.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	mi'taf :معطف	Palto, pardesü, kaban, **örtü**.		
Derleme Sözlüğü	mutu	Arkadaş canlısı, **dost**. DS. 4600.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	muti :مطيع	İtaatkâr, boyun eğen, itaatli, **yumuşak başlı**, **söz dinler**, **uysal**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	muylu	Taş çıkarmakta kullanılan uzun demir, **kaldıraç**. DS. 3226.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	مخل: muḫl	**Kaldıraç**, manivela.		
Derleme Sözlüğü	mühari müheri	Ocak, **baca**. DS. 3217. **Baca**. DS. 4599.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	بخار: buḫâr	**Buhar, duman.**		
Derleme Sözlüğü	müşeveş	**Kuşkulu iş.** DS. 4601.	**TAM**	**TAM**
Arapça	مشوش: müşevveş	Karmakarışık, rahatsız edici, **karışık**, **allak bullak, açık olmayan**, **gizemli**, çapraşık, düzensiz.		
Derleme Sözlüğü	müzmahal	**İşe yaramaz duruma gelmiş.** **Yitme, yok olma**. DS. 4601.	**TAM**	**TAM**
Arapça	1. مضمحل: muzmahal 2. اضمحل: izmahalle	1. **Giderek kaybolan.** 2. Yok olmak, ortadan kaybolmak, perişan olmak, **yavaş yavaş erimek**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
N				
Derleme Sözlüğü	nabal	**Günah**. DS. 4602.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	وبال: vebâl	Vebal, yük, kötü son, akıbet, şiddet, fesat, **sorumluluk**, sertlik.		
Derleme Sözlüğü	nağlet	**Lanet.** DS. 3235.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	لعنة: la'net	**Lanet**, beddua, ilenç, lanetleme, küfür, bela.		
Derleme Sözlüğü	nalet	**Lanet.** DS. 3235.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	لعنة: la'net	**Lanet**, beddua, ilenç, lanetleme, küfür, bela.		
Derleme Sözlüğü	nalim	**Takunya**. DS. 3235.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	نعل: na'l	Ayakkabı, nal, **kundura**, nalın, taban, **sandalet**.		
Derleme Sözlüğü	nalin	**Nalın**. DS. 4603.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	نعل: na'l	Ayakkabı, nal, **kundura**, nalın, taban, **sandalet**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**natıf**lamak	**Bunamak**. DS. 4604.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	ma'tûh :معتوه	Ahmak, **bunak**, manyak, aptal, geri zekâlı, çılgın.		
Derleme Sözlüğü	nefa	**Besin, gıda**. DS. 4604.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	nef :نفع	**Menfaat, yarar, fayda**, çıkar, kâr, kazanç.		
Derleme Sözlüğü	nefle	**Boş yere, yararsız**. DS. 4604.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	nâfile :نافلة	**Nafile**, ganimet, fazladan yapılan iş, **faydasız söz**.		
Derleme Sözlüğü	nevil	**Renklilik, parlaklık**. DS. 4605.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	levn :لون	**Renk**, tür, boya, cins, renk tonu, hafif renk.		
Derleme Sözlüğü	nif	**Yarım**: "*Nif kilo şeker ver.*" DS. 3251.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	nısf :نصف	**Yarım**, yarı, buçuk, orta.		
Derleme Sözlüğü	nişara	**Kereste biçerken çıkan ince toz**. DS. 3252.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	nüşâra :نشارة	**Testere talaşı, bıçkı tozu.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	nizbet	**Kötü, işe yaramaz, zayıf**: *Bizim davarın dördü nizbetti.* DS. 3253.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	زبد: zebed	Köpük, cüruf, pislik, **posa, süprüntü, atık, artık, değersiz şey**.		
Derleme Sözlüğü	noksa	**Muska**. DS. 3254.	**ZAYIF**	**ORTA**
Arapça	نسخة: nüsḫa	Kopya, suret, örnek, **nüsha**.		
Derleme Sözlüğü	nokul	Her çeşit **şekerleme**. Mayalı hamurun içine ceviz, fındık, susam, üzüm konularak yapılan, şekerli ya da şekersiz bir çeşit çörek, lokum. DS. 3254.	**TAM**	**TAM**
Arapça	نقل: nuql	Badem şekeri, **şekerleme**, çerez, yemek dışında yenile kuruyemiş.		
Derleme Sözlüğü	nuska	**Muska**. DS. 3254.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	نسخة: nüsḫa	Kopya, suret, örnek, **nüsha**.		
Derleme Sözlüğü	nusubet	**Yıkım**. DS. 3256.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	مصيبة: musîbet	Afet, bela, felaket, musibet, facia, **yıkım**, fecaat, sıkıntı.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	nüsübet	**Kötü**: *Ne müsübet adamsın.* DS. 3258.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	musîbet :مصيبة	Afet, bela, **felaket**, **musibet**, facia, yıkım, fecaat, sıkıntı.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Ö				
Derleme Sözlüğü	öcbe	**Bilgiçlik taslayan**, her şeye karışan. DS. 3307. Şımarık, **kendini beğenmiş**. DS. 4620.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	عجب: 'ucb	Gurur, gururlanma, **kendini beğenmişlik**, **kibir, kibirlilik**, kendini beğenmede aşırıya kaçma.		
Derleme Sözlüğü	öçbe	**Bilgiçlik taslayan,** her şeye karışan. DS. 3307. **Kendini beğenmiş,** şımarık. DS. 3309. Şımarık, **kendini beğenmiş**. DS. 4620.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	عجب: 'ucb	Gurur, gururlanma, **kendini beğenmişlik**, **kibir, kibirlilik**, kendini beğenmede aşırıya kaçma.		
Derleme Sözlüğü	öçceten	**Birdenbire**. DS. 3309.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	فجأةً: fec'eten	Aniden, ansızın, birden, ani olarak, **birdenbire**, beklenmedik bir anda.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	öjbe	Şımarık, **kendini beğenmiş**. DS. 4620.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	‘ucb :عجب	Gurur, gururlanma, **kendini beğenmişlik**, **kibir**, **kibirlilik**, kendini beğenmede aşırıya kaçma.		
Derleme Sözlüğü	ölbe	Süt, yoğurt, koymaya yarayan küçük tahta **kova**, külek. Tahta **kutu**. **Buğday ölçeği**. DS. 3328, 3329.	TAM	TAM
Arapça	‘ulbe :علبة	**Kutu, paket, ambalaj.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
P				
Derleme Sözlüğü	pahal	**Cimri**. **Bencil**, kıskanç. DS. 3379. Kıskanç. Kinci. Kötü yürekli. Aksi, ters. Engel. Tembel, üşengeç. **Cimri**. DS. 4633.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	baḫîl :بخيل	**Cimri**, **pinti**, elisıkı.		
Derleme Sözlüğü	**pahal**lık	**Cimrilik**. DS. 3380.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	baḫîl :بخيل	**Cimri**, **pinti**, elisıkı.		
Derleme Sözlüğü	pahıl pağıl	**Cimri**. **Bencil**, kıskanç. DS. 3379. Kıskanç. Kinci. Kötü yürekli. Aksi, ters. Engel. Tembel, üşengeç. **Cimri**. DS. 4633.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	baḫîl :بخيل	**Cimri**, **pinti**, elisıkı.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	palut palıt	Çınar, **meşe vb. ağaçların meyvesi**, **pelit**. DS. 3386.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	بلوط: bellût	**Meşe ağacı, meşe palamudu**.		
Derleme Sözlüğü	panadura	**Domates**. DS. 3389.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	بندورة: benedûra	**Domates**.		
Derleme Sözlüğü	partın	**Karın**, çok şişkin karın, iş-kembe. DS. 3401.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	بطن: batn	**Karın**, batın, iç, rahim, derinlik, iç kısım, göbek.		
Derleme Sözlüğü	pehlül	**Aptal**, **deli**, sersem. DS. 3420.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	بهلول: buhlûl	**Soytarı**, palyaço, maskara.		
Derleme Sözlüğü	perese	**Fide**: *Pereseler yetişti*. Sebze fidesi ekilen yer, **fidelik**. DS. 3429.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	غريسة: garîse	Fidan, filiz, **fide**.		
Derleme Sözlüğü	perik	**Civciv**. DS. 3430.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	فرخ: ferḫ	**Civciv**, filiz, yavru, sürgün.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	pilit	Çınar, meşe vb. ağaçların meyvesi, pelit. DS. 3386.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	bellût : بلوط	**Meşe ağacı, meşe palamudu**.		
Derleme Sözlüğü	puharı	**Baca**. DS. 6554.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	buḫar : بخار	**Buhar**, **duman**, buğu.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
R				
Derleme Sözlüğü	reçme	**Mahmuz.** DS. 3506.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	raşme :رشمة	Gümüş vb. ile süslü **yular,** atın **yular**ında bir parça, başlık.		
Derleme Sözlüğü	reşme	Hayvanın **başlığı**, **yuları** ve gemi. DS. 3506.	TAM	TAM
Arapça	raşme :رشمة	Gümüş vb. ile süslü **yular,** atın **yular**ında bir parça, başlık.		
Derleme Sözlüğü	rusum	**Vergi**. DS. 4658.	TAM	TAM
Arapça	rusûm :رسوم	**Vergi**, ücret, aidat, üyelik aidatı, harç.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
S				
Derleme Sözlüğü	saan	İçinde yemek yenen bakır **sahan**. DS. 4659.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	صحن: sahn	**Tabak**, avlu, plak, **sahan**, düzlem, küçük tabak.		
Derleme Sözlüğü	sabı	Bir yaşından küçük **çocuk**, **bebek**. DS. 3507.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	صبي: sabi	Erkek **çocuk**, çırak, çömez, çocukcağız.		
Derleme Sözlüğü	**sabı** balık	**Çoluk çocuk**. DS. 3507.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	صبي: sabi	Erkek **çocuk**, çırak, çömez, çocukcağız.		
Derleme Sözlüğü	**sabı** çocuk	Aklı ermeyen küçük **çocuk**. Yeni doğmuş **bebek**. DS. 4659.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	صبي: sabi	Erkek **çocuk**, çırak, çömez, çocukcağız.		
Derleme Sözlüğü	sabi	Aklı ermeyen küçük **çocuk**. Yeni doğmuş **bebek**. DS. 4659.	TAM	TAM
Arapça	صبي: sabi	Erkek **çocuk**, çırak, çömez, çocukcağız.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	sabu	Aklı ermeyen küçük **çocuk**. Yeni doğmuş **bebek**. DS. 4659.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	sabi :صبي	Erkek **çocuk**, çırak, çömez, çocukcağız.		
Derleme Sözlüğü	sacır	**Birkaç ırmağın birleştiği yer**. DS. 3508.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	sâcir :ساجر	Her şeyi yutan **sel**.		
Derleme Sözlüğü	sadeç sadıç	Yakın, candan **arkadaş**. DS. 3511. Yakın **arkadaş**. Düğünde geline ya da güveye yol gösteren, önderlik eden. DS. 4661.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	sadîq :صديق	**Arkadaş**, dost, ahbap, yaren.		
Derleme Sözlüğü	saduç sağdıç	Yakın **arkadaş**. Düğünde geline ya da güveye yol gösteren, önderlik eden. DS. 4661.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	sadîq :صديق	**Arkadaş**, dost, ahbap, yaren.		
Derleme Sözlüğü	sağın	İçinde yemek yenen bakır **sahan**. DS. 4659.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	sahn :صحن	**Tabak**, avlu, plak, **sahan**, düzlem, küçük tabak.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	sah	**Uyanık**. Uykusu hafif. Duygulu. DS. 4662.	**TAM**	**TAM**
Arapça	sâh :صاح	(Hava) açık, **uyanık**, ayık, uyanmış, sarhoş olmayan, güneşli, bilinçli, bilinci yerinde, şuuru açık.		
Derleme Sözlüğü	sah	**Gerçekten**, **sahi**. DS. 4678.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	sahîh :صحيح	Doğru, hatasız, tam, sağlıklı, geçerli, **hakiki**, **gerçek**, sağlam, bütün.		
Derleme Sözlüğü	sahın	İçinde yemek yenen bakır **sahan**. DS. 4659.	**TAM**	**TAM**
Arapça	sahn :صحن	**Tabak**, avlu, plak, **sahan**, düzlem, küçük tabak.		
Derleme Sözlüğü	sak	**Uyanık**. Uykusu hafif. Duygulu. DS. 4662.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	sâh :صاح	(Hava) açık, **uyanık**, ayık, uyanmış, sarhoş olmayan, güneşli, bilinçli, bilinci yerinde, şuuru açık.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**sak** durmak	**Uyanık**, tetikte durmak. DS. 4663.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	sâh : صاح	(Hava) açık, **uyanık**, ayık, uyanmış, sarhoş olmayan, güneşli, bilinçli, bilinci yerinde, şuuru açık.		
Derleme Sözlüğü	**sak** turmak	**Uyanık durmak**. DS. 4664.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	sâh : صاح	(Hava) açık, **uyanık**, ayık, uyanmış, sarhoş olmayan, güneşli, **bilinçli, bilinci yerinde, şuuru açık**.		
Derleme Sözlüğü	**sakamet**li	**Uğursuz**. DS. 3517.	**TAM**	**ORTA**
Arapça	1. سقم : seqam 2. سقامة : seqâmet	1. **Hastalık, cılızlık.** 2. Zayıflık.		
Derleme Sözlüğü	**sakamet**li**k**	Dokunca, **zarar**: *Çocuk bir sakametlik yaptı.* DS. 4663.	**TAM**	**ORTA**
Arapça	1. سقم : seqam 2. سقامة : seqâmet	1. **Hastalık, cılızlık.** 2. Zayıflık.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**salamat** galmak	**Hoşça kalmak**. DS. 4665.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	selâmet :سلامة	Güvenlik, emniyet, başarı, **selamet, esenlik, sağlık, sıhhat, iyilik**, kazadan beladan uzak olma.		
Derleme Sözlüğü	sallağ	**Kasap çırağı**. DS. 4666.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	sellâḥ :سلاخ	**Kasap**, deri yüzen, deri yüzücü.		
Derleme Sözlüğü	sallak	**Kasap çırağı**. Kasapların hayvanlarını kesen adam. DS. 3526.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	sellâḥ :سلاخ	**Kasap**, deri yüzen, deri yüzücü.		
Derleme Sözlüğü	**sallak**hane	**Hayvan kesilen yer**. DS. 4666.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	sellâḥ :سلاخ	**Kasap**, deri yüzen, deri yüzücü.		
Derleme Sözlüğü	samaç samağ	Güveyi için yapılan **şenlik**. DS. 3530.	**ZAYIF**	**ORTA**
Arapça	semâḥ :سماح	Bahşetmek, ihsan etmek, bağışlamak, vermek, ruhsat vermek, müsaade etmek, izin vermek, iyilik yapmak, **cömertlik göstermek**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	samah	Çalgılı, **yemekli eğlence**. DS. 3530.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	سماح: semâh	Bahşetmek, ihsan etmek, bağışlamak, vermek, ruhsat vermek, müsaade etmek, izin vermek, iyilik yapmak, **cömertlik göstermek**.		
Derleme Sözlüğü	samak	Çalgılı, **yemekli eğlence**. DS. 3530.	**ZAYIF**	**ORTA**
Arapça	سماح: semâh	Bahşetmek, ihsan etmek, bağışlamak, vermek, ruhsat vermek, müsaade etmek, izin vermek, iyilik yapmak, **cömertlik göstermek**.		
Derleme Sözlüğü	**samıra**mak	Sayıklamak, **uykuda söylenmek**. DS. 3532.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	سمر: semer	**Gece sohbeti**, gece muhabbeti.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**samır**damak **samır**danmak	**Uyku ya da hastalık nedeniyle söylenmek**, sayıklamak. Anlamsız konuşmak, saçmalamak. DS. 3532. **Uyurken anlaşılmaz söyler söylemek**, sayıklamak. DS. 4668.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	سمر : semer	**Gece sohbeti**, gece muhabbeti.		
Derleme Sözlüğü	samıt	**Tat**. Deli. DS. 4668.	**TAM**	**TAM**
Arapça	صامت: sâmit	**Sessiz, suskun, sakin, durgun**, gürültüsüz, **konuşmayan**, susan, ses çıkarmayan.		
Derleme Sözlüğü	**samıt**mak	Surat asmak. **Düşünceli, üzgün durmak.** DS. 3533. Üzgün ve düşünceli olmak, somurtmak. DS. 4668.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	صامت: sâmit	**Sessiz, suskun, sakin, durgun**, gürültüsüz, konuşmayan, susan, ses çıkarmayan.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**samra**mak	**Uyku ya da hastalık nedeniyle söylenmek**, sayıklamak. Anlamsız konuşmak, saçmalamak. DS. 3532. **Uyurken anlaşılmaz söyler söylemek**, sayıklamak. DS. 4668.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	سمر : semer	**Gece sohbeti**, gece muhabbeti.		
Derleme Sözlüğü	**samra**nmak **samur**danmak **samur**mak	**Uyku ya da hastalık nedeniyle söylenmek**, sayıklamak. Anlamsız konuşmak, saçmalamak. DS. 3532.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	سمر : semer	**Gece sohbeti**, gece muhabbeti.		
Derleme Sözlüğü	sân	İçinde yemek yenen bakır **sahan**. DS. 4659.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	صحن : sahn	**Tabak**, avlu, plak, **sahan**, düzlem, küçük tabak.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	satıl	Kulplu su kabı, bakraç, **kova**. Berberlerin baş yıkamakta kullandıkları altı musluklu, zincirle tavana asılan **su kabı**. Su ısıtmaya yarayan kulpsuz, bakır **su kabı**. **Kevgir**. Bahçe sulamaya yarayan süzgeçli **kova**. Leğen. Derin, büyük kapaklı, bakır **sahan**. DS. 3647. Kulplu bakır **kova**. Süzgeç, **kevgir**. DS. 4698.	**TAM**	**TAM**
Arapça	satl : سطل	**Kova**, gerdel, süt vb. şeyler koymaya yarayan deri **kap**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	satır	Kulplu su kabı, bakraç, **kova**. Berberlerin baş yıkamakta kullandıkları altı musluklu, zincirle tavana asılan **su kabı**. Su ısıtmaya yarayan kulpsuz, bakır **su kabı**. **Kevgir**. Bahçe sulamaya yarayan süzgeçli **kova**. Leğen. Derin, büyük kapaklı, bakır **sahan**. DS. 3647. Kulplu bakır **kova**. Süzgeç, **kevgir**. DS. 4698. Bakır su **kovası**. DS. 4673.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	satl : سطل	**Kova**, gerdel, süt vb. şeyler koymaya yarayan deri **kap**.		
Derleme Sözlüğü	**say**etmek	**Çalışmak**: *Sayet işte; Allah adamı aj bırakmaz*. DS. 4676.	**TAM**	**TAM**
Arapça	sa'y : سعي	Çaba, gayret, koşu, emek, **çalışma**, **girişim**, **teşebbüs**, emek vermek.		
Derleme Sözlüğü	sayı	**Doğru**, **sahi**. DS. 4676.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	sahîh : صحيح	**Doğru**, hatasız, tam, sağlıklı, geçerli, **hakiki**, **gerçek**, sağlam, bütün.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**sayılcı**	**Dilenci**. DS. 4676.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	sâil : سائل	**Dilenci**, soruşturmacı, soru soran, akıcı, dilekçe veren.		
Derleme Sözlüğü	sefen	**Yanlışlıkla**. DS. 4677.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	sehven : سهوا	**Yanlışlıkla**, dalgınlıkla, sehven, unutarak, kasıtsız bir şekilde.		
Derleme Sözlüğü	seh	**Gerçekten**, **sahi**. DS. 4678.	ORTA	TAM
Arapça	sahîh : صحيح	**Doğru**, hatasız, tam, sağlıklı, geçerli, **hakiki**, **gerçek**, sağlam, bütün.		
Derleme Sözlüğü	sehem	**Pay**. DS. 4678.	TAM	TAM
Arapça	sehm : سهم	Ok, hisse, **pay**, parça, bölüm.		
Derleme Sözlüğü	sehen	Bakır **tabak**, **sahan**. DS. 3567.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	sahn : صحن	**Tabak**, avlu, plak, **sahan**, düzlem, küçük tabak.		
Derleme Sözlüğü	sehil	Sıcak iklim. Sıcak iklimli yerler, **sahil**. DS. 4678.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	sâhil : ساحل	**Sahil**, plaj, deniz kıyısı, kıyı.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	sehil	**Sıcak yerler**: *Bu sene yaylaya göçmedi. Sehilde kaldı.* **Ilıman**, kuytu, gölgelik yerler. DS. 3567.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	sâhil : ساحل	**Sahil**, plaj, deniz kıyısı, kıyı.		
Derleme Sözlüğü	sehim	**Pay**. DS. 4678.	TAM	TAM
Arapça	sehm : سهم	Ok, hisse, **pay**, parça, bölüm.		
Derleme Sözlüğü	**seh**lik	**Dalgınlık**. DS. 4678.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	sehv : سهو	Gaflet, unutkanlık, **dalgınlık**, dikkatsizlik, ihmalkârlık.		
Derleme Sözlüğü	**sekit**memek	**Ara vermemek**: *Yağmur sekitmeden yağıyor.* DS. 4679.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	sekete : سكت	Susmak, ses çıkarmamak, vermemek, **sessizleşmek**, **sakinleşmek**.		
Derleme Sözlüğü	sekte	**Kusur, özür.** DS. 3573.	TAM	TAM
Arapça	saqta : سقطة	Düşme, hata, **yanlış**, **kusur**, sürçme, düşüş.		
Derleme Sözlüğü	sela	Saman taşımaya yarayan telden yapılmış **sepet**. DS. 3573.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	selle : سلة	**Sepet**, sele, kova.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	semah	**Düğün yemeği**, şölen. DS. 3578.	**TAM**	**ORTA**
Arapça	semâh :سماح	Bahşetmek, ihsan etmek, bağışlamak, vermek, ruhsat vermek, müsaade etmek, izin vermek, iyilik yapmak, **cömertlik göstermek**.		
Derleme Sözlüğü	semir	**Şişman**: *Bizim inek semir.* DS. 4682.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	semîn :سمين	**Şişman**, semiz, tombul, besili, dolgun, etli.		
Derleme Sözlüğü	**semir**ik	**Şişmanlamış**, semirmiş. DS. 4682.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	semîn :سمين	**Şişman**, semiz, tombul, **besili**, dolgun, etli.		
Derleme Sözlüğü	**semri**mek	**Gelişmek**. DS. 4682.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	semîn :سمين	**Şişman**, semiz, tombul, besili, dolgun, etli.		
Derleme Sözlüğü	**semür**mek	Beslenmek, **gelişmek, büyümek**. DS. 4682.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	semîn :سمين	**Şişman**, semiz, tombul, **besili**, dolgun, etli.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**seppe**tmek	**Söverek yermek.** DS. 3585.	**TAM**	**TAM**
Arapça	sebbe :سب	**Sövmek**, beddua etmek, küfretmek, lanet etmek, **sövüp saymak**.		
Derleme Sözlüğü	setil	Kulplu su kabı, bakraç, **kova**. Su ısıtmaya yarayan kulpsuz, bakır **su kabı**. **Kevgir**. Bahçe sulamaya yarayan süzgeçli **kova**. Leğen. Derin, büyük kapaklı, bakır **sahan**. DS. 3647. Kulplu bakır **kova**. Süzgeç, **kevgir**. DS. 4698.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	satl :سطل	**Kova**, gerdel, süt vb. şeyler koymaya yarayan deri **kap**.		
Derleme Sözlüğü	sevahil	**Sıcak yerler**: *Bu sene yaylaya göçmedi. Sehilde kaldı.* **Ilıman**, kuytu, gölgelik yerler. DS. 3567.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	sevâhil :سواحل	**Sahil**, plaj, deniz kıyısı, kıyı.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	seve	Kapı, **pencere pervazı**. DS. 4685.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	صفة: suffe	**Pervaz**, silme, raf, kulübe.		
Derleme Sözlüğü	seyil	Sıcak iklim. Sıcak iklimli yerler, **sahil**. DS. 4678.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	ساحل: sâhil	**Sahil**, plaj, deniz kıyısı, kıyı.		
Derleme Sözlüğü	seyil	Kuytu, **ılık yer**: *Kışın seyile, yazın yaylaya göçerler.* DS. 3595.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	1. سهل: sehl 2. ساحل: sâhil	1. Kolay, basit, düz, ova, düzgün, düz arazi, düzlük. 2. **Sahil**, plaj, **deniz kıyısı**, kıyı.		
Derleme Sözlüğü	sırgat sırkat	Sayımı yapılmayan insan ya da hayvan. DS. 3617. **Kaçırma, gizleme**. **Sayımdan kaçırılan hayvan**. DS. 4691.	**TAM**	**TAM**
Arapça	سرقة: sirqat	**Hırsızlık, çalma**, yağma, talan, **aşırmak**, araklamak, soygun.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	**KELİME**	**ANLAMI**	**TELAFFUZ**	**ANLAM**
Derleme Sözlüğü	sırsır	**Ağustosböceği**. DS. 3618.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	sarsâr :صرصار sursur :صرصر	**Cırcır böceği**, hamamböceği.		
Derleme Sözlüğü	sıtara	Giyim kuşam, kılık. DS. 3620. Biçim, görünüş. Giysi, giyim. **Cibinlik**. DS. 4692.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	sitâra :ستارة	Perde, örtü, paravan, **güneşlik**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	sıtıl	Kulplu su kabı, bakraç, **kova**. Berberlerin baş yıkamakta kullandıkları altı musluklu, zincirle tavana asılan **su kabı**. Su ısıtmaya yarayan kulpsuz, bakır **su kabı**. **Kevgir**. **Testi**. Bahçe sulamaya yarayan süzgeçli **kova**. Leğen. Derin, büyük kapaklı, bakır **sahan**. DS. 3647. Kulplu bakır **kova**. Süzgeç, **kevgir**. DS. 4698.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	satl : سطل	**Kova**, gerdel, süt vb. şeyler koymaya yarayan deri **kap**.		
Derleme Sözlüğü	**sıtır** bezi	Ölü yıkanırken örtülmesi gereken yerlerine kullanılan **bez**. DS. 3621.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	sitr : ستر	**Örtü**, **perde**, **siper**, paravan.		
Derleme Sözlüğü	**sıtra**sız	**Örtüsüz**. DS. 3621.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	sitr : ستر	**Örtü**, **perde**, **siper**, paravan.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	sıyhal sıyhıl	Düz, parlak, **cilalı**. DS. 3626.	ORTA	GÜÇLÜ
Arapça	sayqale :صيقل	**Parlatmak**, cilalamak, cila vurmak.		
Derleme Sözlüğü	**sıykal**lamak	Parlatmak, düzeltmek, **cilalamak**: *Usta şu çamurun yüzünü sıykalla bakayım*. DS. 3626.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	sayqale :صيقل	**Parlatmak**, cilalamak, cila vurmak.		
Derleme Sözlüğü	sıykıl	Düz, parlak, **cilalı**. DS. 3626.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	sayqale :صيقل	**Parlatmak**, cilalamak, cila vurmak.		
Derleme Sözlüğü	sibil	**Çöp, süprüntü**. DS. 3629.	ORTA	TAM
Arapça	zübâle :زبالة	**Çöp**, çer çöp, **süprüntü**, atık, pis ve değersiz şey, kullanılmaz, atılmış.		
Derleme Sözlüğü	**sibil**lih	**Gübrelik, çöplük**, hurdalık. DS. 3629.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	zibl :زبل	**Gübre**, kemre, hayvan tersi, hayvan tersi ve saman karışımı.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	siddi	Evlenmiş **kadın**. DS. 4695.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	sitt :ست	**Bayan.**		
Derleme Sözlüğü	siğeç	Tarla ve bağ çevresine dikilen çalı vb. **çit**. Bahçe ve bağ çevresine dikilen söğüt, kavak gibi meyvesiz ağaçlar. DS. 3650.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	siyâc :سياج	**Çit**, parmaklık, engel, kalkan, tahta perde, tel örgü, ihata duvarı, bahçe, bostan gibi yerlerin çevresine dikilen engel, çeper, çit duvarı, sundurma.		
Derleme Sözlüğü	sihil	**Kıyı**, yalı. DS. 3632.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	sâhil :ساحل	Sahil, plaj, deniz kıyısı, **kıyı**.		
Derleme Sözlüğü	sille	**Baklagillerden** burçağa benzer **bir bitki**. DS. 3635.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	bisille :بسلة	**Bezelye.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	simah	**Düğün eğlencesi** yapılan yer. DS. 3636.	GÜÇLÜ	ORTA
Arapça	semâh :سماح	Bahşetmek, ihsan etmek, bağışlamak, vermek, ruhsat vermek, müsaade etmek, izin vermek, iyilik yapmak, **cömertlik göstermek**.		
Derleme Sözlüğü	sirgat	**Sayımı yapılmayan** insan ya da hayvan. DS. 3617.	TAM	GÜÇLÜ
Arapça	sirqat :سرقة	**Hırsızlık, çalma**, yağma, talan, **aşırmak**, araklamak, soygun.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	sitil	Kulplu su kabı, bakraç, **kova**. Berberlerin baş yıkamakta kullandıkları altı musluklu, zincirle tavana asılan **su kabı**. Su ısıtmaya yarayan kulpsuz, bakır **su kabı**. **Kevgir**. Bahçe sulamaya yarayan süzgeçli **kova**. Leğen. Derin, büyük kapaklı, bakır **sahan**. DS. 3647. Kulplu bakır **kova**. Süzgeç, **kevgir**. DS. 4698.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	satl : سطل	**Kova**, gerdel, süt vb. şeyler koymaya yarayan deri **kap**.		
Derleme Sözlüğü	sitil	**Fide**, fidan. DS. 3647. **Fide**. DS. 4698.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	şitl : شتل	Sökülüp dikilecek kadar olgunlaşmamış **fide**, fidan, bağ çubuğu, ağaçtan kesilip dikilen dal.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**sitil**lemek	**Fide** dikmek. DS. 3647.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	şitl :شتل	Sökülüp dikilecek kadar olgunlaşmamış **fide**, fidan, bağ çubuğu, ağaçtan kesilip dikilen dal.		
Derleme Sözlüğü	sitti	**Teyze**. **Hala**. **Yenge**. **Hanım**, **hatun** anlamında çağırma ünlemi. **Abla**. DS. 3647, 3648.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	sitt :ست	**Bayan.**		
Derleme Sözlüğü	sival	**Soru**. DS. 3648.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	suâl :سؤال	**Soru**, talep, istek, sorgu.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	siyec siyeç	Tarla ve bağ çevresine dikilen çalı vb. **çit**. Bahçe ve bağ çevresine dikilen söğüt, kavak gibi meyvesiz ağaçlar. DS. 3650.	**TAM**	**TAM**
Arapça	siyâc : سياج	**Çit**, parmaklık, engel, kalkan, tahta perde, tel örgü, ihata duvarı, bahçe, bostan gibi yerlerin çevresine dikilen engel, çeper, çit duvarı, sundurma.		
Derleme Sözlüğü	siyenç	Tarla ve bağ çevresine dikilen çalı vb. **çit**. Bahçe ve bağ çevresine dikilen söğüt, kavak gibi meyvesiz ağaçlar. DS. 3650.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	siyâc : سياج	**Çit**, parmaklık, engel, kalkan, tahta perde, tel örgü, ihata duvarı, bahçe, bostan gibi yerlerin çevresine dikilen engel, çeper, çit duvarı.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	siyeş	**Dikenlik**. DS. 3651.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	siyâc : سياج	**Çit**, **parmaklık**, engel, kalkan, tahta perde, tel örgü, ihata duvarı, bahçe, bostan gibi yerlerin çevresine dikilen engel, çit duvarı.		
Derleme Sözlüğü	siyiş	**Duvar**. DS. 3652.	ORTA	TAM
Arapça	siyâc : سياج	**Çit**, parmaklık, engel, kalkan, tahta perde, tel örgü, ihata duvarı, bahçe, bostan gibi yerlerin çevresine dikilen engel, çeper, **çit duvarı**.		
Derleme Sözlüğü	sokranmak	**Homurdanmak, söylenmek**. DS. 4701.	ORTA	ORTA
Arapça	sekira : سكر	**Sarhoş olmak,**		
Derleme Sözlüğü	**sokur**dama **sokur**danmak	**Homurdanmak, söylenmek**. DS. 4701.	ORTA	ORTA
Arapça	sekira : سكر	**Sarhoş olmak,**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	somat	Şölen, **düğün sofrası**. Sofra altına serilen **örtü**. DS. 3662. Ekmek sarılan **bohça**. Yemek verme, şölen. DS. 4702.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	simât :سماط	**Sofra**, yemek masası, öğün, **örtü**.		
Derleme Sözlüğü	somut	**Susma**: "*Sana somut düştü.*" DS. 3663.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	sumût :صموت	**Susma**, sükût, sessizlik.		
Derleme Sözlüğü	sökem	**Öksürük.** DS. 4705. **Soğuk algınlığı**. DS. 4710.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	zükâm :زكام	Nezle, **üşütme, soğuk algınlığı**, grip, soğuk alma.		
Derleme Sözlüğü	sökkem	**Öksürük**. DS. 4705.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	zükâm :زكام	Nezle, **üşütme, soğuk algınlığı**, grip, soğuk alma.		
Derleme Sözlüğü	söve	Eşik. **Kapının iki yanına dik konulan ağaçlar (yapıda).** **Köşe başı.** DS. 4706.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	suffe :صفة	**Pervaz**, silme, raf, kulübe.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	sukkam	**Nezle**: *Soğuktan sukkam oldum*. DS. 3690.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	زكام: zükâm	**Nezle**, üşütme, soğuk algınlığı, grip, soğuk alma.		
Derleme Sözlüğü	sullum	**Merdiven**. DS. 3691.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	سلم: süllem	**Merdiven, basamak**, araç, alet.		
Derleme Sözlüğü	sumat	Sofra altına serilen döt köşe **bez**, **sofra bezi**. DS. 3694. Kilim. DS. 4708.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	سماط: simât	**Sofra**, yemek masası, öğün, **örtü**.		
Derleme Sözlüğü	**sumatını** sümürmek	Birinin **sofra**sındaki yemekleri silip süpürerek yemek: *Ne olmuş evinize geldiysem! Sumatınızı sümürmedim ya!* DS. 3694.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	سماط: simât	**Sofra**, yemek masası, öğün, **örtü**.		
Derleme Sözlüğü	surat	**Fotoğraf, resim.** DS. 4709.	**TAM**	**TAM**
Arapça	صورة: sûrat	**Fotoğraf, resim**, suret.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	suval	**Soru**. DS. 3702.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	suâl :سؤال	**Soru**, talep, istek, sorgu.		
Derleme Sözlüğü	sükkem	**Öksürük.** DS. 4705. **Soğuk algınlığı**. DS. 4710.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	zükâm :زكام	Nezle, **üşütme**, **soğuk algınlığı**, grip, soğuk alma.		
Derleme Sözlüğü	sükür	Balıkçıların nehirde yaptıkları **set**. DS. 3707.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	sikr :سكر	Su akış yönünü değiştiren geçici **set**, tıpa, tapa, vana.		
Derleme Sözlüğü	süllüm	**Merdiven**. DS. 3708.	**TAM**	**TAM**
Arapça	süllem :سلم	**Merdiven**, **basamak**, araç, alet.		
Derleme Sözlüğü	sülum sülüm	**Merdiven**. DS. 3708.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	süllem :سلم	**Merdiven**, **basamak**, araç, alet.		
Derleme Sözlüğü	sümün	**Dört kilogramlık tahıl ölçeği.** DS. 4712.	**TAM**	**ORTA**
Arapça	sümün :ثمن	**Sekizde bir.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	sürbe	Sayısız, çok. DS. 4713.	TAM	GÜÇLÜ
Arapça	sürbe :سربة	**Sürü**, yığın, **küme**, kalabalık, hayvan sürüsü, insan yığını.		
Derleme Sözlüğü	süret	**Fotoğraf, resim.** DS. 4709.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	sûrat :صورة	**Fotoğraf, resim**, suret.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Ş				
Derleme Sözlüğü	şadak	**Boşboğaz, geveze.** DS. 3732.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	أشدق: eşdaq	**Geniş ağızlı, ağzı büyük.**		
Derleme Sözlüğü	şahat	**Tanık**. DS. 3734.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	شاهد: şâhid	**Şahit**, **tanık**, delil, gören.		
Derleme Sözlüğü	şak	**Bölük, parça, dilim.** Orta: *Alnının şakına vurmuşlar değneği.* DS. 3735. **Parça**, **bölük**. DS. 4717.	**TAM**	**TAM**
Arapça	شق: şaqq	**Yarı**, yan, taraf, **kısım**, **bölüm**, yarık, çatlak.		
Derleme Sözlüğü	şak etmek	Ağaç tomruğunu uzunlamasına parçalara **ayırmak**. DS. 3735.	**TAM**	**TAM**
Arapça	شق: şaqqa	Yarmak, üzmek, deşmek, **ayırmak**, bölmek, yırtmak, çatlatmak, **ikiye bölmek**, delmek.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	şak olmak	**İkiye bölünmek.** DS. 3737.	**TAM**	**TAM**
Arapça	شق: şaqqa	Yarmak, üzmek, deşmek, **ayırmak**, bölmek, yırtmak, çatlatmak, **ikiye bölmek**, delmek.		
Derleme Sözlüğü	şakalamak	**Yarmak, bölmek.** DS. 3735.	**TAM**	**TAM**
Arapça	شق: şaqqa	Yarmak, üzmek, deşmek, **ayırmak**, bölmek, yırtmak, çatlatmak, **ikiye bölmek**, delmek.		
Derleme Sözlüğü	şakalanmak	**İkiye ayrılmak, parçalanmak.** DS. 3735.	**TAM**	**TAM**
Arapça	شق: şaqqa	Yarmak, üzmek, deşmek, **ayırmak**, bölmek, yırtmak, çatlatmak, **ikiye bölmek**, delmek.		
Derleme Sözlüğü	şakla	Et parçası, **yarım** koyun. DS. 3737.	**TAM**	**TAM**
Arapça	شق: şaqq	**Yarı**, yan, taraf, **kısım**, **bölüm**, yarık, çatlak.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	şaklamak	**Bölmek, parçalamak.** DS. 3737.	**TAM**	**TAM**
Arapça	شق: şaqqa	Yarmak, üzmek, deşmek, **ayırmak**, bölmek, yırtmak, çatlatmak, **ikiye bölmek**, delmek.		
Derleme Sözlüğü	şaklı	**Parçalı**. DS. 3737.	**TAM**	**TAM**
Arapça	شق: şaqq	**Yarı**, yan, taraf, **kısım**, **bölüm**, yarık, çatlak.		
Derleme Sözlüğü	şallah	**Kasap çırağı**. DS. 3740.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	سلاخ: sellâḫ	**Kasap**, deri yüzen, deri yüzücü.		
Derleme Sözlüğü	şallak	**Kasap çırağı**. DS. 3740.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	سلاخ: sellâḫ	**Kasap**, deri yüzen, deri yüzücü.		
Derleme Sözlüğü	şamama	Ekşimsi, küçük **kavun**. DS. 3741. Bir çeşit yaban kavunu, **süs kavunu.** DS. 4719.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	شمامة: şemmâme	**Kavun.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	şatır	**Güzel, ivedi (koşma için).** DS. 3752. Güzel, tatlı, canayakın. DS. 4721.	**TAM**	**TAM**
Arapça	شاطر: şâtır	**Zeki**, kurnaz, açıkgöz, becerikli, **usta**, deneyimli, akıllı.		
Derleme Sözlüğü	şatır	Fırının önünde çalışan, **pişirici**. DS. 3752. Tandırda yufka **ekmek pişiren kimse**. DS. 4721.	**TAM**	**ORTA**
Arapça	1. شطيرة: şatîra 2. شاطر: şâtır	1. Sandviç, biftek, külbastı, sandviç ekmeği. 2. Zeki, kurnaz, açıkgöz, becerikli, **usta**, **deneyimli**, akıllı.		
Derleme Sözlüğü	şay	**Çay**. DS. 3754.	**TAM**	**TAM**
Arapça	شاي: şây	**Çay.**		
Derleme Sözlüğü	şebbek	Demir ya da tahta **parmaklık**. DS. 3755.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	1. شباك: şübbâk 2. شباك: şibâk	1. Pencere, gişe, **ızgara**. 2. Ağ, tuzak, file, **parmaklık**, kapan.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	şek	**Şüphe** ile birlikte kullanılıp anlamı pekiştirir: *Senin şek şüpen var mı ki?* DS. 4722.	**TAM**	**TAM**
Arapça	شك: şekk	**Şüphe**, kuşku, güvenmeme, zan, itimatsızlık.		
Derleme Sözlüğü	şelme	**Atkı**, **örtü**. DS. 3759.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	شلمة: şemle	**Örtü**, **pelerin**, peçe, kepenek, kolsuz palto, yeldirme, kadınların giydiği hafif üstlük.		
Derleme Sözlüğü	şeme	**Kandil**. DS. 3759.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	شمعة: şem'a	**Mum.**		
Derleme Sözlüğü	şememe	Ekşimsi, küçük **kavun**. DS. 3741. Bir çeşit yaban kavunu, **süs kavunu**. DS. 4719.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	شمامة: şemmâme	**Kavun.**		
Derleme Sözlüğü	şer atmak	Birine **suç atmak**, **kara çalmak.** DS. 4723.	**TAM**	**ORTA**
Arapça	شر: şerr	**Kötülük**, **şer**, **fenalık**, fesat, kötü, suçlu, fena, kin.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	şetil	**Fide**. DS. 3788.	**TAM**	**TAM**
Arapça	şetîle :شتيلة	Sökülüp dikilecek kadar olgunlaşmamış **fide**, fidan, bağ çubuğu, ağaçtan kesilip dikilen dal.		
Derleme Sözlüğü	şıfan şifan	**Yulaf**. DS. 3776.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	şûfân :شوفان	**Yulaf**, buğdaygillerden bir bitki.		
Derleme Sözlüğü	şitil	**Fide**. DS. 3788. Sebze, **çiçek fidesi**. **Fidan**. Budak. DS. 4729.	**TAM**	**TAM**
Arapça	şitl :شتل	Sökülüp dikilecek kadar olgunlaşmamış **fide**, fidan, bağ çubuğu, ağaçtan kesilip dikilen dal.		
Derleme Sözlüğü	şitillemek	Sebze **fide**lerini toprağa dikmek. DS. 3788.	**TAM**	**TAM**
Arapça	şitl :شتل	Sökülüp dikilecek kadar olgunlaşmamış **fide**, fidan, bağ çubuğu, ağaçtan kesilip dikilen dal.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	şufan	**Yulaf**. DS. 3793.	**TAM**	**TAM**
Arapça	şûfân: شوفان	**Yulaf**, buğdaygillerden bir bitki.		
Derleme Sözlüğü	şuğul	Zihin **uğraşı**. DS. 3793. Tasarı, plan, düzen. DS. 4730.	**TAM**	**TAM**
Arapça	şuğl: شغل	İş, **uğraş**, meşguliyet, vazife, görev, meşgale, uğraşı.		
Derleme Sözlüğü	şum	**Şom**. **Kötü bakış.** DS. 3793.	**TAM**	**TAM**
Arapça	şû'm: شؤم	Şanssızlık, bahtsızlık, **uğursuzluk**, kötü haber, **talihsizlik**, felaket, kaza, aksilik, şer, **kötü**, **meşum**.		
Derleme Sözlüğü	şum dutmah	**Uğursuz** saymak. DS. 4730	**TAM**	**TAM**
Arapça	şû'm: شؤم	Şanssızlık, bahtsızlık, **uğursuzluk**, kötü haber, **talihsizlik**, felaket, kaza, aksilik, şer, **kötü**, **meşum**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	şum günü	**Yas** günü. DS. 3793.	**TAM**	**TAM**
Arapça	şû'm :شؤم	Şanssızlık, bahtsızlık, **uğursuzluk**, kötü haber, **talihsizlik**, felaket, kaza, aksilik, şer, **kötü**, **meşum**.		
Derleme Sözlüğü	şum tutmak	**Yas** tutmak. DS. 3793.	**TAM**	**TAM**
Arapça	şû'm :شؤم	Şanssızlık, bahtsızlık, **uğursuzluk**, kötü haber, **talihsizlik**, felaket, kaza, aksilik, şer, **kötü**, **meşum**.		
Derleme Sözlüğü	şuul	**Uğraş**: *Şuulsuz insan kötülük düşünür.* DS. 3794.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	şuğl :شغل	İş, **uğraş**, meşguliyet, vazife, görev, meşgale, uğraşı.		
Derleme Sözlüğü	şuullanmak	**Uğraşmak**. DS. 3794.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	şuğl :شغل	İş, **uğraş**, meşguliyet, vazife, görev, meşgale, uğraşı.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
T				
Derleme Sözlüğü	taar	Ağzı geniş, büyük **toprak küp**. **Topraktan** yapılmış **kavanoz, çömlek**. DS. 3799.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	dâqıra :داقرة	**Toprak ya da kilden yapılmış kap.**		
Derleme Sözlüğü	tabın	**Küçük ekmek fırını**. DS. 3797.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	tâbûn :طابون	**Ekmek fırını**, çekmece şeklinde **küçük fırın**, ateşin sönmemesi için konulduğu yer, ocağın ateş tutuşturulacak yeri.		
Derleme Sözlüğü	taga	Küçük pencere ya da tavan penceresi. DS. 3799. Duvara açılmış kapaksız, küçük dolap. Eski evlerde tavana yakın açılan küçük pencere. Yüklük: *Yatakları takaya koydum*. DS. 3804, 3805.	**TAM**	**TAM**
Arapça	tâqa :طاقة	Erke, **pencere**, **duvardaki pencere**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	tağa	Küçük **pencere** ya da tavan penceresi. DS. 3799. Duvara açılmış kapaksız, küçük dolap. Eski evlerde tavana yakın açılan küçük **pencere**. Yüklük: *Yatakları takaya koydum*. DS. 3804, 3805.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	tâqa :طاقة	Erke, **pencere**, **duvardaki pencere**.		
Derleme Sözlüğü	tağar	Ağzı geniş, büyük **toprak küp**. **Topraktan** yapılmış **kavanoz**, **çömlek**. DS. 3799.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	dâqıra :داقرة	**Toprak ya da kilden yapılmış kap.**		
Derleme Sözlüğü	taha	Küçük pencere ya da tavan **penceresi**. DS. 3799. Duvara açılmış kapaksız, küçük dolap. Eski evlerde tavana yakın açılan küçük **pencere**. Yüklük: *Yatakları takaya koydum*. DS. 3804, 3805.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	tâqa :طاقة	Erke, **pencere**, **duvardaki pencere**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	tahar	Ağzı geniş, büyük **toprak küp**. **Topraktan** yapılmış **kavanoz, çömlek.** DS. 3799. İçinde küllü su yapılan **kap**. Su yollarında avgın ile su künklerinin birleştiği yere konulan **küp**. Küçük **küp**: *İki tahar turşu kurmuş.* **Ateş küpü**. DS. 3780.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	dâqıra :داقرة	**Toprak ya da kilden yapılmış kap.**		
Derleme Sözlüğü	tahlik	Evlerde lamba konulan yer, sergen. DS. 3801.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	ta'lîq :تعليق	Askıya alma, askıda bırakma, bekletme, asma, takma.		
Derleme Sözlüğü	tahım	Tarla, bahçe ya da bağ **sınırı**. DS. 3801.	**TAM**	**TAM**
Arapça	taḥm :تخم	**Sınır**, **hudut**, had, limit.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	taka	Küçük **pencere** ya da tavan penceresi. DS. 3799. Duvara açılmış kapaksız, küçük dolap. Eski evlerde tavana yakın açılan küçük **pencere**. Yüklük: *Yatakları takaya koydum*. DS. 3804, 3805.	**TAM**	**TAM**
Arapça	tâqa :طاقة	Erke, **pencere**, **duvardaki pencere**.		
Derleme Sözlüğü	takka	Duvara açılmış kapaksız, küçük dolap. Eski evlerde tavana yakın açılan küçük **pencere**. Yüklük: *Yatakları takaya koydum*. DS. 3804, 3805.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	tâqa :طاقة	Erke, **pencere**, **duvardaki pencere**.		
Derleme Sözlüğü	talız	Keten ya da kendirden seyrek dokunmuş **çuval**. DS. 3871.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	tillîs :تليس	**Kese**, **torba**, evrak **torbası**, hurma yaprağından örülmüş zembilcik veya şişe **hasırı**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	ta**sdara**	**Sofra örtüsü.** DS. 4741.	**ZAYIF**	**GÜÇLÜ**
Arapça	ستارة: sitâra	Perde, **örtü**, paravan, güneşlik.		
Derleme Sözlüğü	tavsır	**Resim, fotoğraf**: *Onun tavsırları iyi çıkar.* DS. 4743.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	تصوير: tasvîr	Resim yapma, tasvir, **fotoğraf** çekme, **resim**, fotokopi.		
Derleme Sözlüğü	teberik teberük	Armağan, andaç, anmalık: *Bu saat bana babamdan teberik kaldı.* **Korunmak üzere birine ya da bir yere bırakılan şey, emanet**. DS. 3855.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	تبرك: teberruk	Bir şeyi **uğurlu saymak, kutlu, değerli saymak**.		
Derleme Sözlüğü	tebsermek	**Kurumaya yüz tutmak.** DS. 3886, 4745.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	1. يبس: yebise 2. تيبس: teyebbese	1. **Kurumak**, kuru olmak, **suyu çekilmek**, tükenmek, solmak. 2. **Kurumak**, katılaşmak, donmak.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	tebsirmek	**Kurumaya yüz tutmak.** DS. 3886.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	1. يبس: yebise 2. تيبس: teyebbese	1. **Kurumak**, kuru olmak, **suyu çekilmek**, tükenmek, solmak. 2. **Kurumak**, katılaşmak, donmak.		
Derleme Sözlüğü	tecir	Hayvan **alıp satan kimse**. DS. 4745.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	تاجر: tâcir	**Tüccar**, tacir, **esnaf**, **satıcı**, iş adamı.		
Derleme Sözlüğü	teğar	Ağzı geniş, büyük **toprak küp**. **Topraktan** yapılmış **kavanoz**, **çömlek**. DS. 3799.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	داقرة: dâqıra	**Toprak ya da kilden yapılmış kap.**		
Derleme Sözlüğü	tehenni	**İvmeden, ağır, yavaş:** *İşini tehenni ile görürsen kazanırsın.* DS. 3860.	**TAM**	**TAM**
Arapça	تأني: teennî	**Acele etmemek, ağırdan almak**, temkinli davranmak, dikkatli durmak, sakin ve telaşsız davranmak.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	telbis	**Nemli** tarla için: *Tarla telbiz değilse ekme*. DS. 3868.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	barbîs :بربيص	**Tarlayı** kuvvetlendirmek için **su salıvermek, suya kandırmak**, **tarlayı sulamak**.		
Derleme Sözlüğü	**telbis** etmek	**Tarlayı sulamak**, ekilebilecek duruma getirmek. DS. 3868.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	barbîs :بربيص	**Tarlayı** kuvvetlendirmek için **su salıvermek, suya kandırmak**, **tarlayı sulamak**.		
Derleme Sözlüğü	telbiz	**Nemli** tarla için: *Tarla telbiz değilse ekme*. DS. 3868.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	barbîs :بربيص	**Tarlayı** kuvvetlendirmek için **su salıvermek, suya kandırmak**, **tarlayı sulamak**.		
Derleme Sözlüğü	telis teliz	Keten ya da kendirden seyrek dokunmuş **çuval**. DS. 3871.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	tillîs :تليس	**Kese**, **torba**, evrak **torbası**, hurma yaprağından örülmüş zembilcik veya şişe **hasırı**.		
Derleme Sözlüğü	tellis	Keten ya da kendirden seyrek dokunmuş **çuval**. DS. 3871.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	tillîs :تليس	**Kese**, **torba**, evrak **torbası**, hurma yaprağından örülmüş zembilcik veya şişe **hasırı**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	tellüs	Keten ya da kendirden seyrek dokunmuş **çuval**. DS. 3871.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	تليس: tillîs	**Kese**, **torba**, evrak **torbası**, hurma yaprağından örülmüş zembilcik veya şişe **hasırı**.		
Derleme Sözlüğü	teperik	Armağan, andaç, anmalık: *Bu saat bana babamdan teberik kaldı.* Korunmak üzere birine ya da bir yere bırakılan şey, emanet. Yatırlardan alınan toprak, taş. DS. 3855.	**ZAYIF**	**ORTA**
Arapça	تبرك: teberruk	Bir şeyi uğurlu saymak, kutlu, değerli saymak.		
Derleme Sözlüğü	**teps**elmek	Az **kurumak**, **suyunu çekmek** (ıslak nesne). Sıcaktan kabarıp pul pul olmak. DS. 4752.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	1. يبس: yebise 2. تيبس: teyebbese	1. **Kurumak**, kuru olmak, **suyu çekilmek**, tükenmek, solmak. 2. **Kurumak**, katılaşmak, donmak.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	tepsermek	**Kurumaya yüz tutmak**. DS. 3886. Az **kurumak, suyunu çekmek** (ıslak nesne). Sıcaktan kabarıp pul pul olmak. DS. 4752.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	1. يبس: yebise 2. تيبس: teyebbese	1. **Kurumak**, kuru olmak, **suyu çekilmek**, tükenmek, solmak. 2. **Kurumak**, katılaşmak, donmak.		
Derleme Sözlüğü	**teps**ertmek	Saç üstünde yufkayı **kurutarak** pişirmek. DS. 4753.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	1. يبس: yebise 2. تيبس: teyebbese	1. **Kurumak**, kuru olmak, **suyu çekilmek**, tükenmek, solmak. 2. **Kurumak**, katılaşmak, donmak.		
Derleme Sözlüğü	**teps**imek	**Kurumaya yüz tutmak**. DS. 3886.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	1. يبس: yebise 2. تيبس: teyebbese	1. **Kurumak**, kuru olmak, **suyu çekilmek**, tükenmek, solmak. 2. **Kurumak**, katılaşmak, donmak.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**terbiz** etmek	Ekilmeden önce kurumuş **tarlayı sulamak.** DS. 3888.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	barbîs : بربيص	**Tarlayı** kuvvetlendirmek için **su salıvermek, suya kandırmak, tarlayı sulamak**.		
Derleme Sözlüğü	teref	**Yan**. DS. 3889.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	taraf : طرف	Uç, **yan**, sınır, taraf, kenar.		
Derleme Sözlüğü	terlek	Hamamlardaki **erkek yıkayıcı**. DS. 3892.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	dellâk : دلاك	**Tellak**, masör.		
Derleme Sözlüğü	terpiz	Gübrelenmiş, **tavlanmış** toprak. DS. 3594.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	barbîs : بربيص	**Tarlayı** kuvvetlendirmek için **su salıvermek, suya kandırmak, tarlayı sulamak**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**tesb**ermek	**Yarılmak, çatlamak:** *Tarladan su çekilmiş, toprak tesbermiş.* Nemli şeyler **kurumaya yüz tutmak**: *Makarnalık hamur tesbermeden kesilmez.* Yara, çıban ya da hamur kabarmak. DS. 3895.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	1. يبس: yebise 2. تيبس: teyebbese	1. **Kurumak**, kuru olmak, **suyu çekilmek**, tükenmek, solmak. 2. **Kurumak**, katılaşmak, donmak.		
Derleme Sözlüğü	teşt teşti	**Leğen**. DS. 4755.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	طشت: taşt	Lavabo, bakır vb. den **yuvarlak yıkama kabı.**		
Derleme Sözlüğü	tıfıl	**Gelişmemiş, büyümemiş**. DS. 4757.	**TAM**	**TAM**
Arapça	طفل: tıfl	Bebek, çocuk, **herhangi bir şeyin küçüğü.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**tık**ız	Çok **dolu**, **sıkı**, **sıkışık**. **Dar**. Koyu, katı, sert. Ekime elverişli olmayan sert, katı (toprak için). DS. 3911. Katı, sert. **Dar**. DS. 4758.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	dıyq :ضيق	**Darlık**, sıkıntı, kıtlık, yoksulluk, daralma, **sıklık**, **sıkılık**.		
Derleme Sözlüğü	**tık**ızmak	**Dar gelmek.** DS. 4758.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	dıyq :ضيق	**Darlık**, sıkıntı, kıtlık, yoksulluk, daralma, **sıklık**, **sıkılık**.		
Derleme Sözlüğü	tifil	**Çocuk**. DS. 4761.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	tıfl :طفل	Bebek, çocuk, **herhangi bir şeyin küçüğü.**		
Derleme Sözlüğü	tille	Dağ ya da ağaç **tepesi**. DS. 3932.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	telle :تلة	**Tepe**, höyük.		
Derleme Sözlüğü	tiliz	Kilim, çuval, kaneviçe gibi dokunmuş **kumaşlar**.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	tillîs :تليس	**Kese**, **torba**, evrak **torbası**, hurma yaprağından örülmüş zembilcik veya şişe **hasırı**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	timin	Yirmi ya da yirmi dört kiloluk **tahıl ölçeği.** Dört kiloluk tahıl ölçeği. İki, iki buçuk kiloluk tahıl ölçeği. DS. 3933.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	sümün :ثمن	**Sekizde bir.**		
Derleme Sözlüğü	**timin**na	**Buğday ölçeği:** *Buğdayın timinnası üç mecidiyeye çıktı.* DS. 3933.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	sümün :ثمن	**Sekizde bir.**		
Derleme Sözlüğü	**timin**nağı	Altı okkalık **tahıl ölçeği**: *Timinnağı doldu mu?* DS. 3933.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	sümün :ثمن	**Sekizde bir.**		
Derleme Sözlüğü	**timin**ni	İstanbul kilesinin on altıda biri. DS. 3933.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	sümün :ثمن	**Sekizde bir.**		
Derleme Sözlüğü	tinat	**Yaradılış**, huy. DS. 4763.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	tıynet :طينة	Malzeme, yapı, **mizaç**, tıynet, tabiat, madde.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	tiryak	**Afyon**. DS. 3940.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	tiryâq :ترياق	Panzehir, tiryak, **her derde deva ilaç**, panzehir.		
Derleme Sözlüğü	tohma	Çok yemekten olan **mide şişkinliği**. DS. 3944.	**TAM**	**TAM**
Arapça	tuḫme :تخمة	**Tokluk**, sindirim güçlüğü, hazımsızlık, **şişkinlik**, doyum, **doymuşluk**.		
Derleme Sözlüğü	**tohma**lamak	Çok yiyerek **şişmek**. DS. 3944. Çok yemekten hastalanmak. DS. 4765.	**TAM**	**TAM**
Arapça	tuḫme :تخمة	**Tokluk**, sindirim güçlüğü, hazımsızlık, **şişkinlik**, doyum, **doymuşluk**.		
Derleme Sözlüğü	**tohma** olmak	Çok yiyerek **şişmek**. DS. 3944.	**TAM**	**TAM**
Arapça	tuḫme :تخمة	**Tokluk**, sindirim güçlüğü, hazımsızlık, **şişkinlik**, doyum, **doymuşluk**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**tohma**z	**Şişkinlik**, kabarıklık: *Şu ağacın kökünde üç dane tohmaz var. O adamın alnı tohmazlı*. DS. 3944, 3945.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	تخمة: tuḫme	**Tokluk**, sindirim güçlüğü, hazımsızlık, **şişkinlik**, doyum, **doymuşluk**.		
Derleme Sözlüğü	tok	Üstüne altın dikilmiş kısa **gerdanlık**. DS. 3946.	**TAM**	**TAM**
Arapça	طوق: tavq	Kolye, yaka, halka, tasma, **gerdanlık**, çerçeve, daire, kolye, küpe.		
Derleme Sözlüğü	toka	Yemliklere hayvanı bağlamak için takılan demir **halka**. Çember. DS. 3946.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	طوق: tavq	Kolye, yaka, **halka**, tasma, **gerdanlık**, **çerçeve**, **daire**, kolye, küpe.		
Derleme Sözlüğü	toka	Duvara açılmış kapaksız, küçük dolap. Eski evlerde tavana yakın açılan küçük **pencere**. Yüklük: *Yatakları takaya koydum*. DS. 3804, 3805.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	طاقة: tâqa	Erke, **pencere**, **duvardaki pencere**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**tokma**klanmak	Hayvan **çok ot yemekten** ölmek. DS. 3949.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	تخمة: tuḫme	**Tokluk**, sindirim güçlüğü, hazımsızlık, **şişkinlik**, doyum, **doymuşluk**.		
Derleme Sözlüğü	**töhme**lemek	Çatlarcasına çok yemek, **hazımsızlığa** uğramak (daha çok hayvan için). DS. 3978.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	تخمة: tuḫme	**Tokluk**, sindirim güçlüğü, hazımsızlık, **şişkinlik**, doyum, **doymuşluk**.		
Derleme Sözlüğü	**töhme**lemek	Suçlamak. DS. 3978.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	تهمة: tuḫme	**Suçlama**, töhmet, zan, ima, itham, imalı **suçlama**.		
Derleme Sözlüğü	tüfe	Dokuma tezgâhlarında tarağı tutan ve mekik ipliklerini sıkıştırmaya yarayan araç. **Ocak başı**. Topraktan yapılmış bir çeşit **ocak**. DS. 4003, 4004.	ORTA	GÜÇLÜ
Arapça	أثفية: üsfiyye	**Ocak ayaklığı**, ocak altlığı, tencere altı için üç ayak, **sacayağı**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**tüfe** taşı	**Sacayağı gibi kullanılan üç taş**. DS. 4004.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	üsfiyye :أثفية	**Ocak ayaklığı**, ocak altlığı, tencere altı için üç ayak, **sacayağı**.		
Derleme Sözlüğü	tühmet	**Karalama** amacıyla asılsız suç yükleme. DS. 4006.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	tuhme :تهمة	**Suçlama, töhmet**, zan, itham, şüphe, **imalı suçlama**.		
Derleme Sözlüğü	**tümüne**	**Ekin ölçeği**. DS. 4011.	**ZAYIF**	**ORTA**
Arapça	sümün :ثمن	**Sekizde bir.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
U				
Derleme Sözlüğü	ulaf	**Yulaf**. DS. 4032.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	‘alef :عَلَف	**Saman**, yem, **hayvan yemi**, kuru ot, arpa.		
Derleme Sözlüğü	ulubu	**Fasulye**. **Börülce**. DS. 4064.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	lûbiya :لوبِيا	**Fasülye, börülce.**		
Derleme Sözlüğü	urub	Bir çeşit tahıl ölçeği. Yarım: *Urup etmek*. **Dörtte bir**. DS. 4786, 4787.	**TAM**	**TAM**
Arapça	rub’ :ربع	**Çeyrek, dörtte bir.**		
Derleme Sözlüğü	urup	Bir çeşit tahıl ölçeği. Yarım: *Urup etmek*. **Dörtte bir**. DS. 4786, 4787.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	rub’ :ربع	**Çeyrek, dörtte bir.**		
Derleme Sözlüğü	**urup** buçuk	**Azar azar**, perakende: *Urup buçuk alacağına, toptan alsan daha ucuz olur.* DS. 4042.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	rub’ :ربع	**Çeyrek, dörtte bir.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**urup**la	Bir tahıl ölçeği. DS. 4042. Yarım tahıl ölçeği. Tahıl ölçeğinin **dörtte biri**. DS. 4786.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	ربع: rub'	**Çeyrek, dörtte bir.**		
Derleme Sözlüğü	**urup**lağa **urup**lağı	Bir tahıl ölçeği. DS. 4042. Yarım tahıl ölçeği.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	ربع: rub'	**Çeyrek, dörtte bir.**		
Derleme Sözlüğü	uskut	**Sessiz**, **uslu**. DS. 4043.	TAM	ORTA
Arapça	اسكتْ: uskut	Sus, **sessiz** ol, kapa çeneni.		
Derleme Sözlüğü	**usul**ca	**Yöntemiyle**, **yoluyla**. DS. 4787.	TAM	TAM
Arapça	أصول: usûl	Kök, temel, esas, **yöntem**, soy.		
Derleme Sözlüğü	uyran	**Çıplak**. DS. 4789.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	عريان: 'uryân	**Çıplak**, elbisesiz, soyunuk, örtüsüz, açık saçık.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Ü				
Derleme Sözlüğü	ücübet	Kendine **çirkin görünüm** veren ayrıksı kimse. DS. 4791.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	‘ucûbe :عجوبة	**Ucube.**		
Derleme Sözlüğü	ülübe ülübü	**Fasulye**. DS. 4793	**ORTA**	**TAM**
Arapça	lûbiya :لوبِيا	**Fasülye**, börülce.		
Derleme Sözlüğü	üns olmak	**Tutkun olmak**. DS. 4794.	**TAM**	**GÜÇLÜ**
Arapça	üns :أنس	**Cana yakınlık**, alışma, ülfet, sokulanlık.		
Derleme Sözlüğü	ünüklemek	**Gırtlağını** sıkmak. DS. 4067.	**GÜÇLÜ**	**ORTA**
Arapça	‘unuq :عنق	**Boyun**, boynun ön kısmı, gerdan.		
Derleme Sözlüğü	ü**rüsüm**	**Töre, gelenek**: *Buranın ürüsümü böyle*. DS. 4072. **Gelenek**, görenek, töre. DS. 4795.	**GÜÇLÜ**	**GÜÇLÜ**
Arapça	rusûm :رسوم	**Resmiyet**, **formalite**, merasim.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	ürsüm	**Töre, gelenek**: *Buranın ürüsümü böyle.* DS. 4072.	GÜÇLÜ	GÜÇLÜ
Arapça	رسوم: rusûm	**Resmiyet**, **formalite**, merasim.		
Derleme Sözlüğü	ü**rüsün**	**Töre, gelenek**: *Buranın ürüsümü böyle.* DS. 4072.	ORTA	GÜÇLÜ
Arapça	رسوم: rusûm	**Resmiyet**, **formalite**, merasim.		
Derleme Sözlüğü	üteği	Üstünde un elenen, gönden yapılmış **yaygı**, **örtü**. DS. 4078.	ZAYIF	TAM
Arapça	غطاء: ğıtâ	**Örtü**, kaplama, kapak, **kap**, çarşaf, masa örtüsü.		
Derleme Sözlüğü	üzbaar itmek	**Zorlamak**. DS. 4084.	ZAYIF	TAM
Arapça	اجبار: icbâr	**Zorlama**, **zor kullanma**, dayatma, mecbur tutma, mecbur bırakma.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
V				
Derleme Sözlüğü	varik	**Piliç**. Ördek. DS. 4091.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	فرخ: ferḫ	**Civciv**, filiz, yavru, yumurtadan çıkan yavru.		
Derleme Sözlüğü	**varik**e	**Piliç**. DS. 4802.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	فرخ: ferḫ	**Civciv**, filiz, yavru, yumurtadan çıkan yavru.		
Derleme Sözlüğü	**velha**n **velhe**n	Sürülmüş, ekime hazırlanmış tarla. **Tarlayı sürüp ekime hazırlama**. DS. 4094.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	فلح: feleha	Ekip biçmek, **toprağı sürmek**, **toprağı işlemek**, işlemek.		
Derleme Sözlüğü	velime	Gelin getiren evin, ölülerinin canı için verdiği **yemek**. Ölümün kırkıncı günü verilen **yemek**. DS. 4095.	**TAM**	**TAM**
Arapça	وليمة: velîme	**Ziyafet**, şölen, **davet yemeği**, şölen yemeği.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	vereb	**Eğim**. **Dolambaçlı**. DS. 4095.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	ورب: verb	**Eğim**, çapraz, meyil, **eğimlilik**.		
Derleme Sözlüğü	**vereb**ine	**Çapraz**, verev olarak. DS. 4096.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	ورب: verb	Eğim, **çapraz**, meyil, eğimlilik.		
Derleme Sözlüğü	verep	Yokuş. **Eğri**. **Çapraz**, verev. DS. 4803. Bayır, yokuş, yamaç. Bayırda yan yol. **Eğri**, verev. **Çapraz**. Karşıt. DS. 4095, 4096.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	ورب: verb	**Eğim, çapraz, meyil**, eğimlilik.		
Derleme Sözlüğü	**verep**lemek	**Eğriltmek**. DS. 4096.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	ورب: verb	**Eğim**, çapraz, meyil, **eğimlilik**.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	verik	Bir yıllık **piliç**. DS. 4096.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	فرخ: ferḫ	**Civciv**, filiz, yavru, yumurtadan çıkan yavru.		
Derleme Sözlüğü	vesek	**Belge**. DS. 4804.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	وثيقة: vesîqa	**Belge**, **vesika**, evrak, doküman, delil.		
		Y		
Derleme Sözlüğü	yasir	**Esir**. DS. 4193.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	أسير: esîr	**Esir**, tutsak, savaş esiri.		
Derleme Sözlüğü	**yed**e almak	**El** atında bulundurmak. DS. 4817.	**ZAYIF**	**ORTA**
Arapça	يد: yed	**El**, nüfuz, güç.		
Derleme Sözlüğü	**yed**eklemek **yed**emek **yed**ermek	Bir kimseyi **elinden tutup götürmek**, bir hayvanı yedeğe almak. DS. 4222.	**ZAYIF**	**ORTA**
Arapça	يد: yed	**El**, nüfuz, güç.		
Derleme Sözlüğü	**yed**mek	Bir kimseyi **elinden tutup götürmek**, bir hayvanı yedeğe almak. DS. 4222. **Elinden tutmak**. **Yönetmek**. DS. 4817.	**ZAYIF**	**ORTA**
Arapça	يد: yed	**El, nüfuz, güç.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	yesir	**Esir**. DS. 4820.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	esîr : أسير	**Esir**, tutsak, savaş esiri.		
Derleme Sözlüğü	yömiye	**Gündelik, yövmiye**. DS. 4824.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	yevmiyye: يومية	**Günlük, günlük ücret, gündelik, yevmiye.**		
Z				
Derleme Sözlüğü	zaar	**Kuşkusuz, elbette**. DS. 4340. Olasılıkla, galiba. DS. 4828.	**ZAYIF**	**ORTA**
Arapça	zâhir : ظاهر	**Âşikâr, görünen, açık**, net, belirgin.		
Derleme Sözlüğü	zahar	Evet, **olasılıkla**. **Demek ki.** DS. 4828, 4829.	**ORTA**	**ORTA**
Arapça	zâhir : ظاهر	**Âşikâr, görünen, açık**, net, belirgin.		
Derleme Sözlüğü	zahra	Yemeklik **tahıl**. Hayvanlara verilen yem (ot, arpa, saman vb.). DS. 4344. Buğday, arpa vb. **tahıl**. **Saman**. DS. 4829.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	zeḫîra : ذخيرة	**Stok**, cephane, **erzak**, hazine, mühimmat, yedek		
Derleme Sözlüğü	**zahra** bazarı	**Tahıl** alınıp satılan yer. DS. 4344.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	zeḫîra : ذخيرة	**Stok**, cephane, **erzak**, hazine, mühimmat, yedek		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	zahre	Yemeklik **tahıl**. Hayvanlara verilen **yem** (ot, arpa, saman vb.). DS. 4344.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	ذخيرة: zeḫîra	**Stok**, cephane, **erzak**, hazine, mühimmat, yedek		
Derleme Sözlüğü	zahma zahme	Üzengi **kayışı**. DS. 4344.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	حزم: hazm	**Kayışla bağlamak**, sarmalamak, paket yapmak, kemer takmak.		
Derleme Sözlüğü	zamah	**Eğlenti**, **şenlik**. Oyun, şenlik meydanı. **Düğün yemeği**, şölen. Düğünde topluca oturulan yer. DS. 4345. Eğlenti, şenlik. DS. 4829.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	سماح: semâh	Bahşetmek, ihsan etmek, bağışlamak, vermek, ruhsat vermek, müsaade etmek, izin vermek, iyilik yapmak, **cömertlik göstermek**.		
Derleme Sözlüğü	zambır	**Eşekarısı**. DS. 4346.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	زنبور: zünbûr	**Eşekarısı**, yaban arısı, büyük eşekarısı.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	zambur	**Eşekarısı**. DS. 4346.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	zünbûr :زنبور	**Eşekarısı**, yaban arısı, büyük eşekarısı.		
erleme Sözlüğü	zar	Kadınların giydikleri **çarşaf**. DS. 4829.	ORTA	TAM
Arapça	izâr :إزار	**Peştamal, örtü**, izar.		
Derleme Sözlüğü	**zar**lanmak	**Çarşaf** giyinmek, çarşaflanmak. DS. 4349.	ORTA	TAM
Arapça	izâr :إزار	**Peştamal, örtü**, izar.		
Derleme Sözlüğü	**zar**lı	**Çarşafa bürünmüş** (kadın). DS. 4349.	ORTA	TAM
Arapça	izâr :إزار	**Peştamal, örtü**, izar.		
Derleme Sözlüğü	**zar**lık	**Çarşaf** için elverişli kumaş. **Çarşafa** yetecek kadar. DS. 4349.	ORTA	TAM
Arapça	izâr :إزار	**Peştamal, örtü**, izar.		
Derleme Sözlüğü	zarta	Yellenme. DS. 4350.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	darta :ضرطة	Yellenmek.		
Derleme Sözlüğü	**zarta** atmak	Yellenme. DS. 4350.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	darta :ضرطة	Yellenmek.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	zat	**Yemek**. DS. 4351.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	زاد: zâd	**Erzak**, **azık**, yolluk, yol azığı, zahire, nevale.		
Derleme Sözlüğü	**zat** zahra	Yemeklik **tahıl**. Hayvanlara verilen **yem** (ot, arpa, saman vb.). DS. 4344.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	زاد: zâd	Erzak, azık, yolluk, yol azığı, zahire, nevale.		
Derleme Sözlüğü	**zaya** etmek	**Yitirmek**. DS. 4831.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ضياع: daya	Kayıp, zarar, ziyan, kaybolmak, **kaybetme**, harcama, israf etme, çarçur etme.		
Derleme Sözlüğü	zaybak	Civa. DS. 4831.	**TAM**	**TAM**
Arapça	زيبق: zeybaq	Civa.		
Derleme Sözlüğü	zaypak	Civa. DS. 4831.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	زيبق: zeybaq	Civa.		
Derleme Sözlüğü	zebil	**Çöp**, süprüntü, pislik, **gübre**. Sulu çamur. **Bol bulunduğu için değersiz.** DS. 4384, 4385. Sulu çamur, çerçöp. DS. 4831.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	زبل: zibl	Gübre, kemre, hayvan tersi, hayvan tersi ve saman karışımı.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	zefir	**Kokulu kir**, is yağ lekesi. Zehir, acı. Öfkeli. DS. 4385.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	zefer : ذفر	**Ağır koku, kötü koku**, kokunun keskinliği,		
Derleme Sözlüğü	zehel	Bağın bahçenin güneşe karşı bölümü. **Kuytu, ıssız.** **Çukur, alçak yer**. DS. 4356. Güneş alan yer, **sıcak bölge**. DS. 4831.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	1. سهل : sehl 2. ساحل : sâhil	1. Kolay, basit, **düz, ova**, düzgün, düz arazi, **düzlük**. 2. **Sahil**, plaj, deniz kıyısı, kıyı.		
Derleme Sözlüğü	zehil	**Sıcak**, verimli, kışı az bölge, **yer**. DS. 4356.	GÜÇLÜ	TAM
Arapça	1. سهل : sehl 2. ساحل : sâhil	1. Kolay, basit, **düz, ova**, düzgün, düz arazi, **düzlük**. 2. **Sahil**, plaj, deniz kıyısı, kıyı.		
Derleme Sözlüğü	zehre	Yemeklik **tahıl**. Hayvanlara verilen **yem** (ot, arpa, saman vb.). DS. 4344.	ORTA	TAM
Arapça	ذخيرة : zeḫîra	**Stok**, cephane, **erzak**, hazine, mühimmat, yedek		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	zembil	Öteberi taşımakta, koymakta kullanılan örme, yassı **sepet**, meyve sepeti. Sırtta taşınan kıl **torba**. **Pazar çantası.** **Küfe**. Büyük harman kalburu, **gözer**. DS. 4359. Ağzı geniş, basık **sepet**. Kaşık, çatal vb. konulan bir çeşit **kap**. DS. 4832.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	zenbîl : زنبيل	**Küfe**, zenbil, meyve sepeti, **büyük sepet.**		
Derleme Sözlüğü	zemıh zemik zemk	**Zamk**. DS. 4360.	**ZAYIF**	**TAM**
Arapça	samğ : صمغ	**Zamk**, reçine, **tutkal**, sakız, yapıştırıcı, yapışkan, macun, yapışıcı.		
Derleme Sözlüğü	zenbil	Öteberi taşımakta, koymakta kullanılan örme, yassı **sepet**, meyve sepeti. Sırtta taşınan kıl **torba**. **Pazar çantası.** **Küfe**. Büyük harman kalburu, **gözer**. DS. 4359. Ağzı geniş, basık **sepet**. Kaşık, çatal vb. konulan bir çeşit **kap**. DS. 4832.	**TAM**	**TAM**
Arapça	zenbîl : زنبيل	**Küfe**, zenbil, meyve sepeti, **büyük sepet.**		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	zere	Tahıl. DS. 4361.	**ORTA**	**GÜÇLÜ**
Arapça	züra: ذرة	Darı, mısır.		
Derleme Sözlüğü	zırba	**Sürü**, **küme** (hayvan için). DS. 4401.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	sürbe: سربة	**Sürü**, yığın, **küme**, kalabalık, hayvan sürüsü, insan yığını.		
Derleme Sözlüğü	zıvan	Buğdayla birlikte tarlalarda yetişen, **delice** de denilen bir ot. DS. 4382.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	züvân: زوان	**Delice otu**, buğdayların arasına karışan ve buğdayı bozan tohumlar, buğdaya benzeyen ve ekmek yapılan tohum.		
Derleme Sözlüğü	zibil	**Çöp**, süprüntü, pislik, **gübre**. Sulu çamur. **Bol bulunduğu için değersiz**. DS. 4384, 4385. Çöp, süprüntü, pislik, gübre. DS. 4838.	**TAM**	**TAM**
Arapça	zibl: زبل	**Gübre**, kemre, hayvan tersi, hayvan tersi ve saman karışımı.		
Derleme Sözlüğü	**zibil** dağıtmak	**Gübrelemek**. DS. 4385.	**TAM**	**TAM**
Arapça	zibl: زبل	**Gübre**, kemre, hayvan tersi, hayvan tersi ve saman karışımı.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	**zibil**ci	**Çöpçü**. DS. 4385, 4838.	**TAM**	**TAM**
Arapça	زبل: zibl	**Gübre**, kemre, hayvan tersi, hayvan tersi ve saman karışımı.		
Derleme Sözlüğü	**zibil**lemek	**Gübrelemek**. Yerler sulu çamur olmak. DS. 4385.	**TAM**	**TAM**
Arapça	زبل: zibl	**Gübre**, kemre, hayvan tersi, hayvan tersi ve saman karışımı.		
Derleme Sözlüğü	**zibil**lik	**Çöplük**. DS. 4385. Çöplük, çöp kutusu. DS. 4838.	**TAM**	**TAM**
Arapça	زبل: zibl	**Gübre**, kemre, hayvan tersi, hayvan tersi ve saman karışımı.		
Derleme Sözlüğü	zifir	**Kokulu kir**, is yağ lekesi. Zehir, acı. Öfkeli. DS. 4385.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	ذفر: zefer	**Ağır koku**, **kötü koku**, kokunun keskinliği.		
Derleme Sözlüğü	zir**zibil**	**Çöp**, süprüntü, pislik, **gübre**. Sulu çamur. **Bol bulunduğu için değersiz**. DS. 4384, 4385. Çöp, süprüntü, pislik, gübre. DS. 4838.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	زبل: zibl	**Gübre**, kemre, hayvan tersi, hayvan tersi ve saman karışımı.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	zivan	Buğday tarlalarında biten, tohumu **acı bir ot**. DS. 4390.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	زوان: züvân	**Delice otu,** buğdayların arasına karışan ve buğdayı bozan tohumlar, buğdaya benzeyen ve ekmek yapılan tohum.		
Derleme Sözlüğü	zorba	**Sürü**, **küme** (hayvan için). DS. 4401.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	سربة: sürbe	**Sürü**, yığın, **küme**, kalabalık, hayvan sürüsü, insan yığını.		
Derleme Sözlüğü	zökem	**Nezle**. DS. 4841.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	زكام: zükâm	**Nezle**, üşütme, soğuk algınlığı, grip, soğuk alma.		
Derleme Sözlüğü	zukön	**Nezle**. DS. 4400.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	زكام: zükâm	**Nezle**, üşütme, soğuk algınlığı, grip, soğuk alma.		
Derleme Sözlüğü	zurba	**Sürü**, **küme** (hayvan için). DS. 4401.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	سربة: sürbe	**Sürü**, yığın, **küme**, kalabalık, hayvan sürüsü, insan yığını.		
Derleme Sözlüğü	zurva	**Sürü**, **küme** (hayvan için). DS. 4401.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	سربة: sürbe	**Sürü**, yığın, **küme**, kalabalık, hayvan sürüsü, insan yığını.		
Derleme Sözlüğü	züdde	**Özü**, **aslı.** DS. 4842.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	زبدة: zübde	**Öz**, en önemli, en güzel kısmı, seçkin, güzide, esas.		

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ BAZI KELİMELERİN MUHTEMEL ARAPÇA KÖKENLERİ			BENZERLİK DURUMU	
SÖZLÜK	KELİME	ANLAMI	TELAFFUZ	ANLAM
Derleme Sözlüğü	zükâm	**Nezle**. DS. 4401.	**TAM**	**TAM**
Arapça	زكام: zükâm	**Nezle**, üşütme, soğuk algınlığı, grip, soğuk alma.		
Derleme Sözlüğü	zükgâm	**Nezle**. DS. 4401.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	زكام: zükâm	**Nezle**, üşütme, soğuk algınlığı, grip, soğuk alma.		
Derleme Sözlüğü	zükgem	**Nezle**. DS. 4401.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	زكام: zükâm	**Nezle**, üşütme, soğuk algınlığı, grip, soğuk alma.		
Derleme Sözlüğü	zükkâm	**Nezle**. DS. 4401.	**GÜÇLÜ**	**TAM**
Arapça	زكام: zükâm	**Nezle**, üşütme, soğuk algınlığı, grip, soğuk alma.		
Derleme Sözlüğü	zükkân	**Nezle**. DS. 4401.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	زكام: zükâm	**Nezle**, üşütme, soğuk algınlığı, grip, soğuk alma.		
Derleme Sözlüğü	zükkem	**Nezle**. DS. 4401. **Soğuk algınlığı, nezle**. DS. 4842.	**ORTA**	**TAM**
Arapça	زكام: zükâm	**Nezle**, üşütme, **soğuk algınlığı**, grip, soğuk alma.		